

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra právní

Diplomová práce

**Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských
ředitelství Policie ČR**

Bc. Radek Paseka

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Radek Paseka

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských
ředitelství Policie ČR**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Vývoj veřejné a státní správy v ČR
4. Analýza vzniku Krajských ředitelství Policie ČR
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

- Pomahač, R. - Vidláková, O.: Veřejná správa. C. H. Beck, Praha 2002.
- Přenosil, J. - Volek, P.: Veřejná správa. Skripta Mendelovy zem. a les. univerzity, Brno 2005.
- Valeš, L. a kol.: Politologické aspekty veřejné správy. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2006.
- Veřejná správa v České republice, Ministerstvo vnitra ČR, Praha 2005.
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, zák. č. 320/2001 Sb., O finanční kontrole ve veřejné správě, z.č. 552/1991 Sb., O státní kontrole, zák.č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zák. č. 129/2000 Sb., o krajích, ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o volbách do NS a SNR a o národních výborech, ústavní zákon č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské federativní republiky ke dni 31.12.1992, ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ústava roku 1960
- zpráva Ministerstva vnitra o postupu prací na reformě veřejné správy za I. Čtvrtletí 2003
www. stránky související s danou problematikou
- Rozkazy, Nařízení a pokyny Ministerstva vnitra ČR, Policejního prezidenta ČR a dalších subjektů státní správy
- další literatura podle pokynů a doporučení vedoucího diplomové práce

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Milan Uhlík, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

L.S.

Vedoucí katedry

Děkan

V Praze dne: 3. 2. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci "Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských ředitelství Policie ČR" vypracoval samostatně, pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury v závěru práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. března 2011

Bc. Radek Paseka

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval svému vedoucímu diplomové práce, JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc., za odborné vedení a pomoc při zpracování. Dále Plzeňskému a Karlovarskému krajskému ředitelství Policie ČR, Policejnímu prezidiu České republiky a Bezpečnostnímu výboru Poslanecké sněmovny České republiky za pomoc při dohledávání odborné literatury, poskytnutí cenných rad a věnování jejich volného času.

V neposlední řadě bych chtěl poděkovat za spolupráci a připomínky všem odborníkům, kteří mi poskytli mnoho odborných rad a připomínek, a bez kterých by tato práce nikdy nevznikla. Nejvíce potom ekonomickému náměstkovi ředitele Plzeňského krajského ředitelství, plk. JUDr. Jiřímu Týcovi, za jeho velkou trpělivost.

Zvláštní poděkování patří mé rodině, protože je mám všechny opravdu moc rád. Děkuji jí za to, že mi umožnila vytvořit zázemí pro studium na této univerzitě.

Dále děkuji Mgr. Daniele Štenclové za lingvistickou recenzi.

Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských ředitelství Policie ČR

Legal and economic aspects of the foundation of the Regional Police headquarters in the Czech Republic

Souhrn

Rozhodnutí o vzniku a zřízení 14 nových Krajských ředitelství Policie České republiky, která mají kopírovat administrativní rozdělení státní správy na úrovni Krajských úřadů, je završením reformy státní správy, která započala po společenských změnách v roce 1989 a postupně se vyvíjela a přetransformovávala do současné podoby. Jednalo se o politické rozhodnutí, které muselo být podpořeno se změnou právních předpisů na úrovni zákona, vyhlášek a nařízení tak, aby vznikl nový ekonomickoprávní subjekt. Jedním z politických a bezpečnostních důvodů vzniku nových Krajských ředitelství Policie České republiky byla nutnost srovnat horizontální úroveň řízení policie za účelem vzniku rovnocenných partnerů na úrovni krajských hejtmanů, kteří tak mohli lépe utvářet bezpečnostní politiku v daném regionu.

Klíčová slova: státní správa, veřejná správa, samospráva, reforma, právní aspekty, ekonomické aspekty, Krajské ředitelství Policie České republiky, Ministerstvo vnitra, Policejní prezidium, krajský úřad, legislativní změny

Summary

The decision of the creation and establishment of 14 new regional offices of the Police of the Czech Republic in the way to copy the state division of administrative bodies at regional offices, is the culmination of public administration reform, which began after the social changes in 1989 and gradually evolved and transformed into nowadays. It was a political decision that had to be supported with legal enactment's changes on law's, edict's and decree's level so that it creates a new economic legal subject of law. One of the political and security reasons of the formation of new regional offices of the Police of the Czech Republic was a need to compare the horizontal level of police management and to create an equivalent partner on the level of regional governors, who could easily shape security policy in the region.

Keywords: civil service, public service, local government, reform, legal aspects, economic aspects, the Regional Police headquarters in the Czech Republic, Interior Ministry, Police headquarters, regional authority, Legislative Changes

1.	Úvod.....	10
2.	Cíle práce a metodika.....	12
3.	Vývoj veřejné a státní správy	14
3.1.	Stát jako základní uspořádání společnosti	14
3.2	Ústavní pořádek v České republice	17
3.3.	Veřejná správa.....	19
3.3.1.	Státní správa.....	19
3.3.2.	Samospráva.....	20
3.4.	Vztah veřejné správy a politiky.....	21
3.5.	Členění veřejné správy.....	22
3.6.	Veřejná správa v ČR.....	23
3.7.	Vývoj veřejné správy na území České republiky.....	24
3.7.1.	Veřejná správa před rokem 1848.....	24
3.7.2.	Vývoj veřejné správy v letech 1848 – 1918.....	25
3.7.3.	Vývoj veřejné správy v letech 1918 – 1938.....	27
3.7.4.	Vývoj veřejné správy v období okupace 1939 – 1945 a po osvobození 1945 – 1947.....	27
3.7.5.	Státní správa v letech 1948 – 1989.....	28
3.7.6.	Reformní kroky veřejné správy po její transformaci v roce 1989	28
3.8.	Vývoj krajského zřízení v Českých zemích a v ČR.....	30
3.8.1.	Vývoj územní správy a samosprávy do r. 1848.....	30
3.8.2.	Územní správa a samospráva od zrušení poddanství v roce 1848 do roku 1949....	31
3.8.3.	Krajské zřízení 1949 – 1960.....	31
3.8.4.	Krajské zřízení 1960 – 1990.....	32

3.8.5.	Současné kraje	32
4.	Analýza vzniku Krajských ředitelství Policie ČR.....	35
4.1.	Reformy Sboru národní bezpečnosti – jako předchůdce Policie ČR.....	37
4.1.1.	Územní útvary SNB (1971–1973).....	39
4.1.1.1.	Zákon o Sboru národní bezpečnosti (1974)	41
4.1.2.	Územní útvary SNB (1974–1980).....	43
4.2.	Vývoj Policie ČR v letech 1991 – 2009.....	46
4.2.1.	Tvář policie před Reformou.....	49
4.2.3.	Legislativní změny.....	50
4.2.3.1.	Nový zákon o Policii ČR.....	51
4.2.3.2.	Tzv. změnový zákon.....	53
4.2.4.	Organizační změny.....	53
4.2.4.1.	Nové územní uspořádání policie.....	55
4.2.4.2.	Nová vnitřní organizační struktura.....	57
4.2.5.	Ekonomické změny.....	58
4.2.5.1.	Nový model ekonomického řízení.....	58
4.2.5.2.	Projekt P1000.....	59
4.2.5.3.	Nový vozový park.....	60
4.2.5.4.	Moderní informační technologie (ICT).....	61
4.2.6.	Ekonomické postavení policie před reformou.....	62
4.2.6.1.	Tehdejší stav a jeho nedostatky.....	62
4.2.6.2.	Navrhovaná řešení.....	63
4.2.7.	Harmonogram vzniku nových Krajských ředitelství policie.....	64
4.2.7.1.	Harmonogram zpracovávány na úrovni Krajských ředitelství.....	65

4.2.7.2. Harmonogram vzniku zpracovávány na úrovni Pol. Prezidia.....	67
4.2.7.3. Vznik organizační složek státu dále jen OSS.....	69
4.2.7.4. OSS a spravedlivá základna OBV.....	72
4.3. Struktura Policie ČR po reformách v roce 2010.....	75
4.3.1. Legislativní část Reformy Policie ČR.....	76
4.3.2. Náklady na vznik nových krajských ředitelství.....	79
4.3.3. Nápad trestné činnosti dle statistik.....	80
4.4. Dotazník k prováděným reformám.....	83
5. Závěr.....	85
6. Seznam literatury.....	88
7. Přílohy.....	95

1. Úvod

Tato diplomová práce Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských ředitelství policie ČR se zabývá problematikou vzniku Krajských ředitelství Policie České republiky dále jen policie nebo Policie ČR z právních a ekonomických hledisek. Vznik nových krajských ředitelství je jedním z vrcholů Reforem Policie ČR prováděných Policejním prezidiem České republiky a Ministerstvem vnitra jako vrcholnou státní institucí, která je jejím zřizovatelem. Vznik nových krajských ředitelství má též navázat na reformu státní správy prováděnou od konce 90.let 20. století v České republice, tedy územně kopírovat administrativní uspořádání Vyšších územně správních celků dále jen VÚSC na úrovni krajského zřízení.

Diplomová práce je rozdělena do dvou základních částí, které jsou pro větší přehlednost rozčleněny do kapitol a menších subkapitol.

V úvodní části je popsána základní charakteristika veřejné a státní správy, její vývoj a členění v České republice. Má nás uvést do problematiky právních a ekonomických aspektů vzniku Krajských ředitelství jako součásti reformu Policie ČR a není nosným tématem této diplomové práce.

Zvláštní postavení ve veřejné správě zaujímá Policie ČR, které je věnována druhá, hlavní část diplomové práce. V úvodu je uveden přehled základních právních předpisů, jež mají vliv na téma diplomové práce, a zejména pak těch, jež měli a mají vliv na reformní vývoj policie. Kdo je vlastně policie a co je jejím úkolem? To stanovuje základní právní předpis zákona č. 273/2008 Sb. o Policii ČR, kde se v § 1 hovoří, že Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a v § 2, že je jejím úkolem sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákonem a přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Role Policie ČR není ve společnosti neměnná a neustále se vyvíjí v návaznosti na úkoly na ni kladené. Tato role je určována Ministerstvem vnitra, kterému je podřízena. Řízena je však Policejním prezidiem České republiky.

Z výše řečeného vyplývá, že strukturu Policie ČR určuje Ministerstvo vnitra a její

politické vedení, jež je reprezentováno osobou ministra vnitra a jeho náměstkem pro Policii ČR. Tito lidé jsou odpovědní i za strukturu veřejné samosprávy, a proto je s podivem, že všichni předchozí ministři dlouhodobě neřešili vzniklou administrativní dvoukolejnost státní správy reprezentovanou policií a samosprávy tak, aby kopírovala krajské zřízení, jež vzniklo na základě zákona č. 129/2000 Sb. o krajích. Reformu Policie ČR nastartoval až ministr vnitra, MUDr. Mgr. Ivan Langr, na podzim roku 2006 poté, co převzal agendu Ministra vnitra.

Všechny další podkapitoly diplomové práce budou sledovat reformní kroky policie, zejména z pohledu středních řídicích článků, což jsou Krajská ředitelství Policie ČR dle současného názvosloví, a jejich předchůdců, se zaměřením na původní Západočeskou správu Policie ČR, která se rozdělila na Plzeňské a Karlovarské krajské ředitelství Policie ČR.

První kapitola druhé části zachycuje reformy policie, tehdy Sbor národní bezpečnosti, uskutečněné v ČSR v návaznosti na reformu veřejné správy v 60. letech 20. století, a popisuje její členění a strukturu. Druhá kapitola se zabývá vývojem policie po společensko-politických změnách v roce 1989 až do roku 2009. Třetí kapitola popisuje strukturu policie od roku 2010 po její reformě. Jsou v ní popsány postupné kroky, které předcházely jejímu vzniku, zejména z pohledu právních a ekonomických.

Pro větší přehlednost je text této práce doplněn množstvím tabulek a grafů. K práci patří též i několik mapových příloh a kopií různých oficiálních i neoficiálních dokumentů, které jsou umístěny v příloze této diplomové práce.

2. Cíle práce a metodika

Cílem diplomové práce Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských ředitelství Policie ČR je zjistit, zda nová organizace a vznik Krajských ředitelství Policie ČR odpovídají potřebám praxe a zda jsou vzhledem k nedostatku finančních prostředků na chod státní správy ekonomicky účelné.

Po seznámení se s tématem diplomové práce mi bylo jasné, že i když u policie pracuji více jak 21 let, během nichž jsem prošel různými stupni řízení a obory působnosti, od řadového policisty zařazeného na obvodním oddělení, přes kriminální službu až po vedoucího celého útvaru, bude pro dokonalé pochopení problematiky probíhajících reforem Policie ČR nutné získat velké množství dat a podkladů, které mají funkcionáři různých oborů oblasti bezpečnosti, a to zejména tací, kteří přímo pracují na reformách nebo se jich reformy bezprostředně týkají. Nejprve jsem oslovil ředitele Karlovarského krajského ředitelství Policie ČR, plk. Mgr. Oldřicha Tomáška, který mi doporučil ekonomického náměstka ředitele Plzeňského krajského ředitelství Policie ČR, plk. JUDr. Jiřího Tyce. Tento velice zkušený policista mě uvedl do základní problematiky reforem, poskytl mi základní dokumenty o ní a zejména mi pomohl nastínit směr diplomové práce. Kromě toho mi doporučil další odborníky, zejména plk. Ing. Osvalda, vedoucího odboru Organizační složky státu na Policejním prezidiu ČR, Aloise Bačkovského z Ministerstva vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky, plk. Ing. Holuba z Finančního odboru Policejního prezidia ČR a v neposlední řadě pak tajemníka bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR JUDr. Jana Čecha. Všichni výše jmenovaní mi pomohli nejen radou a znalostmi, ale zejména dokumenty různé právní a ekonomické síly, jež odpovídala jejich postavení a zaměření. Vyjmenovávat zde všechny tyto dokumenty by bylo časově náročné, proto jsou uvedeny v příloze mé diplomové práce. Pokud bych však měl uvést jeden jediný, který měl největší vliv na tuto práci, tak se jednalo „o podklady k nelegislativní části reforem Policie ČR“, zpracované Ministerstvem vnitra na jednání bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Šlo o neveřejný dokument, který byl později po jejím prodiskutování a schválení rozpracován do oficiálního dokumentu „Reforma Policie ČR, služba v nových podmínkách – v komentované podobě“. Další potřebné informace jsem čerpal jak z vlastní soukromé

knihovny, tak z Karlovarské krajské knihovny a Knihovny Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Praze.

Pro získání všech potřebných informací, jsem použil metodu sběru a následně studium dokumentů. Informace a dokumenty byly poskytnuty pracovníky Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Získaná data, informace a doklady jsem později roztřídil nejen podle jejich zaměření, ale též podle důležitosti a vypovídající hodnoty ke zpracovávanému tématu. Následovalo jejich důkladné prostudování, vypsání relevantních dat, porovnání s již získanými a zpracovanými daty, a poté, pokud z nich vyplynula nová informace či jejich vypovídající hodnota byla nejasná nebo nepřesná, byly následně znovu ověřovány. Z takto získaných dat postupně vznikl kompletní obraz postupu probíhajících reforem Policie ČR. Jejich pravdivost a relevantnost jsem si neustále ověřoval při opětovných rozhovorech či prvotních rozhovorech s dalšími funkcionáři. Jednalo se zejména o rozhovory typu interview, a to jak standartizované tak nestandardizované. V průběhu sběru informací a dokumentů k diplomové práci jsem prováděl nestandardizované interview bez pevného pořadí a shodné formulace otázek, ale s důrazem na důkladné zodpovězení otázky, příkladně o další doplnění k upřesnění obsahu sdělované informace. Takto jsem postupoval zejména v případech, kdy se jednalo o informace k tématu této diplomové práce, zodpovídali je lidé různých funkcí a oborů bezpečnostní politiky, zejména z oblastí odborníků a znalců. V poslední fázi získávání a později i zpracovávání získaných informací bylo provedeno standartizované interview formou dotazníku o postupu probíhajících reforem a zodpovězení otázky, zda odpovídá potřebám praxe. Dotazník byl distribuován a vyplněn na Karlovarském a Plzeňském Krajském ředitelství Policie ČR. Kopie jednoho z dotazníků je v příloze diplomové práce. Pro získání dalších informací, zejména k ověření účinnosti reforem, byly získána statistická data nápadu trestné činnosti v České republice za roky 2007 – 2010. Výsledky byly zpracovány v tabulkách a grafech.

Všechny výše uvedené použité metody mi pomáhaly získat potřebná data, které jsem shrnul v závěru této diplomové práce.

3. Vývoj veřejné a státní správy

Pro pochopení všech aspektů vzniku Krajských ředitství Policie ČR, jež byly vytvořeny jako jeden z bodů z celkového balíku reforem Policie ČR, prováděných v druhé polovině prvního desetiletí 21. století, je nutné vysvětlit si základní pojmy, struktury a vývoje státu a státní správy, jejíž součástí je oblast bezpečnosti, do které spadá i policie. Policie jako taková není samostatný subjekt správy státu, který stojí někde mimo struktury státu, či dokonce nad nima, jak si lidé zjednodušeně představují, např. při konstatování „však policajti zjistí kdo to byl a pak ho zavrou“. Policie je jednou ze sofistikovaných služeb, jež dobře fungující stát musí poskytnout. Jedním z důvodů existence policie je zajištění bezpečnosti v určitém teritoriu a zabránění páchání protispolečenského chování. V případě zjištění takového chování pátrá policie po pachateli tohoto nezákonného jednání, zajišťuje a vyhodnocuje stopy, ty pak předává státnímu zastupitelství, které po přezkoumání spisového materiálu rozhodne, zda věc vrátí k doplnění Policii ČR či podá u příslušného soudu obžalobu. Jak je vidět na tomto jednoduchém případě, lidé nerozlišují základní role složek státu, a proto se pokusím objasnit je a vysvětlit postavení různých subjektů státní a veřejné správy tak, aby bylo vymezeno postavení policie v její struktuře. Na první pohled by se zdálo, že vymezení postavení policie je věc jednoduchá, jelikož všichni policii známe a částečně známe i její činnost a působnost. Běžný občan však již nezná její strukturu, už vůbec ne strukturu státní a veřejné správy, a vše mu splývá v jeden nesourodý celek. Proto se pokusím objasnit postavení policie ve společnosti a nutnost jejích reforem, tak aby odpovídala moderní společnosti a vývoji státu v němž působí.

3.1. Stát jako základní uspořádání společnosti

Aby mohla nějaká státní struktura a správa vzniknout, je nutné, aby mohla někde působit. Takové místo se nazývá stát. Ale co je vlastně stát? Nějaké vymezené teritorium? Kdo a proč do něj spadá, jak vznikl a z jakého důvodu? To jsou základní otázky, na které se ve stručnosti pokusím odpovědět.

Zrod státu je spojen se vznikem zemědělství, které vedlo k sociální diferenciaci v lidských skupinách, vyvolalo potřebu právního řádu a vytvořilo vznik správních struktur.

Ale již před zrodem státu se lidé organizovali, a to nejprve na základě pokrevního příbuzenství od nižších skupin, jako jsou rody, až k pozdějším vyšším celkům, jež nazýváme kmeny. Účelem tohoto spojování byla nejen ochrana před jinými skupinami, ale také nutnost uspokojit svoji základní potřebu uživit se, hlavně tedy nutnost osvojit si umění lovit zvěř. Jedinec, či několik málo jedinců, nebyl schopen samostatně ulovit větší zvířata, která by byla schopna je dostatečně nasytit. Tento fakt byl jedním z hlavních důvodů spolčování lidí a vzniku kmenů. Možnost fungování takovéto skupiny a její následné přežití by nebylo možné bez stanovení úkolů každému členu, a tím i vytvoření řádu, podle kterého daná společnost fungovala. Ani vytvořením řádu upravujícího fungování společnosti však nevznikl žádný stát či jiné podobné zřízení, a to zejména proto, že se ochrana a stanovená pravidla vztahovala jen na příslušníky této skupiny žijící na určitém území- mluvíme o tzv. principu personalit. Cizinci, se kterými se potkávali a jež zavítali na jejich území, žádnou ochranu neměli a ani se po nich žádná pravidla chování, jako po svých příslušnících skupiny, nevyžadovala. Toto se postupně změnilo tím, že se skupiny pokoušely udržet stanovený řád a ochranu pro všechny osoby nacházející se na jejich teritoriu, mluvíme o tzv. principu teritoriality. Úspěšná byla proto taková skupina, která na svém spravovaném území dokázala tyto cizince ochránit. Zprvu se jednalo o cizince, kteří přicházeli za směnným obchodem, tedy o osoby, jež jim přinášeli nějaký prospěch, později se již jednalo o všechny nově příchozí. Jedním z důvodů, proč chránit cizince, byl tedy obchod. Ten přinášel následné bohatnutí určitých vrstev, které měli vliv na fungování a chod kmene. Bohatší kmen si mohl dovolit lepší zbraně a zároveň se u něj snižovala závislost na přírodě, tedy úrodě a neúrodě, jelikož si mohl případný nedostatek nahradit jinde, a to zejména nenásilnou formou, která ho nemohla oslabit. Takto úspěšná společnost se mohla rozrůstat a svou silou uplatňovat ochranu takového země a osob na něm.

Ale stále to nebyl stát, jelikož nebyl hierarchicky a plánovitě organizován. Potřeba plánování vznikla, jak bylo výše uvedeno, až s rozvojem zemědělství. Nutnost získat dostatek potravin pro vlastní obživu a také dostatek přebytků na směnný obchod kladla velký důraz na plánování, přerozdělení prací, a tím i na znalosti agrotechniky, jež umožnila zvýšení zemědělské produkce a výnosů z ní. Toto se dalo nejlépe získat zvyšováním výnosnosti ze stávajícího území. Ale jak toho dosáhnout? Nejjednodušším řešením bylo využívat pravidelných záplav a tím získávat hnojiva a živiny pro půdu. Museli se budovat

různé stavby, jako zavodňovací a odvodňovací kanály, tyto po záplavách čistit, opětovně vyměřit a vymezit zemědělské pozemky. To s sebou neslo nutnost dělby práce, a s tím i vznik sociální diferenciace. Jedni měli znalosti, jak toho dosáhnout, druzí uměli práci organizovat a řídit, a další poskytovali svoji fyzickou sílu. To vše vedlo k vytváření organizačních a správních struktur a ke vzniku centralizovaných státních organizací, prvních států v lidských dějinách.

Výše uvedené poznatky se pak dají zjednodušeně a lehce shrnout do několika bodů, které charakterizují existenci státu. Jedná se zejména o určité území – teritorium, jež je vymezeno a odděleno od území jiných států. Na tomto území žije obyvatelstvo s pevnou vazbou mezi členy společnosti. Toto obyvatelstvo je organizováno právním řádem, nějakou státní institucí, která využívá svoji suverénní a vynutitelnou moc na základě vyšší mocenské úrovně. Stát pak vůči ostatním státům vystupuje jako rovnocenný partner.

Moderní evropské státy vznikají na národním principu, a to zhruba od 16. století. V období vzniku národních států v Evropě se objevuje i nacionalismus. „...je to nacionalismus, který plodí národy, a nikoli naopak.“ (E. Gellner)

Definici státu se snažilo určit mnoho politologů, filozofů, ekonomů a jiných znalců z různých oborů, ale všichni byli samozřejmě ovlivněni svým zaměřením, a proto je velmi problematické stanovit přesnou a jednoduchou definici. Obecně se však dá říci, že: Stát je základní orgán politické moci, základní institucionální forma společnosti, která má monopol na legitimní užití násilí a je dále charakterizována svými funkcemi, jako např. zajišťováním pořádku, bezpečnosti a sociální stability, a kromě toho vytváří veřejné instituce, které jsou financovány z veřejných prostředků.

Stát má dvě hlavní funkce, vnitřní a vnější. Mezi jeho vnitřní funkce můžeme zařadit zdokonalování hospodářství státu a zvyšování jeho výkonnosti, zabezpečování individuálních potřeb příslušníků společnosti, rozvoj národních a kulturních tradic a hodnot, organizaci a výstavbu veřejného zdravotnictví, školství, umění, kultury, sociální péče, sportu, a tvorbu a ochranu životního prostředí. Mezi vnější funkce pak zahrnujeme ochranu státu před napadením, vytváření podmínek mírového soužití, realizaci integračních

procesů, a mezinárodní pomoc a spolupráci s jinými státy.

Definice státu, jak ji uvádí Velký sociologický slovník¹ na straně 1218 definuje stát jako „organizovanou politicky jednotnou společnost na určitém území, tzn. v určitých hranicích, s jednotným zákoníkem, vládou a správou.“ Stát je zaměřen k udržení a ke stupňování jednoty citění, myšlení, vůle a kooperace. Je to syntéza, celek, totalita, která je víceméně přítomná ve všech dílčích státních institucích, a která zároveň hledá spojení osobní svobody a státní vázanosti jednotlivých občanů.

Státní organizace jsou tedy tvořeny několika složkami a jsou hierarchicky uspořádány. Nejvyšší složkou jsou orgány státní moci - parlament, vláda a soudy, které vydávají, provádějí a interpretují zákony. Tyto orgány mají pod sebou administrativní a správní aparát - armádu, policii aj. Každá organizace musí disponovat určitou mocí, aby mohla fungovat. Proto také podstatným znakem státu je existence státní moci. Vládnout, znamená přikazovat a mít možnost donutit k plnění příkazů, což předurčuje donucovací moc, bez níž by stát nemohl existovat. „Obecná teorie státu považuje za základní znaky státu veřejnou donucovací moc, souhrn příspěvků vybíraných od příslušníků státu k vydržování zvláště veřejné donucovací moci a územní organizaci obyvatel“, uvádí Velký sociologický slovník na straně 1218. Jedním z hlavních atributů státu je tedy síla způsobilá vnutit jednotlivcům a skupinám cizí vůli jako závaznou a podřídit je této vůli i za pomoci hrozby nebo použití násilí. Ve společenském vztahu znamená moc schopnost donutit někoho, aby si počínal jinak, než by chtěl. Zdrojem moci je nejčastěji majetek nebo pozice ve státním aparátu. V moderní společnosti je donucování monopolizováno právě státem a kde není možnost donucování, hovoříme často o vlivu.

3.2 Ústavní pořádek v České republice

Česká republika je unitární stát, kde existuje jedno centrum státní moci na základě jedné ústavy. Ústavní zákon č.1/1993 Sb. říká, že se jedná o „svrchovaný, jednotný a demokratický stát, založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana“. Tato práva a

---

1. ŠRUBAŘ, I.a kolektiv, *Velký sociologický slovník*, I. a II. díl, vydal Karolinum, Praha 1996

svobody jsou pak upraveny v usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., Listině základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, která vychází z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a z Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Dále se v ústavě hovoří o tom, že máme pouze jedno občanství a jednu základní dělbu moci.

Tuto moc pak rozdělujeme na zákonodárnou, výkonnou a soudní. Moc zákonodárná je vykonávána dvoukomorovým parlamentem. Parlament se skládá z Poslanecké sněmovny a Senátu. Legislativní iniciativu předložit návrh zákona má tedy poslanec, skupina poslanců, vláda, Senát a krajské zastupitelstvo. Schvalovat zákony může pouze výše uvedený dvoukomorový parlament, nejdříve však Poslanecká sněmovna a teprve poté Senát. Ten nemůže sám od sebe schválit zákon jako první. Senát je legislativní pojistkou a legislativní opravnou zákonů, druhou komorou Parlamentu České republiky. Moc výkonná je vykonávána prezidentem republiky a vládou. Pravomoci prezidenta republiky se dělí na pravomoci samostatné a pravomoci vázané na součinnost s vládou. Prezident ve své samostatné pravomoci jmenuje a odvolává členy vlády, svolává zasedání Poslanecké sněmovny, rozpouští ji, jmenuje soudce Ústavního soudu, jmenuje předsedu a místopředsedu Nejvyššího soudu, udílí milosti. V součinnosti s tzv. Kontrasignací nebo-li spolupodpisu s vládou zastupuje stát navenek, sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy, je vrchním velitelem ozbrojených sil, jmenuje soudce, profesory, generály a uděluje amnestie. Vláda je vrcholným orgánem státní moci v České republice a stojí v čele systému státní správy. Vláda je za svou činnost odpovědná Poslanecké sněmovně a k výkonu své moci musí mít její důvěru. Činnost vlády organizuje a řídí předseda vlády. Vláda řídí činnost ministerstev a jiných ústředních správních orgánů.

V čele ministerstev stojí ministr, který je členem vlády a ústavním činitelem. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady řídí výkon státní správy ve svých oblastech. Moc soudní vykonávají nezávislé soudy. Máme čtyřstupňovou soustavu soudů, kterou tvoří vrchní, krajské a okresní soudy, a Nejvyšší soud, který je jejich vrcholným soudním orgánem. Soustavu soudu doplňuje ještě Ústavní soud a Nejvyšší správní soud.

3.3. Veřejná správa

Pojem veřejná správa je odvozen od pojmu správa jako činnost sledující dosažení určitého cíle. Podle toho, zda jde o činnost sledující cíle soukromé nebo veřejné, se v obecném smyslu rozlišuje správa na správu soukromou a veřejnou. Veřejná správa je vykonávána ve veřejném zájmu, zatímco správa soukromá v zájmu soukromém.

Nositeli veřejné správy jsou správní úřady nebo úřední osoby vykonávající úkony správní povahy nebo také instituce v postavení nepřímých subjektů veřejné správy. Veřejná správa je vykonávána státní správou, kterou provádí stát a státní orgány, ale také samosprávou, což jsou subjekty odlišné od státu.

$$\text{Veřejná správa} = \text{Státní správa} + \text{Samospráva}$$

Zjednodušeně můžeme uvést, že veřejnou správou se rozumí správa věcí veřejných záležitostí, realizovanou jako projev výkonné moci ve státě pro veřejnou správu, jeho veřejnou moc je charakterizována tím, že jí vykonává především stát. Touto mocí disponují subjekty, které stát pověří. Veřejná správa se člení podle subjektů, podle charakteru mocenských prostředků, úkolů a dalších rysů.

Veřejná správa vychází z několika principů, zejména z principu ústavnosti, zákonnosti a legitimacy. To znamená, že při výkonu veřejné správy je třeba se řídit Ústavou České republiky a dalšími ústavními zákony.

3.3.1. Státní správa

Subjektem státní správy je stát, orgány státní správy, jež vykonávají veškerou aktivitu jménem státu, dále pak veřejnoprávní korporace, jejich orgány a jiné subjekty, jimž byl výkon státní správy svěřen. Všechny subjekty státní správy jsou uspořádány do hierarchických struktur, ve kterých důsledně platí zásady nadřazenosti a podřazenosti.

Ústřední orgány státní správy jsou stanoveny v zákoně č.2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Ústředními orgány státní správy, v jejichž čele je člen vlády, jsou všechna ministerstva. Jedním z nich je i ministerstvo vnitra, které je zřizovatelem Policie ČR, a další ústřední orgány státní správy, jako je např. Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, Národní bezpečnostní úřad, a další, jež jsou uvedeny ve výše uvedeném zákoně.

V čele ministerstva stojí ministr, v čelech ostatních správních úřadů stojí vedoucí, jinak také označovaný předseda či ředitel. Vedoucí je nejčastěji jmenován prezidentem republiky nebo vládou. Činnost ústředních správních úřadů je upravena Legislativními pravidly vlády.

Státní správa je především činností podzákonnou, prováděcí a nařizovací. Je ohraničena zákony, kterými se ovšem pouze neřídí, ale které také provádí. Činnost státní správy je zaměřena dovnitř i vně vlastního systému. Hlavní oblastí činnosti státní správy je jednání vůči adresátům správní činnosti, tzn. vůči fyzickým a právnickým osobám.

3.3.2. Samospráva

Naopak samospráva je protipólem státní správy. Je vlastně činností směřující k dosažení vytyčeného cíle, kterou ovšem vykonávají subjekty odlišné od státu, tedy subjekty se samostatným postavením. Územní samospráva je jedním ze základních principů a projevů demokratického společenského systému. Podstatou samosprávy je přenesení působnosti při rozhodování o záležitostech ekonomického, ekologického a kulturního rázu, v rámci určitého území, z centrální vlády na region, tedy obec či město.

V České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy, jak je uvedeno v ústavě. Člení se na základní a vyšší územní samosprávné celky. Základní celky

jsou obce, které byly zřízeny již v roce 1990 zákonem č. 367/1990 Sb. o obecním zřízení a později zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích. Aby mohl vzniknout dvoustupňový systém, tedy vyšší územně správní celky, jimiž jsou kraje, musel vzniknout zákon č. 340/1997 Sb., který zahájil reformu veřejné správy. Později na jejím základě vznikl v roce 2000 zákon č. 129/2000 Sb. o krajích. V současné době existuje 14 vyšších územních samosprávních celků.

Samosprávu rozlišujeme na územní, jako jsou obce, města a vyšší územně správní celky, zájmovou a samosprávu profesních skupin - mezi nejznámější můžeme zařadit lékařské a advokátní komory, odborové svazy, bytová stavební družstva, fondy, nadace apod..

3.4. Vztah veřejné správy a politiky

Jak bylo již výše uvedeno, veřejná správa jako taková by měla vycházet a fungovat na základě právních předpisů a tuto správu by měli provádět profesionální úředníci. Ale úkoly pro veřejnou správu vytyčují politici, jež stojí v čele centrálních úřadů, vyšších územně správních celků, obcí a měst. Úkoly pro veřejnou správu jsou politiky vytyčeny podle jejich nejlepších představ a programů politických stran, za které byli do svých úřadů zvoleni.

Politiku můžeme též chápat jako mechanismus vládnutí, která je ale omezena na vládní instituce, politiky a státní úředníky. Úkoly spojené s řízením složitých společností neplní jen stát, ale širší spektrum orgánů veřejného i soukromého sektoru. Vládnutí je postupně nahrazováno správou věcí veřejných – tzv. governancí.

Politika je označována jako „party politics“ - pouze politici jsou „politici“. Pracovníci státní služby, úředníci a soudci jsou nepolitici. Ještě užší definice, jež nejlépe odpovídá běžnému chápání politiky a správy je, že politika je vše, co se týká vlády, jejich politických zájmů a co se vyvíjí nějakou logickou cestou v závislosti na politickém zápasu řádně zvolených zástupců lidu. Naproti tomu správa je něco, co se řídí především věcnou

logikou a je vykonávána odborníky a profesionály jiného typu.

3.5. Členění veřejné správy

Jak bylo výše řečeno, veřejnou správu můžeme definovat a chápat jako skupinu lidí, kteří jsou v rámci specifické veřejné funkce pověřeni řízením lidských a materiálních zdrojů. Nejedná se jen o výše uvedené osoby, ale veřejnou správu chápeme jako instituci, která disponuje politickou mocí a plní úkoly spojené s veřejnou službou. Jejími členy jsou úředníci nebo smluvní zaměstnanci.

Veřejná správa je tvořena souborem mnoha institucí, jež jsou ve své působnosti vázány na stát a vykonávají činnost tak, aby zprostředkovali vztah mezi státem a společností. Působnost těchto orgánů se týká mnoha oblastí, např. školství, zdravotnictví, sociálních záležitostí, územního plánování, vnitřní a vnější bezpečnosti, apod..

Veřejnou správu pak můžeme rozdělit na tyto subjekty:

1. Státní orgány veřejné správy – vládní a státem zřizované a kontrolované správní orgány, tzv. Orgány státní správy
2. Orgány veřejnoprávních korporací – orgány působící jménem veřejnoprávních korporací ne státu, korporacemi rozumíme obce a vyšší územní celky, což jsou země, regiony, kraje a zájmové profesní komory a společenstva, grémia aj. Výše uvedené orgány jsou státem uznávány, mají určitou autonomii vůči státním orgánům upravenou zákonem a nazýváme je Samosprávnými orgány.

Orgány státní správy dělíme na:

1. ústřední, které vykonávají správu na celém území státu. Tyto orgány spravují většinou záležitosti určitého odvětví. Řadíme sem především ministerstva.
2. územní orgány státní správy, které spravují záležitosti určitého územního celku,

např. okresu, departmentu nebo provincie. Většinou mají obecnou působnost, tedy zajišťují výkon státní správy ve více oblastech.

V určitých specializovaných oblastech vykonávají územní správu speciální nekoncentrované resortní orgány státní správy, které jsou podřízené nějakému ústřednímu orgánu, např. policejní, těžební, celní a daňové správy. Tyto orgány státní správy mají určitou hierarchii, kdy orgány nižších územních celků jsou podřízeny orgánům vyšších územních celků. Nejvyšším orgánem státní správy je vláda.

3.6. Veřejná správa v ČR

Česká republika organizuje svoji veřejnou správu podle kontinentálního modelu, což znamená, že zde působí 2 druhy veřejné správy a to státní správa a samospráva. Tyto mohou působit samostatně nebo obě současně.

Základní jednotkou administrativního dělení státu, jsou obce, města a vyšší územně správní celky, jež nazýváme kraje.

Státní správa v ČR

Ústřední orgány státní správy byly zřízeny dle zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných státních orgánů České republiky v platném znění. Máme 15 ministerstev, v jejichž čele je člen vlády. Jedná se o tyto níže uvedené :

Ministerstvo vnitra, obrany, spravedlnosti, životního prostředí, obchodu a průmyslu, financí, školství a mnoho jiných viz výše zmiňovaný zákon.

Okruh působnosti ministerstev je dán zákonem 2/1969 Sb. V okruhu své působnosti plní ministerstva úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech.

Ministerstva zkoumají společenskou problematiku v okruhu své působnosti, analyzují dosahované výsledky a činí opatření k řešení aktuálních otázek. Zpracovávají

koncepte rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, které předkládají vládě České republiky. O návrzích závažných opatření přiměřeným způsobem informují veřejnost.

Ministerstva předkládají za svěřená odvětví podklady potřebné pro sestavení návrhů státních rozpočtů republiky a pro přípravu jiných opatření širšího dosahu. Zaujímají stanovisko k návrhům, které předkládají vládě České republiky jiná ministerstva, pokud se týkají okruhu jejich působnosti.

Státní správa na úrovni kraje

Na úrovni krajů zajišťuje státní správu krajský úřad. Úřad je orgánem kraje. Jeho postavení a působnost upravuje zákon o krajích 129/2000 Sb, zvláštní zákony a prováděcí právní předpisy nebo organizační řád krajského úřadu. V samostatné působnosti plní úřad úkoly uložené zastupitelstvem kraje, radou kraje a hejtmanem. Napomáhá činnosti výborů zastupitelstva kraje a komisí rady kraje. V přenesené působnosti plní úřad úkoly svěřené kraji s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu nebo zvláštnímu orgánu.

3.7. Vývoj veřejné správy na území České republiky

3.7.1. Veřejná správa před rokem 1848

Na našem území působilo několik územních celků, které se nazývaly různě, např. České království, ale v podstatě se jednalo do roku 1620 o stavovský stát, kde se veřejná moc dělila mezi panovníka, šlechtu a vymezené korporace, kterými byly města a cechy. Po roce 1620 nastupuje absolutismus, kde je posílena role panovníka jako nejvyšší a základní osoby ústředního aparátu.

Základy novodobé správy státu klade většina autorů do první poloviny 17. století. V našich podmínkách se její vznik dává do souvislosti s ukončením třicetileté války a s oslabením tureckého panství v Evropě. Potřeba nejvyšší moci nad novou územní strukturou se stává politickou realitou. Stát potřebuje správu, která bude spolehlivě

vykonávat funkci aparátu státu. Jen tak může správa účinně zabezpečovat potřeby státu, především v oblasti finanční, daňové, vojenské či občanské.

3.7.2. Vývoj veřejné správy v letech 1848 – 1918

Během padesátých a šedesátých let byl vybudován systém státní byrokratické správy, který v podstatě sloužil do roku 1938. Centrem státní správy byla vídeňská vláda sestávající z několika odborných ministerstev. V hlavních městech zemí - v Praze, Brně a Opavě – byla zřízena místodržitelství, kterým podléhala okresní hejtmanství, jichž bylo v Čechách skoro sto. Vedle státní správy řízené vládou působila samospráva, kterou volili ti, kteří platili daně větší než stanovené minimum - tzv. census. Její nejnižší složkou byla obecní zastupitelstva, která si ze svých řad vybírala starosty, ve městech pak purkmistry. Vyššími složkami samosprávy byla okresní zastupitelstva jen v Čechách a zemské sněmy. Všechny samosprávné složky vybíraly přírážky ke státním daním a financovaly výstavbu cest, vodovodů, škol, nemocnic a jiných zařízení.

Na Slovensku byly základem správy župy - tzv. komitáty, které přímo podléhaly budapeštské vládě. V nich tradiční orgány šlechtické samosprávy splynuly s byrokratickým aparátem natolik, že vůči slovenskému lidu vystupovali jejich orgány jen jako představitelé vlády. Samospráva obcí byla na Slovensku silně omezena tím, že nad její působností dozíral státní úředník nebo notář bydlící v obci.

Soudy byly v českých zemích organizovány tak, že u nejnižších, okresních soudů, jejichž obvody byly menší než obvody okresních hejtmanství, byly vedeny pozemkové knihy a rozhodovány menší záležitosti. Od nich se bylo možno odvolat k soudům krajským, u nichž byly projednávány již všechny jednání, a dále se pak mohli odvolat k vrchním zemským soudům a konečně k nejvyššímu soudu ve Vídni. Další složkou státního aparátu byly berní úřady, které nejen vybíraly daně, ale též exekučně zabavovaly majetek. Stát také spravoval pošty a během druhé poloviny 19. století se až na malé výjimky ocitly v jeho rukou i všechny železnice. Rakouský stát byl rovněž výhradním producentem tabákových výrobků.

Armáda byla jednotně organizována, byla zavedena všeobecná branná povinnost, ze

keré se občané mohli vykoupit. Vnitřní bezpečnost měla na starost policie a četnictvo. Na venkově skončila činnost vrchnostenských drábů, které nahradilo zřízené státní četnictvo. Ve větších městech pak působila jako policie tak četnictvo.

Jak jsme si výše uvedli, je reorganizace veřejné správy dlouhodobý proces, který se neustále vyvíjí v reakci na vývoj společnosti. Ani Rakousko-uherská monarchie, do které patřily země české, nebyla výjimkou. Reakcí na revoluční události roku 1848 bylo vydání Nejvyššího rozhodnutí ze 17. 3. 1848, jímž došlo k nové organizaci ústředních orgánů státní správy. V březnu 1849 byla vyhlášena oktrojovaná ústava, na níž navázalo císařské rozhodnutí z června 1849, kterým byla upravena organizace VS. Státní - politická správa byla vytvořena na úrovni zemí, krajů a okresů. Na úrovni zemí zastupoval panovníka místodržitel. V první polovině 50.let leželo těžiště státní správy v krajích, na které přešly takřka všechny působnosti bývalých gubernií. V roce 1855 bylo postavení krajských úřadů oslabeno.

Kraje a krajské orgány v roce 1868 definitivně zanikly. Nejnižší článek politické správy představovaly okresy. Správu zde vykonávala okresní hejtmanství v čele s okresním hejtmanem. Do jejich působnosti náležela většina agendy státní správy. Jedním z nejpodstatnějších výsledků revolučních přeměn roku 1848 bylo zrušení poddanství, s čímž se prosazovala idea, že se obce musí osvobodit nejen ze svazků vrchnostenských, ale musí také získat i nezávislost na státní moci. Za počátek nové éry je považováno vydání tzv. říjnového diplomu v roce 1860, aktu jímž panovník rezignoval na neomezenou vládu a prohlašoval, že moc bude vykonávat ve shodě s vůlí instituce, vycházející z historických základů. V únoru 1861 byla vydána ústava tzv. Smerlingova, kde se v souvislosti s obnovením parlamentarismu změnilo i postavení ústředních úřadů. Vláda začala opět fungovat jako sborový orgán a i když byli ministři nadále odpovědni pouze císaři. V čele státní správy na úrovni zemí stáli v Čechách a na Moravě zemští místodržitelé, ve Slezsku pak zemský prezident, oba jmenovaní císařem. Základním stupněm státní správy byly okresy. Okresní hejtmanství se stala orgánem státní správy. V čele okresu stál okresní hejtman, jmenovaný ministrem vnitra. Orgány zemské samosprávy představovaly zemské sněmy a zemské výbory. Funkce sněmů se dělily na zákonodárné a správní. U obcí se

rozeznávala samostatná vlastní a přenesená působnost obcí.

3.7.3. Vývoj veřejné správy v letech 1918 – 1938

V prvním zákoně nově vzniklého československého státu, který byl publikován pod číslem 11/1918 Sb., byly převzaty všechny stávající zemské a říšské zákony a nařízení a veškeré samosprávné, státní a obecní úřady. Již 2. listopadu byl vydán zákon č. 2/1918 Sb., jímž bylo zřízeno dvanáct nejvyšších orgánů státní správy, které byly přejmenovány na ministerstva. Národní výbor v Praze přijal prozatímní ústavu, zákon č. 37/1918 Sb., která upravila soustavu nejvyšších orgánů státní moci, již tvořilo Národní shromáždění, prezident republiky a vláda. Vláda byla ústředním orgánem výkonné i nařizovací moci. Ústředními orgány státní správy se stala jednotlivá ministerstva. Díky reformě VS z roku 1920 veřejnou správu upravovala ústava, zákon č. 121/1920 Sb. - ve smyslu ústavy státní správu vykonávali prezident republiky, vláda a ministerstva. Vnitřní správu na území republiky vykonávaly župní a jím podřízené okresní úřady. Orgány správy na úrovni okresů představoval okresní úřad v čele s okresním náčelníkem, okresní výbor a okresní komise. Dle reformy VS z roku 1927 se podle přijatého zákona republika dělila na země, kde správu vykonávaly zemské úřady v čele se zemskými prezidenty jmenovanými prezidentem republiky, a na okresy, kde správu vykonávaly okresní úřady v čele s okresním hejtmanem jmenovaným ministrem vnitra. Pro období mezi Mnichovem a okupací Československa od října 1938 do března 1939 bylo příznačné, že došlo k odklonu od demokratického režimu první republiky

3.7.4. Vývoj veřejné správy v období okupace 1939 – 1945 a po osvobození

1945 – 1947

Dne 15.3.1939 došlo k okupaci českých zemí a následujícího dne vydal Hitler výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava, prohlášeného za součást říše. Vedle okupační správy existovala autonomní protektorátní vláda v čele se státním prezidentem. Během roku 1942 byla uskutečněna tzv. Heydrichova správní reforma, jejímž jádrem byla instituce „správy z příkazu říše“. V roce 1943 přešla skutečná moc na státního ministra Protektorátu Čechy a

Morava, jímž se stal bývalý šéf policie a říšský sekretář K. H. Frank. Dne 5. dubna 1945 byl v Košicích vyhlášen program vlády, která byla jmenována na základě dohod londýnské a moskevské politické reprezentace. Měsíc po vyhlášení košického programu vlády bylo vydáno vládní nařízení č. 4/1945 Sb., kterým byly obnoveny místní, okresní a zemské národní výbory, které jako orgány státní správy podléhaly vládě. Zásadně tedy zůstalo zachováno rozlišení státní správy a samosprávy, třebaže obě složky byly nyní vykonávány jedinou linií orgánů.

3.7.5. Státní správa v letech 1948 – 1989

V roce 1948 přijata nová ústava. Vláda byla nejvyšší orgán moci vládní a výkonné, a zodpovídala se Národnímu shromáždění. Soustavu národních výborů tvořily místní, okresní a krajské národní výbory. Systém fungování všech státních orgánů určovala doktrína i realita vedoucí úlohy KSČ. Od roku 1949 byly zrušeny země a zřízeno 19 krajů, jež se členily na okresy. Roku 1954 schválen ústavní zákon o národních výborech a roku 1960 uskutečněna reforma veřejné správy, na jejímž základě došlo k novému rozčlenění státu. Snížení počtu krajů na 10 a vznik 108 větších okresů. Další dělení na kraje, okresy a obce zůstalo. Administrativní rozdělení kopírovala i státní správa reprezentovaná policií, tehdy Sborem národní bezpečnosti.

Další reforma veřejné správy následovala v roce 1968 na základě tzv. federalizace Československa. Nejvyššími výkonnými orgány státní moci se staly vláda federální, Federální národní shromáždění a také na jejich úroveň postavené orgány centrální státní správy. Nižším stupněm pak byly republikové vlády České a Slovenské republiky a jejich Národní shromáždění. Existovala však různá specifika, jež se odrážela v rozdělení nejvyšších orgánů státní správy, tj. ministerstev a jiných ústředních orgánů, kdy určité otázky náležely do působnosti federace či naopak republik a některé záležitosti byly společné.

3.7.6. Reformní kroky veřejné správy po její transformaci v roce 1989

Po revolučních změnách v listopadu 1989 se začala uskutečňovat zásadní změna

politického uspořádání. Tím nejdůležitějším krokem bylo zrušení vedoucí úlohy KSČ a zahájení přechodu k parlamentnímu modelu dělby moci a uplatňování principů demokratického právního státu. S tím souvisela i řada změn v systému státní správy, která souvisela s přechodem od direktivního centrálního plánování k tržní ekonomice. V roce 1990 byl zrušen celý systém národních výborů. Na úrovni obcí bylo obnoveno obecní zřízení. Téhož roku vznikly na úrovni okresů okresní úřady, zákon č. 425/1990 Sb., které reprezentovali státní správu. Krajské zřízení, jež bylo reprezentováno Krajskými národními výbory, bylo bez náhrady zrušeno, i když administrativní uspořádání podle krajů nadále existovalo. Též Policie ČR, jako nástupnický subjekt Sboru národní bezpečnosti, kopírovala administrativní uspořádání a tedy nadále existovalo členění dle krajů, např. Západočeská policejní krajská správa. Vláda ČR se v srpnu 1991 rozhodla pro zemské uspořádání, tedy model, ve kterém byly dva stupně státní správy. Na jedné straně pověřené obecní úřady jako první a základní stupeň státní správy a okresní úřady jako stupeň odvolávací.

Od rozpadu federace a vzniku samotného Českého státu k 1.1.1993 se neustále hovořilo o nutnosti provést reformu veřejné správy. Tyto debaty trvaly až do roku 1997, kdy byl schválen zákon č. 340/1997 Sb. o zřízení 13 krajů jako vyšších územně správních celků, kromě hlavního města Prahy. Samotné kraje začaly působit na základě zákona č. 129/2000 Sb. o krajích až od počátku roku 2001. Tímto krokem byla završena tzv. první etapa reformy veřejné správy. V roce 2002 vyvrcholily přípravy tzv. druhé etapy, jejíž podstatou bylo zrušení okresních úřadů k 31.12.2002 a rozvinutí decentralizačních a dekoncentračních procesů a přesun řady kompetencí, které byly vykonávány orgány státní správy, na samosprávu a to do její samostatné či přenesené působnosti.

Reformy veřejné správy, lze rozdělit na několik bodů. Za prvé se jedná o reformu územní veřejné správy, dále pak reformu ústřední státní správy. Následuje reforma kvality a obsahu veřejné správy, která zahrnuje informatizaci veřejné správy, vzdělávání ve veřejné správě, veřejné a občanské kontroly, zvýšení účinnosti veřejných financí, zlepšení dostupnosti a kvality veřejných služeb, a řízení veřejného sektoru. Za poslední krok reformy je považováno určení postavení zaměstnanců veřejné správy.

3.8. Vývoj krajského zřízení v Českých zemích a v ČR

3.8.1. Vývoj územní správy a samosprávy do r. 1848

Od nejstarších dob se volným vývojem utvářelo krajské zřízení v návaznosti na kmenovou strukturu a zvykové právo starého obyvatelstva. Krajské sněmy byly původně shromážděním krajově příslušných kmenových stařešinů, později šlechty. Kraje měly od počátku svého utváření především správní charakter a v jejich čele stál knížetem jmenovaný vladařův zástupce, tedy vlastně státní úředník. Krajské sněmy i sněmy vůbec byly v počátečním státním období shromážděními především soudními; výkonná i zákonodárná moc náležely knížeti. Postupně pod pravomocí těchto krajských sněmů zůstala jen drobná šlechta, když šlechta vyšší spadala pod vyšší zemskou stolicí. Poddaní a města, ať královská či poddanská, měla vlastní právo a církve nikdy pod státní moc ani samosprávu nespádala.

Počet krajů kolísal a byl zpočátku závislý na politice panovníka. Teprve od dob Lucemburků, konkrétně od Karla I., se počet krajů ustálil v Čechách na 17, na Moravě na 6. Ve Slezsku byla situace poněkud obtížnější, neboť naprostou svrchovanost nad ním získal český panovník až po vymření všech vedlejších linií Piastovců, kteří v jednotlivých slezských knížectvích do té doby vládli jako jeho mani. Ani později neztratila tato knížectví zcela svůj úřední charakter.

Celý proces vnitřní politiky od ustálení státu až do 18. století je vlastně bojem mezi panovníkem na jedné a svobodnými stavy na druhé straně. To se projevuje i ve vývoji územní správy a samosprávy. Ten má dvě charakteristické roviny: zaprvé centralizační tendence v rámci jednotlivých svrchovaných zemí, zadruhé právě boj mezi panovníkem, tedy státem, potažmo ústřední výkonnou mocí, na straně jedné a svobodnými stavy, hlavně vyšší šlechtou a někdy i královskými městy, na straně druhé, tedy na straně samosprávy požadující a nárokuje si i moc zákonodárnou a posléze i podíl na moci výkonné. V éře osvětského absolutismu získala definitivně dominující pozici královská moc a záhy ji využila k postátnění správy. Omezování samosprávy na úrovni zemí, tedy v tomto období vlastně na poslední úrovni, kde samospráva zůstala, pokračovalo i na dále. V souvislosti s těmito změnami došlo k rozdělení Čech na 16 krajů, když byly větší ze starších rozděleny

a některé menší naopak sloučeny.

3.8.2. Územní správa a samospráva od zrušení poddanství v roce 1848 do roku 1949

Po revoluci z roku 1848 bylo vládě jasné, že nelze dále odkládat provedení určitých změn ve zřízení a správě říše i jednotlivých korunních zemí, aniž by hrozilo nebezpečí nového výbuchu. Všechny postupně shora vydávané ústavní zákony proto počítaly s rozšířením samosprávy na centrální a krajskou úroveň. Zatímco ústřední zastupitelský sbor se nakonec přes řadu obtíží sešel, krajská samospráva nikdy do života nevstoupila. Po roce 1848 totiž vznikly okresy jako nejnižší orgány státní správy. Souviselo to se zánikem poddanství a tím i vrchnostenské správy na příslušných panstvích. Vrchnost vykonávala správu i po postátnění zemských a krajských úřadů, byť pod státním - krajským dohledem a za státní peníze. Okresní úřady tedy vznikly pro převzetí pravomocí a zejména úkolů správy vrchnostenské, a to k počátku roku 1850. K roku 1855 byly posíleny zemské orgány na úkor krajských, které byly o pět let později zcela zrušeny, ačkoli jejich likvidace trvala v některých ohledech až do roku 1868.

Po převratu roku 1918 byl sice vypracován návrh na župní uspořádání, který se začal realizovat na Slovensku, ale nakonec byl z rozličných důvodů opuštěn. Zatímco okresy fungovaly především jako orgány státní správy, samosprávná činnost se omezovala na dohled nad hospodařením a rozdělování peněz, země měly výrazné samosprávné pravomoci, a to jak za monarchie, tak i za tzv. první republiky. Zemské sněmy vydávaly zákony se zemskou platností, spravovaly zemské finance a majetek, a vykonávaly přenesenými pravomocemi státní správu.

3.8.3. Krajské zřízení 1949 – 1960

Nové kraje měly stejná hlavní města jako kraje současné. Kraje se dále dělily na okresy, což byly poněkud upravené okresy předešlé. V českých zemích bylo celkem 13 krajů a zvláštní postavení zhruba na úrovni okresu mělo město Praha. Hranice krajů částečně kopírovaly bývalou čekomoravskou hranici, vyjma kraje jihlavského. Slezskomoravská hranice zcela zanikla vytvořením ostravské aglomerace a olomouckého

kraje. Naproti tomu byla respektována, stejně jako v následujícím období, hranice moravskoslovenská. Správa a samospráva byly sloučeny na úrovni krajů i okresů do Národních výborů teoreticky v podobě, v jaké je dnes sloučená v obcích a krajích.

3.8.4. Krajské zřízení 1960 – 1990

K 1. 1. 1960 byly vytvořeny nové kraje i okresy. Zásady správy i samosprávy byly zachovány podle předchozího modelu. V historických zemích se počet krajů snížil na 7, na druhé straně okresy byly zvětšeny. Zánikem jihlavského kraje se sice otevřela cesta k rehabilitaci historické zemské hranice, která stále fungovala v praktickém životě, zejména díky dostupnosti a dopravní obslužnosti obcí, ale byla trochu znehodnocena posunem okresních hranic. Tyto kraje se udržely třicet let a k jejich velikosti ani průběhu hranic nebyly větší výhrady. Ty se však vyskytovaly v jiné rovině - kraje měly příliš rozsáhlé pravomoce a nárokovaly si rozhodování i o maličkostech, které mohly běžně řešit nižší články státní správy, případně obce. Navíc se systémem různých úrovní obcí docházelo fakticky k postupné likvidaci, podle krajských úředníků neperspektivních, obcí. KNV byly zrušeny z politických důvodů v roce 1990. Kraje jako takové však zůstaly částečně zachovány jako prvek státní politické správy a soudní správy až do vytvoření krajů nových.

3.8.5. Současné kraje

Poslední dekádu 20. století si naše republika vystačila s ústřední vládou a okresy jako článkem státní správy, krajská úroveň správy byla dosti specifická, jednalo se například o policejní ředitelství, archivy a krajské soudy. Samospráva na okresní úrovni je vykonávána zprostředkovaně zástupci obcí při finanční kontrole a schvalování rozpočtu. Z politických důvodů a zahraničních ohledů bylo rozhodnuto vložit mezi okresy a ústřední vládu samosprávný mezičlánek – kraje. Ty začaly fungovat k 1. 1. 2001. Přitom zanikly okresy a jejich agenda přešla na kraje. Kraje vznikly na základě hranic okresů z roku 1960; jejich hlavní města a přibližný rozsah zase odpovídají úpravě z roku 1949. Krajů je tedy

celkem 13 plus hlavní město Praha, postavené na stejnou úroveň. Historická hranice není téměř nikde respektována.

Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů:

Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Je to veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kraj je spravován zastupitelstvem kraje. Dalšími orgány jsou rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje zřízený podle zákona. Obecně závaznou vyhláškou kraje vydanou zastupitelstvem v mezích jeho samostatné působnosti lze ukládat povinnosti fyzickým a právnickým osobám, pokud tak stanoví zákon. Na základě a v mezích zákona rada vydává právní předpisy v přenesené působnosti, je-li k tomu kraj zákonem zmocněn. Tyto právní předpisy se nazývají nařízení kraje.

Samostatná působnost kraje

Do samostatné působnosti kraje patří záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje, pokud nejde o přenesenou působnost kraje. Kraj může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky kraje. Při výkonu samostatné působnosti kraj spolupracuje s obcemi; nesmí přitom zasahovat do jejich samostatné působnosti. Kraj je oprávněn vyjadřovat se k návrhům státních orgánů, které se dotýkají působnosti kraje. Státní orgány jsou povinny, pokud je to možné, předem projednat s krajem opatření dotýkající se působnosti kraje.

Při výkonu samostatné působnosti se kraj řídí zákonem, při vydávání obecně závazných vyhlášek, a právními předpisy vydanými na základě zákona při dalších svých činnostech.

Přenesená působnost kraje

Orgány kraje vykonávají na svém území přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zákon. Při výkonu přenesené působnosti se orgány kraje řídí při vydávání nařízení kraje zákony a jinými právními předpisy, a dále pak usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Tato usnesení vlády a směrnice ústředních správních úřadů na druhé straně nesmí ukládat orgánům kraje povinnosti, pokud nejsou přímo stanoveny zákonem. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních orgánů je jejich publikování ve Věstníkú vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

4. Analýza vzniku Krajských ředitelství Policie ČR

Slovo policie pochází z latinského slova *politia* nebo-li veřejná správa, které je odvozené od řeckého slova *polis*, jež znamená město. Policie je represivní složka státu, určená k udržování pořádku uvnitř státu a jeho vnitřní bezpečnosti, k ochraně práv, majetku a bezpečnosti občanů, a ke stíhání pachatelů trestné činnosti.

V České republice tuto roli za první republiky plnila státní policie, četnictvo a obecní policie. Státní policie působila ve velkých městech a až ke konci 30 let. minulého století byly zřizovány nové služebny v pohraničních oblastech. Policie byla rozdělena na dvě složky uniformovaná policie jež byla vojensky organizovaná a neuniformovaná dnes známa jako kriminální policie. Nejvyšším nadřízeným orgánem bylo Ministerstvo vnitra i když policii přímo velel Policejní prezident. Četnictvo bylo vojensky organizovaný strážný sbor, určený k udržování veřejného pořádku a bezpečnosti na celém území Československé republiky. Také četnictvo náleželo do působnosti Ministerstva vnitra, jejichž nejvyšší velitel byl Generální velitel četnictva. Jemu podléhala 4 zemská četnická velitelství v Praze, Brně, Bratislavě a Užgorodu. Zemská velitelství se dále členila na četnická oddělení, okresní četnické velitelství a četnické stanice. Mezi další složky patřily četnické pátrací stanice u nás popularizováno seriálem Četnické humoresky, četnické pohotovostní oddíly či četnické letecké hlídky. Obce si pak zřizovali na své náklady obecní či komunální policie, jejichž nejvyšší velitel byl starosta obce. Z toho vyplývá, že nebyla a ani nemohla být jednotně organizována. Obecní policie působila především jako ochránce veřejného pořádku a v menších městech byla většinou pouhou oporou četnictva. Ve větších městech, bývala již lépe organizována a řízena, a rozsah její působnosti se zvětšoval. V mnoha případech se již plně vyrovnala státním policejním úřadům.

Po obsazení a rozbití Československa německou mocí v roce 1939 a vznikem protektorátu Böhmen und Mähren se působnost bezpečnostního aparátu tedy státní policie a četnictva zmenšila na prověřování a objasňování běžných kriminálních činů a přestupků. Nad ostatními záležitostmi převzalo pravomoc německé Gestapo plný název Geheime Staatspolizei – Tajná státní policie, která měla na území našeho státu dvě řídicí úřadovny v Praze a Brně, které byly na sobě nezávislé a spadaly přímo pod IV. Odbor Nejvyššího

úřadu říšské bezpečnosti zkratka RSHA v Berlíně. Po skončení II. světové války došlo k návratu a obnově původního bezpečnostního aparátu z před roku 1939. Takový stav trval jen do roku 1948, kdy bylo rozhodnuto o sloučení všech tří složek bezpečnostního aparátu, tedy státní policie, četnictva a obecní policie v jednu. Vznikl Sbor národní bezpečnosti, jež je popsán na dalších stránkách. Po společenských změnách v roce 1989 byl Sbor národní bezpečnosti zrušen a úkoly Veřejné bezpečnosti, která byla jednou ze složek Sboru národní bezpečnosti, viz níže, převzala na území České republiky Policie ČR.

Nejprve si vysvětlíme úkoly a postavení Policie ČR v České republice. Vše nejpodstatnější je vysvětleno v základním právním předpisu, kterým je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, kde se v § 1 hovoří, že Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a v § 2, že je jejím úkolem sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákonem, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Role Policie ČR není ve společnosti neměnná a neustále se vyvíjí v návaznosti na úkoly na ní kladené. Tato role je určována Ministerstvem vnitra, kterému je podřízena. Řízena je však Policejním prezidiem České republiky.

Z výše uvedeného vyplývá, že strukturu Policie ČR určuje Ministerstvo vnitra ČR a její politické vedení, jež je reprezentováno osobou ministra vnitra a jeho náměstkem pro Policii ČR. Tito funkcionáři jsou i odpovědní za strukturu veřejné správy, a proto je s podivem, že všichni předchozí ministři dlouhodobě neřešili vzniklou administrativní dvoukolejnost státní správy reprezentovanou policií a samosprávou tak, aby kopírovala krajské zřízení, jež vzniklo na základě zákona č. 129/2000 Sb. o krajích. Reformu Policie ČR zahájil až ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langr na podzim roku 2006 poté, co převzal agendu Ministra vnitra.

Všechny další části této druhé kapitoly diplomové práce budou sledovat reformní kroky policie, zejména z pohledu středních řídicích článků, Krajské ředitelství Policie ČR dle současného názvosloví a jejich předchůdců.

První část druhé kapitoly zachycuje reformy policie, tehdejší Sbor národní bezpečnosti, uskutečněné v ČSR v návaznosti na reformu veřejné správy v 60. letech

20. století, a popisuje její členění a strukturu. Druhá část se zabývá vývojem policie po společensko-politických změnách v roce 1989 až do roku 2009. Třetí část popisuje strukturu policie od roku 2010 po její reformě. Jsou v ní popsány postupné kroky, které předcházely jejímu vzniku, zejména z pohledu právních a ekonomických.

4.1. Reformy Sboru národní bezpečnosti – jako předchůdce Policie ČR²

Sbor národní bezpečnosti, dále jen SNB, hrál hlavní úlohu mezi represivními nástroji moci v poválečném období a v komunistickém Československu. SNB vykonávala jednak činnosti, které v demokratické společnosti obvykle vykonává policie dříve zvaná Veřejná bezpečnost, a činnosti zpravodajské, zaměřené na boj proti „vnitřnímu“ a „vnějšímu“ nepříteli, jež vykonávala Státní bezpečnost.

O založení SNB bylo rozhodnuto v košické vládě dne 17. dubna 1945, kdy se projednávaly otázky budoucí organizace bezpečnostních složek v osvobozeném Československu. Bylo rozhodnuto o zrušení četnictva a celého policejního aparátu a jeho nahrazení jednotnou organizací – Sbořem národní bezpečnosti. Zaměřují se zejména na období od roku 1960, kdy SNB jako represivní a výkonná složka začala kopírovat nové administrativní uspořádání ČSSR, a to na základě ústavního zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

Ministerstvo vnitra ČSR (1969–1970)³

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky začalo fungovat na základě zákona České národní rady č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR. Ministr vnitra ČSR stanovil svým rozkazem č. 6/1969 organizaci bezpečnostního úseku Ministerstva vnitra ČSR, jehož organizační struktura vypadala takto:

---

2. KVAPILOVÁ, Iva, *Přehled organizačního vývoje SNB v letech 1945-1950*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra ČR, č. 1/2003

3. KVAPILOVÁ, Iva, *Organizační vývoj SNB v 60. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 3/2005.

- útvary ministerstva vnitra, které zabezpečovaly výkon vedení ministerstva v jeho řídicí, normotvorné, kontrolní a analytické činnosti, kam patřil kromě jiných i bezpečnostní odbor pro Státní bezpečnost a bezpečnostní odbor pro Veřejnou bezpečnost
- útvary výkonného aparátu, které plnily v oboru své působnosti úkoly stanovené jim zákonem, kam patřila Hlavní správa Státní bezpečnosti, Správa vyšetřování Státní bezpečnosti, Hlavní velitelství Veřejné bezpečnosti, Správa vyšetřování Veřejné bezpečnosti, Hlavní správa požární ochrany a další odbory a oddělení.
- útvary služeb, které zajišťovaly činnost útvarů MV ČSR a útvarů výkonného aparátu což byla Správa spojení a Hospodářská správa

Uvedeným rozkazem přešly 1. března 1969 do podřízenosti MV ČSR také krajské správy SNB, územní orgány civilní obrany a územní orgány požární ochrany. Organizace KS SNB a okresních oddělení VB upravená rozkazem Ministra vnitra, dále jen RMV č. 12/1966, zůstala v platnosti, s výjimkou odborů rozvědky, které přešly pod MV ČSSR. Zásady řízení KS SNB pak vyšly v Rozkazu ministra vnitra ČSR č. 45/1969 a měly platit až do vyřešení nové územní organizace a oborové samostatnosti bezpečnostních složek. V rámci jednotné bezpečnostní politiky na území krajů měl náčelník KS SNB i nadále usměrňovat a koordinovat činnost Státní a Veřejné bezpečnosti, řešit otázky materiálně-technického zásobování, spojení, personální a výchovné práce, a zajišťovat vymezené úkoly pro brannou bezpečnost státu. Náčelník zastupoval vůči veřejnosti všechny organizační útvary SNB dislokované na území kraje, s výjimkou útvarů vyšetřování StB a VB a útvarů podřízených ministru vnitra ČSSR. Za výsledky své práce a práce podřízených útvarů odpovídal bezprostředně náměstkovi ministra vnitra ČSR. Náčelník KS SNB měl sjednocovat, usměrňovat, koordinovat a kontrolovat práci bezpečnostního aparátu na území kraje, kontrolovat realizaci platných zákonů, rozkazů ministra vnitra, jeho náměstka, generálního inspektora MV, hlavního velitele Veřejné bezpečnosti a náčelníka Hlavní správy Státní bezpečnosti. Náčelník odpovídal také například za zpracovávání zpráv o činnosti bezpečnostního aparátu a o bezpečnostní situaci v kraji, zaujímal stanovisko k plánům práce, organizoval zpracování plánů mimořádných bezpečnostních opatření, rozborů trestné činnosti a provádění rozborů personální práce.

Poradním orgánem náčelníka byl jeho štáb, do kterého jmenoval stálé členy náčelníka správy StB, náčelníka správy VB, popřípadě další vedoucí služební funkcionáře.

Obsahem práce Státní bezpečnosti měla být ochrana státu před činností zahraničních rozvědek a odhalování trestných činů zaměřených proti republice. Rozvědné a kontrarozvědné útvary měly mít své úkoly taxativně vymezeny a determinovány na podkladě „objektivně“ zhodnocené státobezpečnostní situace.

Hlavním úkolem Veřejné bezpečnosti zůstalo odhalování trestné činnosti, zajišťování veřejného pořádku, ochrana osob a majetku, bezpečnost a plynulost silničního provozu, a vymezené správní agendy. Veřejná bezpečnost se však měla stát pouze institucí oznamovací, tedy měla vyhledávat, dokazovat a předkládat případy trestné činnosti vyšetřujícímu soudci, který by pak vznášel obvinění. Tím by se stala jen bezpečnostní službou a oprostila by se od ostatních činností.

4.1.1. Územní útvary SNB (1971–1973)⁴

Původně od r. 1969 spadalo řízení krajských správ SNB na území ČSR zcela s výjimkou odborů rozvědky do kompetence českého ministerstva vnitra. Na základě úprav státoprávního uspořádání československé federace bylo svěřeno Federálnímu ministerstvu vnitra ve vymezeném rozsahu také řízení krajských správ SNB, takže se řídicí vazby a jednotlivé kompetence ještě více zkomplikovaly. Teprve až společným rozkazem všech ministrů vnitra č. 3173/1971 bylo nové postavení náčelníků KS SNB normativně upraveno a současně stanoveny zásady organizace územních útvarů SNB.

Úkolem náčelníka KS SNB bylo zajišťování jednoty řízení a součinnosti útvarů na území kraje spadajících jak pod federální, tak republikové ministerstvo vnitra. Byl tak ve vymezeném rozsahu podřízen ministru vnitra ČSSR i ČSR. Zodpovídal jim v rozsahu jejich působnosti za bezpečnostní situaci v kraji, za morálně-politický stav příslušníků, za personální práci, za racionální využívání sil a prostředků, mobilizační a bojovou připravenost a ochranu utajovaných skutečností. Byl představitelem Sboru národní

---

4. KVAPILOVÁ, Iva, *Organizační vývoj SNB v 60. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 3/2005.

bezpečnosti na území kraje, zastupoval všechny útvary SNB zde dislokované ve vztahu k představitelům krajských stranických a státních orgánů i k ostatním institucím státní správy, orgánům činným v trestním řízení, Československé lidové armádě, Lidovým milicím, apod. Závaznými pokyny koordinoval náčelníky správ Státní a Veřejné bezpečnosti, krajských odborů pasů a víz a odborů vyšetřování StB a VB, a náčelníci centrálních útvarů ministerstev vnitra ho naopak museli seznamovat se svými zásadními řídicími akty. Přitom však nemohl zasahovat do odborného velení zabezpečovaného centrálními útvary ministerstev. Mimo své kontrolní funkce velel náčelník KS SNB v době mimořádného ohrožení klidu a veřejného pořádku a v době branné pohotovosti státu přímo všem krajským útvarům. Na základě plánů ministerstev vnitra organizoval rozpracování základních úkolů SNB v kraji a zajišťoval činnost všech útvarů v kraji po stránce finanční, ubytovací, materiálně-technické, zdravotnické a z hlediska spojení. Za tím účelem přímo řídil funkční útvary. A v neposlední řadě byl povinen ve svém konání respektovat zákonem stanovenou procesní samostatnost vyšetřovatelů.

Krajská správa SNB se členila na Funkční útvary, Útvary výkonného aparátu, Útvary vyšetřování a Útvary bezpečnostní správy. Stanovení vnitřní organizace a systemizace útvarů KS SNB bylo v kompetenci příslušného ministra vnitra, avšak vyjadřoval se k nim i krajský náčelník. Totéž se týkalo i městských správ VB v Praze a Bratislavě, které byly postaveny na stejnou úroveň jako KS SNB. Ostatní městské správy VB stály na pozici okresních oddělení VB řešily příslušné orgány republikových ministerstev.

Činnost základních útvarů výkonného aparátu VB se ještě řídila směrnicemi pro obvodní oddělení VB vydanými v roce 1964. Jejich prvořadým úkolem byla obchůzková služba, avšak postupně od roku 1965 po novele trestního řádu byla práce obvodních oddělení VB ovlivňována úkoly vyplývajícími z institutu vyhledávání a obchůzková služba se stala pouze doplňující činností. Přijetí institutu objasňování mělo vést ke zjednodušení celého procesu, ale zvyšujícími se požadavky prokuratur a soudů byla obvodní oddělení VB těmito úkony čím dál více zahlcována. Tento stav měla řešit určitá dělba práce mezi

výkonnými příslušníky VB, avšak zatím k realizaci organizačních úprav obvodních oddělení VB nedošlo.

Do organizační struktury územních útvarů Veřejné bezpečnosti byla zařazena od roku 1971 do roku 1973 také postupně vznikající operační střediska VB, která měla plnit úlohu pomocného řídicího pracoviště náčelníka územního útvaru Veřejné bezpečnosti a za pomoci spojovací, záznamové a pomocné techniky měla umožňovat operativní a nepřetržité spojení výkonných a řídicích článků. Rozsah jejich činnosti byl určen Směrnicemi pro činnost operačních středisek Veřejné bezpečnosti, vydanými Nařízením ministra vnitra ČSSR č. 17/1972. Podle závažnosti řešených případů byla pravomoc a odpovědnost operačního střediska rozdělena do několika přesně vymezených stupňů. Operační středisko bylo organizačně členěno na pracoviště operačního důstojníka, operátora a telefonistky. Operačnímu důstojníkovi byla podřízena výjezdová skupina VB. Za činnost operačního střediska odpovídal vedoucí operačního střediska vedoucí operační důstojník, který byl podřízen přímo náčelníkovi územního útvaru VB. Pro účely tzv. tísňového volání, které mělo umožnit občanům v případě mimořádných událostí rychlé spojení s operačním střediskem, bylo celostátně zavedeno telefonní číslo 158.

4.1.1.1. Zákon o Sboru národní bezpečnosti (1974)⁵

Po třech letech přípravných prací přijalo Federální shromáždění ČSSR zákon č. 40/1974 Sb., o Sboru národní bezpečnosti. Předběžné návrhy a úvahy o vytvoření zákonů k jednotlivým složkám bezpečnostního aparátu byly nástupem nového, „marxistickoleninského“ vedení KSČ odsunuty jako nepřipustné bourání jednoty Sboru. Asi ne náhodou vyšel nový zákon právě v období pátého „výročí“ jejich vítězství nad reformním proudem, kdy nové vedení KSČ učinilo „přítrž různým pravicovým teoriím“ dotýkajícím se bezpečnostního aparátu. Sbor národní bezpečnosti tedy zůstal jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem, organizovaným podle vojenských zásad, jehož základním posláním bylo chránit socialistické společenské a státní zřízení, veřejný pořádek,

---

5. KVAPILOVÁ, Iva, *Organizační vývoj SNB v 60. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 3/2005.

bezpečnost osob a majetku uplatňováním prostředků státního donucení i preventivní a výchovnou činností. Nový zákon tak završil všechny předchozí právní úpravy v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti a navazoval na zákony přijaté v posledních letech – zákon o služebním poměru příslušníků SNB, zákony vymezující kompetence federace a republik a zákon o ochraně státního tajemství. V podstatě vycházel z předchozího zákona č. 70/1965 Sb. o SNB, přebíral téměř všechny jeho politickoprávní principy a aplikoval je na nové státoprávní uspořádání.

Nový zákon o SNB převzal některá ustanovení zákona předešlého, některá však byla formulována nově. Mezi základními úkoly Sboru národní bezpečnosti se objevily například další povinnosti Sboru v soustřeďování a zpracovávání informací důležitých pro bezpečnost státu a jeho politický a hospodářský rozvoj, i když tyto povinnosti neměly nahradit jiné státní informační systémy. Ustanovení o hlavních úkolech také přesněji vyjádřilo povinnost Sboru chránit vedoucí ústavní představitele, vyšetřovat, vyhledávat a objasňovat trestnou činnost a zajišťovat bezpečnost a plynulost silničního provozu. Zcela novým úkolem, který vyplynul z čerstvých právních úprav, pak byla účast Sboru při ochranném dohledu. Nový zákon o SNB umožňoval také přenos plnění dalších úkolů na Sbor v oblasti státní správy, svěřených zákonnou úpravou ministerstvům vnitra, vojskům MV či orgánům celní správy, například ochrany státního tajemství, agendy pasů a víz, spolčování a shromažďování. Dalším novým ustanovením zákona o SNB byla možnost zásahu příslušníků SNB při vážném ohrožení veřejného pořádku i v případech, kdy povinnost odstranit toto nebezpečí spadala do kompetencí jiné instituce. Následující část nového zákona pak řešila organizaci Sboru národní bezpečnosti a vymezovala působnost vlády ČSSR, ministra vnitra ČSSR a ministrů vnitra obou republik při řízení obou existujících bezpečnostních složek. Také tentokrát byly organizační struktura Sboru i rozdělené kompetence v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti vyjádřeny pouze orientačně, s prostorem pro další případné změny. V mezích předešlých zákonných úprav a v podmínkách federativního uspořádání bezpečnostního aparátu zvýraznil nový zákon navíc jen význam a postavení krajských správ SNB a jejich náčelníků. Postavení vyšetřovatelů pak bylo převzato z předešlého zákona o SNB, tak jak historicky vzniklo, i s principem odlišení institutu jmenování vyšetřovatelů od jejich ustanovování do funkce podle zákona o služebním poměru příslušníků SNB z roku 1970. Nově byla pojata i úprava

vztahu Sboru národní bezpečnosti k národním výborům. Doposud mohly národní výbory ukládat Veřejné bezpečnosti úkoly bez omezení, i když měly možnost řešit situaci pomocí svých vlastních orgánů, aktivů a komisí, popřípadě inspekcí veřejného pořádku, vzniklých u řady městských národních výborů. Přijetím nového zákona měly národní výbory možnost ukládat Veřejné bezpečnosti úkoly pouze v záležitostech místního veřejného pořádku.

4.1.2. Územní útvary SNB (1974–1980)⁶

Permanentní hledání dokonalého prototypu fungování bezpečnostního aparátu se samozřejmě odrazilo i v organizaci územních útvarů SNB řízených jak federálními, tak republikovými ministry vnitra. V roce 1974 byly Rozkazem ministra vnitra ČSSR č. 28306/1974 konečně vydány nové Zásady organizace územních útvarů SNB spolu se vzorovým řádem KS SNB. Na základě ustanovení nového zákona o SNB upravené Zásady reflektovaly dosavadní změny organizačních struktur útvarů SNB na krajských a okresních stupních řízení i organizaci nově definovaných základních útvarů SNB. Na krajské úrovni řízení tak od 1. září 1974 fungovala Krajská správa SNB, která se členila na Funkční útvary a Výkonné útvary.

Na území hlavního města Prahy působila Městská správa VB, která byla na stejné řídicí úrovni jako krajské správy SNB. V čele KS SNB stál náčelník spolu s náčelníkem Správy StB a náčelníkem Správy VB, kteří byli také jeho zástupci. Náčelník KS SNB byl i nadále nadřízeným všech příslušníků útvarů SNB v kraji a odpovídal ministrům vnitra ČSSR, ČSR a SSR v rozsahu svěřené pravomoci za bezpečnostní situaci, „morálně-politický stav“, kádrovou a personální práci, racionální využití sil a prostředků, mobilizační a bojovou připravenost, a za ochranu utajovaných skutečností u útvarů SNB v kraji. Byl také náčelníkem operačního štábu KS SNB a vykonával funkci hraničního zmocněnce v kraji.

Dne 25. října 1977 byl publikován a od 1. prosince 1977 nabyl účinnosti RMV

---

6. KVAPILOVÁ, Iva, *Organizační vývoj SNB v 60. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 3/2005.

ČSSR, ČSR a SSR č. 10, jímž byly vydány Směrnice k plánování služební činnosti ve Sboru národní bezpečnosti a vojskách MV, a současně zrušeny směrnice předchozí NMV ČSSR č. 31/1976, kterými vlastně začal proces „zkvalitňování“ tvorby plánovacích dokumentů v SNB. Nové Směrnice vnesly do praxe některé změny. Byl zaveden nový plánovací dokument – plán náčelníka KS SNB, nová struktura ročních prováděcích plánů i nové pojetí funkce plánu jak z hlediska obsahu, tak rozsahu. Změněna byla také řada termínů upravujících plánovací období na jejich tvorbu i vyhodnocování. Vzhledem k tomu, že se několikrát změněná organizační struktura útvarů SNB odlišovala od stavu uvedeného v poslední organizační normě RMV ČSSR č. 28/1974, vyhlásil federální ministr vnitra v nařízení č. 22318/1979 po dohodě s republikovými ministry vnitra nové zásady organizace Sboru národní bezpečnosti v krajích a okresech.

Nově stanovená organizační struktura útvarů SNB v krajích a okresech se tedy významně lišila od stavu vyjádřeného v organizačních řádech krajských správ SNB. Ty byly zpracovány na podkladě Vzorového organizačního řádu KS SNB, vydaného v příloze RMV ČSSR č. 28/1974, který však byl výše uvedeným nařízením NMV ČSSR č. 22/1979 prozatím bez náhrady zrušen.

Mimořádná pozornost byla v těchto letech věnována řídicí činnosti v resortech ministerstev vnitra. Všechna organizační opatření měla směřovat ke vzpružení a zjednodušení činnosti řídicího aparátu. Až úporná snaha o „vědeckost“ v oblasti řízení vedla ke zřízení pracovních komisí na úrovni příslušných odborných pracovníků i na úrovni vedoucích funkcionářů všech tří ministerstev. Základní myšlenka měla spočívat především v posílení úlohy republikových ministerstev, zvýraznění postavení ministrů při řízení složky VB a v prohloubení centrálního systému jejího řízení. Tato myšlenka však byla v dosti výrazném rozporu s její další realizací, kdy se kompetence k vedení složky VB postupně přesouvaly na FMV. Důraz byl kladen také na upevnění jednoty velení při spolupráci VB s ostatními složkami a útvary SNB při zachování specializace jednotlivých oborových služeb. Specializace byla na jedné straně výrazným trendem, na druhé straně se „přílišná“ specializace stávala terčem kritiky. Současně bylo všemi organizačními opatřeními sledováno především snížení počtu pracovníků na centrálních ministerstev vnitra. Hluboký zásah do řízení, systemizace a organizace znamenal zrušení HV VB a

vytvoření nových správ na MV ČSR. V dřívější liniové struktuře řízení se realizovaly vztahy ministr – náměstek – hlavní velitel VB, spíše však jeho zástupci – náčelník správy VB – náčelník oddělení VB.

Na základě četných analýz této struktury a samozřejmě s přihlédnutím ke zkušenostem v SSSR a NDR bylo doporučeno zavést systém tzv. štábního řízení, od kterého se čekalo efektivnější řízení s prvky jak liniové, tak funkcionální struktury. Přesto nebyl tento systém zatím plně zaveden, neboť jeho prvky existovaly pouze na centrálních ministerstvech vnitra, a to ještě v různých modifikacích (sekretariát FMV, operační štáb FS VB, štáby na republikových ministerstvech), zatímco na nižších stupních řízení (KS SNB, OS SNB) se jeho instalace pouze chystala.

Lze tedy konstatovat, že vývoj bezpečnostního aparátu pokračoval i v 70. letech, v duchu permanentních reorganizací a hledání „ideálního“ modelu řízení celé bezpečnostní administrativy, jejíž situaci komplikovalo, odhlédneme-li od politických poměrů, zejména nové federativní uspořádání státu.

Všechno úsilí v hledání ideálního, tedy dostatečně normalizačního, systému řízení Veřejné bezpečnosti vyústilo ve vydání komplexní normy – Prozatímní směrnice k řízení Veřejné bezpečnosti, která vyšla ve společném rozkazu ministrů vnitra č. 4301/1979. Za vůdčí ideu Směrnic byl zvolen princip jednoty Sboru národní bezpečnosti, který se z politické oblasti promítl i do oblasti organizační. Působnost MV ČSR a MV SSR při řízení Veřejné bezpečnosti byla Směrnicemi vymezena negativně tak, že věci, které nebyly taxativně svěřeny do působnosti FMV, patřily výlučně do správy republikových MV. Řízení složky VB vycházelo ze zásady třístupňového řízení, ze zásady nedílné velitelské pravomoci a účelné dělby práce a delegace úkolů a pravomocí.

To znamenalo, že ve Veřejné bezpečnosti existoval vrcholový Federální MV, MV ČSR, MV SSR, střední KS SNB a základní OS SNB stupeň řízení. Řízení se pak uskutečňovalo ve směru ministerstva – kraj a kraj – okres. Ministr vnitra ČSSR adresoval své řídicí akty MV ČSR a SSR a náčelníkům KS SNB, republikoví ministři vnitra v rámci své působnosti určovali své akty řízení náčelníkům KS SNB a ti pak směřovali svá rozhodnutí náčelníkům OS SNB. V celém procesu řízení měly být jednotlivé úkoly uložené příslušnému stupni zajišťovány komplexně, tj. po tzv. organizační linii jediných

odpovědných funkcionářů: ministrů vnitra, náčelníků KS SNB a náčelníků OS SNB. Další princip – dělba práce a delegace úkolů – měl být uplatňován ve vertikálním i horizontálním směru. Vertikální dělba práce se dala vyjádřit působností funkcionářů jednotlivých řídicích stupňů a horizontální se měla uskutečňovat především cestou příslušných speciálních útvarů, jejichž vztahy se projevovaly na základě koordinace a spolupráce. V zájmu dělby práce se mohly úkoly delegovat na jiného funkcionáře téže organizační jednotky. Ten pak zajišťoval delegované úkoly cestou tzv. liniového řízení.

Jednotlivé stupně řízení měly podle Směrnic uskutečňovat svoji řídicí funkci především vydáváním řídicích aktů, které měly také různý stupeň závaznosti. V hierarchii těchto aktů měly zvláštní důležitost řídicí akty vydávané písemně subjektem komplexního řízení, tedy rozkazy, nařízení a pokyny. Směrnice také taxativně určily, které útvary byly v rámci ministerstev, KS SNB a OS SNB považovány za útvary Veřejné bezpečnosti.

Společným jmenovatelem naprosté většiny návrhů na organizační změny ve složce VB bylo nepochybně vytváření podmínek pro účinnější řízení a „dokonalejší“ využití sil a prostředků. Složitost organizační struktury, která vznikla federativním uspořádáním bezpečnostního aparátu, a navíc její nízká formální stabilita byly vlastně nejzávažnějším problémem dosavadního vývoje ministerstev vnitra a útvarů v jejich působnosti.

4.2. Vývoj Policie ČR v letech 1991 – 2009⁷

Jak jsme si výše uvedli původní Sbor národní bezpečnosti se skládal ze složky Veřejné bezpečnosti a Státní bezpečnosti. Činnost Státní bezpečnosti byla ukončena dne 1.2.1990 na základě rozkazu ministra vnitra Richarda Sachera a to bez náhrady, narozdíl od Veřejné bezpečnosti, která zanikla kontinuální přeměnou na Policii ČR dne 15. července

---

7. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

1991, na základě nového zákona č. 283/1991 Sb. o Policii ČR. První a zároveň poslední větší reforma jejich činností a pravomocí proběhla v roce 1993 v souvislosti s rozdělením státu a vznikem samostatné České republiky jako suverénního státu. Od tohoto data se policie vyvíjela tak, jak se vyvíjela česká společnost a potřeba změn se řešila novelami dosud účinného zákona, jejichž počet dosáhl více než tří desítek. Po více než 15 letech od zřízení novodobého policejního sboru bylo jasné, že právní úprava oblasti veřejného pořádku je roztržitá, nekoordinovaná a tím pádem nedostatečně efektivní. Současně výrazně stouply nároky společnosti, která čím dál více volala po vstřícném a vyváženém přístupu policistů. Proto byla v roce 2006 zpracována rozsáhlá analýza policejních činností, která se společně s relevantními průzkumy veřejného mínění stala stěžejním materiálem pro dlouho očekávanou Reformu.

Podkladový materiál⁸ - „koncept Reformy“ byl diskutován v Parlamentu ČR, se zástupci Ministerstva vnitra, policie, s hejtmany a s odbornou i laickou veřejností. Příprava a realizace Reformy se stala prioritou programového prohlášení vlády. Hlavním cílem Reformy bylo, přeměnit současnou českou policii v moderní policejní sbor, který tvoří profesionálně vystupující policisté, pracující v odpovídajících podmínkách.

K tomu, aby mohlo dojít k reformě bylo nutno vypracovat tzv. jízdní řád, který by stanovil jaké oblasti, v jakém období a jakým způsobem, je třeba měnit. Proto tehdejší ministr vnitra, MUDr. Mgr. Ivan Langer, nechal vypracovat zprávu, kde v deseti pilířích představil svoji vizi nutných reforem. Tato vize byla byla představena na 1. Celostátním sjezdu příslušníků Policie ČR v Praze, na podzim roku 2006. Samozřejmě ještě před tím byla představena a projednána na Bezpečnostním výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Následovalo několik dalších jednání např. dne 17. listopadu 2007 na výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, kde ministr vnitra,

---

8. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

MUDr. Mgr. Langer, předložil návrhy nových zákonů o Policii ČR a o Inspekci policie a tzv. změnových zákonů souvisejících s přijetím zákona o Policii ČR a o Inspekci policie. Tento zákon nebyl do současné doby schválen a neustále se o něm jen diskutuje. Dále pak předložil informace o personální situaci v Policii ČR a podklady k nelegislativní části reformy.⁹

Samotná Reforma¹⁰ zahrnuje komplex legislativních a nelegislativních opatření rozdělených do následujících 10 pilířů:

1. působnost a pravomoci policie a dalších subjektů při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu. Jednoduše řečeno, znovu a úžeji stanovit co bude Policie ČR dělat a jaké budou její pravomoci. Policie už nadále nesmí nahrazovat činnost jiných orgánů a institucí na úkor ochrany bezpečnosti občanů
2. územní členění a organizační struktura - organizace Policie ČR nereflektovala členění Státu na vyšší územně samosprávné celky a také byla uzavřena do sebe, a tedy nekomunikovala s občany a tedy nevěděla co je trápí a jaké mají potřeby.
3. nové ekonomické postavení policie
4. vnitřní a vnější kontrola
5. vzdělávání policistů - klíč k profesionalitě
6. služební zákon – práce s lidmi
7. projekt P1000

---

9. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

10. Tisková konference u příležitosti otevření nové policejní služebny v Karlíně dne 13. listopadu 2007, *Projekt P1000*, vydalo Policejní prezidium České republiky, Praha 2007.

8. nová struktura neuniformované policie
9. elektronizace práce
10. debyrokratizace.

V roce 2007 byla Reforma představena veřejnosti a v polovině roku 2008 byly Parlamentu ČR schváleny nové zákony, jako zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a zákon č. 274/2008 Sb., tzv. „změnový“, které společně tvoří základní právní rámec pro realizaci Reformy. Zbývající část roku 2008 byla plně vyhrazena přípravě na aplikační praxi nových zákonů, které nabyly účinnosti dnem 1. ledna 2009. Od tohoto data začala policie pracovat v nových reformovaných podmínkách a naplňovat tak Reformu v praxi, což je dlouhodobý proces, který bude trvat několik let.

4.2.1 Tvář policie před Reformou¹¹

Ačkoliv se policie před rokem 2006 těšila relativně vysoké důvěře veřejnosti cca 65 %, potýkala se s řadou problémů, které chtěla prostřednictvím Reformy systémově řešit. V první řadě se jednalo o nesladěnost územního členění policie s územním uspořádáním České republiky. Také vnitřní organizační struktura policie byla složitá. Zákon o Policii ČR č. 283/1991 Sb., účinný do konce roku 2008, potřebně neodrážel společenský vývoj a zatěžoval policii velkým množstvím nepolicejních činností. Služebny, technické vybavení a vozový park byly, a někde bohužel ještě jsou, zastaralé. Problémem byla i roztržitost informačních systémů, kterých bylo více než 50 a bylo potřeba sladit je do jediné platformy tak, aby je mohli sdílet policisté i s ostatními orgány činnými trestním řízením. Policie ČR byla a je, jako každá státní organizace, vysoce byrokratická a nedostatečně využívala moderních technologií, např. internet/intranet, ať už při samotném

---

11. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

výkonu policejní práce nebo třeba při informování veřejnosti o svých výsledcích. Nevyhnul se jí ani problém vysoké rozmělněnosti odpovědnosti na všech řídicích úrovních. Jak je vidět, problémů bylo před nastartováním Reformy mnoho, a to ještě nebyl zmíněn ten nejzávažnější – chování samotných policistů, které je veřejností mnohdy vnímáno jako příliš uzavřené, nedostatečně vstřícné, někdy až arogantní. U služebně mladších policistů mohou být na vině zejména malé profesní zkušenosti a z toho plynoucí nejistota v kontaktu s občanem, kdy právě tuto nejistotu mohou policisté zakrývat příliš autoritativním až arogantním stylem komunikace. Také se u nich občas projevují nedostatečné komunikační schopnosti, kdy reagují pod vlivem emocí a ne vždy dodržují služební postup. U služebně starších policistů se naopak jedná zejména o riziko související se syndromem vyhoření a se sklonem k pasivitě až apatii, což se také negativně promítá v přímém kontaktu s občany. Změnit myšlení a chování lidí bylo a je jedním z nejtěžších manažerských úkolů, ale vedení policie ho vnímalo jako velice zásadní a nutnou změnu, a proto bylo jedním z hlavních cílů Reformy.

4.2.3. Legislativní změny

Právní rámec pro realizaci Reformy je vytvořen novým zákonem o policii zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR a tzv. změnovým zákonem zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR. Oba zákony, společně s prováděcími vyhláškami, umožnily změnu právního stavu platného do roku 2008, bez které by nebylo možné Reformu vůbec uskutečnit. V historii novodobé policie se jednalo rozhodně o nejrozsáhlejší a nejucelenější legislativní změny v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti. V zákoně byl vůbec poprvé zakotven nový styl policejní práce, který by se dal vyjádřit slovy „od represe k prevenci“.

Konkrétní změny¹², o kterých se dále zmíníme, spočívali zejména v:

1. debyrokratizaci - zjednodušení a urychlení některých úřednických postupů

---

12. Ministerstvo vnitra ČR, *Reforma Policie ČR, služba v nových podmínkách, (komentovaná podoba – aktualizované vydání)*, vydalo Ministerstvo vnitra, Praha, leden 2009.

2. zefektivnění policejní činnosti - policejní činnosti v terénu vykonávané co největším počtem policistů
3. vytvoření moderní organizační struktury policie - efektivnější a pružnější řízení; méně vedoucích pracovníků, méně policistů v kancelářích, více v terénu
4. sdílení odpovědnosti za bezpečnost s veřejnými i soukromými subjekty - úkoly na poli bezpečnosti neplní jen policie, ale i územní samospráva, státní správa, neziskové organizace a další subjekty včetně občanů
5. nových oprávněních pro policisty - nové zákonné nástroje pro účinnější boj s kriminalitou.

4.2.3.1 Nový zákon o Policii ČR

Nový zákon o policii, který je účinný od 1. ledna 2009, má velký význam pro policejní práci i pro celou společnost. Umožňuje totiž změny, o které policie dlouho usilovala a které jí ve výsledku pomohou dostat policisty z kanceláří zpět do ulic. Lidé by už policisty neměli potkávat jen na služebnách, když přijdou něco oznámit, ale hlavně v běžném životě, kde budou působit v duchu policejního motto „pomáhat a chránit“. Úkoly pro policii jsou v novém zákoně pojaty obecně, což je výhoda pro aplikační praxi, protože policista má mnoho možností, které může při zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku využívat. Na druhou stranu je zde stále množství povinností a zákonných podmínek, které policisté musejí při své práci vždy dodržovat. V některých případech nový zákon navazuje a třeba i nově doplňuje osvědčené instituty starého zákona např. v rámci omezení osobní svobody se nově umožňuje osobě, aby byla ošetřena lékařem dle svého výběru, v jiných přináší policistům zcela nová oprávnění, jako :

1. získávání lokalizačních údajů při boji s terorismem, při pátrání po pohřešovaných osobách atd.
2. vykázání osoby dopouštějící se domácího násilí bylo „odbyrokratizováno“ a převedeno na faktický jednoduchý úkon policie

3. konec dělení donucovacích prostředků a zbraní na standardní a speciální
4. povinnost sdělovacích prostředků uveřejňovat za určitých podmínek informace potřebné pro řešení závažných ohrožení bezpečnosti např. při pátrání po malých dětech, po starších nebo nemocných osobách či uprchlých vězňích.

Nová právní úprava také přinesla zcivilnění některých činností policie, tzn., že některé spíše úřednické činnosti, které do konce roku 2008 vykonávali policisté, mohou od počátku roku 2009 vykonávat občanští zaměstnanci policie, čímž se policistům uvolnily ruce a mají tak více času věnovat se ryze policejní práci v terénu zejména když podobnou úpravu mají hasiči či celníci a v jejich praxi se osvědčila. Významnou a dlouho očekávanou změnou bylo tzv. odbřemenění od „nepolicejních“ činností, které policii umožňuje zaměřit mnohem více úsilí na přímý výkon služby v ulicích. Jedná se například o:

1. konec nahrazování pořadatelské služby při sportovních a kulturních akcích
2. konec doručování zásilek soudům a jiným státním orgánům
3. konec řešení banálních dopravních nehod
4. omezení asistencí exekutorům
5. přenos odpovědnosti za přepravu osob k lékařskému vyšetření a na záchranné stanice
6. převod některých správních řízení v oblasti cizinecké agendy na ministerstvo vnitra.

Důležitou změnou v zákoně byl vznik nového kontrolního orgánu policie – tzv. Inspekce policie, která navázala na bývalou Inspekci ministra vnitra. V současné době je ve vládě projednáván meziresortně odpřipomínkový návrh zákona o tzv. Generální inspekci, která by měla Inspekci policie nahradit. Podle tohoto návrhu by její ředitel měl být jmenován vládou, po předchozím projednání příslušným výborem v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a její působnost by se měla vztahovat kromě policie ještě na Celní správu a Vězeňskou službu. Hlavní význam navrhované inspekce spočívá v tom, že

to bude nezávislý orgán vyšetřující činnost příslušníků uvedených bezpečnostních sborů, který zde ještě nebyl a po kterém laická i odborná veřejnost již delší dobu volá. Do současné doby, tedy do ledna 2011, nebyl zákon schválen a tedy jestli plánované změny nastanou, nebo zůstane nevyhovující stávající stav, není známo.

4.2.3.2 Tzv. změnový zákon

Jak už v materiálu zaznělo, policie v žádném případě není jediným a výhradním subjektem, který zajišťuje vnitřní bezpečnost. Řadu úkolů v této oblasti plní:

1. orgány státní správy např. Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo obrany ČR
2. územní samospráva - měst a obcí
3. zpravodajské služby
4. záchranné sbory - hasiči
5. ozbrojené síly - Armáda ČR
6. soukromý sektor - neziskové organizace, komerční subjekty
7. veřejnost.

Pravidla spolupráce a spoluodpovědnosti těchto subjektů nastavil změnový zákon, v jehož rámci bylo novelizováno 59 souvisejících zákonů, např. o obecní policii, o svobodném přístupu k informacím, o silničním provozu, o trestním řízení atd.. Díky těmto četným zákonným novelám mohlo dojít k výše zmíněnému odbřemenění policie.

4.2.4. Organizační změny

Organizace policejního aparátu v České republice byla do reformy, která počala fungovat od ledna 2009, ovlivněna státním uspořádáním, která vycházela z územně správního členění státu z roku 1960 na základě zák. č. 36/1960 Sb. a důsledně tím kopírovala 76 okresů a 8 krajů, do kterých byla rozdělena organizace státní správy i justice.

Policie ČR setrvala v původním uspořádání, která toto odůvodňovala ve shodné organizaci soudů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích a státních zastupitelství, a

zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Policejní struktury byly členěny do 8 krajských správ s územní působností rozdílnou od samosprávných krajů jichž bylo od roku 2000 na základě zákona č. 129/2000 Sb., o krajích rozšířeno z původních 8 na 14. Tím vznikla situace, že ne pro všechny krajské policejní ředitele existovali jednoznační partneři pro spolupráci v podobě krajských hejtmanů. To výrazně brzdilo komunikaci a oslabovalo efektivitu kooperace. Takové uspořádání také znemožňovalo sjednocení místních bezpečnostních priorit a nevytvářelo podmínky pro aktivní zapojení samospráv do řešení problémů místní bezpečnosti. Existovali disproporce, kdy s výjimkou správ hlavního města Prahy a Středočeského kraje, každá správa kraje komunikovala s více než jedním správním obvodem. Nejvíce se tyto přesahy projevy na úrovni 3 okresních ředitelství policie Pelhřimov, Semily a Havlíčkův Brod, které patřili do jiného vyššího územního samosprávného celku a do jiné krajské policejní správy.

Bylo zpracováno několik návrhů řešení nové územní organizace policie a to dle těchto variant:

Varianta A – přesun okresních ředitelství policie

Jednalo se o variantu, která měla odstranit výše uvedené přesahy, o řešení pomocí územních změn, které by nastaly při sladění územní působnosti krajů stanovených zákonem č. 36/1960 Sb. se správními obvody. Řešení spočívalo v přesunu tří okresních ředitelství mezi správami krajů: okresní ředitelství Semily bylo přesunuto ze správy Východočeského kraje na Severočeský kraj, Okresní ředitelství Prostějov ze správy Jihomoravského kraje na správu Severomoravského kraje a okresní ředitelství Vsetín ze správy Severomoravského kraje na správu Jihomoravského kraje. Dále se řešila situace okresních ředitelství Pelhřimov a Havlíčkův Brod, kde existovaly tři možnosti dílčího řešení: přesun obou ředitelství ke správě Jihomoravského kraje, nebo Jihočeského kraje. Třetí řešení bylo vytvořit novou policejní správu kraje Vysočina, kam by kromě těch výše uvedených okresních ředitelství patřily ještě okresní ředitelství Žďár nad Sázavou, Jihlava a Třebíč.

Varianta B – vytvoření 14 krajských policejních správ

Bylo vytvořeno 14 krajských policejních správ se stejnou územní působností jakou mají samosprávné kraje. Tím by byly jasně definováni partneři na straně Policie ČR i územní samosprávy sdílející stejnou oblast teritoriální odpovědnosti. Nové krajské správy by měly být vytvářeny delimitací stávajících krajských správ a okresních ředitelství, tedy bez nároku na zvýšení mzdových prostředků. Současně by byly krajské správy kategorizovány, tzn. nevytvářely by se naprosto stejné celky. V menších policejních krajských správách, např. Karlovarské, by existovala možnost zrušit okresní ředitelství. V ostatních by byla ředitelství slučována do větších celků – oblastí.

Z výše uvedeného vyplývá, že tehdejší návrhy nemohly předjímat jak bude uspořádání organizace policie vypadat. Současný stav je takový, že byly zrušeny všechny okresní ředitelství policie a s nimi zanikly funkce ředitelů, jeho náměstků a velitelů pro uniformovanou a kriminální policii. Nahradil je velitel územního odboru, který má zástupce pro uniformovanou a kriminální policii. Tím se snížil počet řídicích článků o jeden a to náměstký ředitele.

4.2.4.1 Nové územní uspořádání Policie ČR

Od ledna 2009 dal nový zákon policii možnost začít zřizovat 6 nových krajských ředitelství policie tak, aby jejich členění logicky odpovídalo územně správnímu členění celé republiky, která má 14 „krajů“, resp. vyšších územních samosprávných celků – VÚSC – viz ústavní zákon č. 347/1997 Sb. o vytvoření VÚSC. Dnem 1. ledna 2009 se z dnes už bývalých 8 krajských policejních správ stalo 8 krajských ředitelství policie a stejným datem začalo i transformační období, jehož cílem byl vznik 14 krajských ředitelství policie, a to nejpozději do 1. 1. 2012.

Předpokládané termíny výstavby nových krajských ředitelství policie byly prosinec 2010 pro Liberec, Jihlavu, Olomouc, červen 2011 pro Karlovy Vary a prosinec 2011 pro Pardubice a Zlín.

Sídla krajských ředitelství policie v Liberci, Zlíně a Karlových Varech budou

v nových budovách, ostatní sídla byla umístěna do zrekonstruovaných objektů policie. Náklady na výstavbu nových krajských ředitelství policie jsou z velké části hrazeny z peněz získaných odprodejem nepotřebného majetku Policie ČR. Zejména prodej nemovitostí v lukrativních městských částech a přesun do zrekonstruovaných nebo nově vystavěných budov na periferii měst s dobrou dostupností pro veřejnost i samotné pracovníky.

Personálně jsou tato ředitelství obsazena tak, že nemělo dojít k navýšení tehdejších početních stavů policistů ani občanských zaměstnanců policie. Stejně tak nemělo dojít k nárůstu požadavků na mzdové prostředky.

Odhadované finanční náklady¹³ na zřízení 6ti nových krajských ředitelství policie byly v roce 2006 vyčísleny v rozmezí 5 – 7 mld. Kč. V roce 2008 po provedení „auditu kapacitních a jiných požadavků na budovy budoucích krajských ředitelství policie a jejich investičních záměrů“ externí společností a dalších analýz, byly náklady odhadnuty na 1,2 mld. Kč. Bylo předpokládáno, že k zajištění financování výstavby nových krajských ředitelství bude policie odprodávat nepotřebný nemovitý majetek v souhrnné výši 421 mil. Kč, čímž mělo dojít k výraznému snížení celkových předpokládaných výdajů na 779 mil. Kč z rozpočtu policie¹⁴. Z důvodů zlepšení efektivity spolupráce, snižování provozních nákladů a sestěhování spolupracujících útvarů do jednoho místa byla také plánována změna dislokace sídla budoucího krajského ředitelství policie Středočeského kraje a některých útvarů s celorepublikovou působností řízených náměstkem policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování. I tato změna dislokace byla spolufinancována obdobným způsobem – odprodejem nepotřebného majetku. Vytvoření 14 krajských ředitelství policie je zásadní organizační změnou, kterou se mělo a snad i

---

13. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

14. Ministerstvo vnitra ČR, *Reforma Policie ČR, služba v nových podmínkách, (komentovaná podoba – aktualizované vydání)*, vydalo Ministerstvo vnitra, Praha, leden 2009.

docílilo stavu, kdy každý krajský policejní ředitel má mít v osobě hejtmána partnera, se kterým bude moci společně řešit bezpečnostní problémy daného území a společně tak sdílet teritoriální odpovědnost za bezpečí ve svém kraji. Do roku 2008 většina krajských policejních ředitelů spolupracovala se dvěma i více hejtmany.

4.2.4.2 Nová vnitřní organizační struktura

Pro efektivnější působení policie bylo třeba změnit i vnitřní organizační strukturu policie, která má od roku 2009 o jednu úroveň méně než dříve a to dvě. Jedná se o Policejní prezidium ČR, dále jen PP ČR, a krajská ředitelství Policie ČR. Tato struktura současně doznala značných změn v podobě centralizačních a decentralizačních procesů, čímž získává zejména na pružnosti a výkonnosti.

Základním pilířem nové organizační struktury je krajské ředitelství policie s nově vzniklými územními odbory vnější služby a územními odbory služby kriminální policie a vyšetřování na teritoriu bývalých okresních ředitelství. Na zmíněných územních odborech obou typů zůstal pouze výkon tzv. základních policejních činností, veškeré podpůrné činnosti, zejména personální, logistické či ekonomické, jsou nově zajišťovány z krajské úrovně. Vznikem územních odborů došlo k zefektivnění řízení a nastavení účinnější spolupráce s místní samosprávou a zároveň ke zvýšení výkonnostního potenciálu policie.

Zrušením úrovně okresních ředitelství a zřízením územních odborů v rámci krajského ředitelství policie došlo také k posílení osobní odpovědnosti konkrétních vedoucích pracovníků za bezpečnostní situaci ve svěřeném teritoriu, především vedoucích územních odborů a ke značným úsporám finančních prostředků, zejména ve mzdové oblasti, neboť na této úrovni bylo zrušeno cca 320 systemizovaných služebních míst ředitelů, jejich zástupců a vedoucích kanceláří okresních ředitelství. Předpokládaná úspora na mzdových prostředcích se pohybuje kolem 120 mil. Kč ročně. Tato místa byla následně využita zejména pro posílení přímého výkonu služby, zajištění nových úkolů policie a personálního obsazení nově budovaných krajských ředitelství policie. K navázání tolik potřebné blízké spolupráce a posilování partnerství na místní úrovni jistě přispívají i tzv. koordinační dohody, které lze podle nového zákona uzavírat mezi obcemi a příslušnými útvary policie a které umožňují společný postup při zajišťování veřejného pořádku

v konkrétní lokalitě, dohoda například stanoví podíl odpovědnosti jednotlivých subjektů, personální či ekonomické náklady atd.. V rámci takové dohody může např. město s policií dohromady zakoupit bezpečnostní kamerový systém a společně jej provozovat a vyhodnocovat.

Závěrem podkapitoly o reorganizaci vnitřní organizační struktury policie je třeba zmínit velice důležitou věc: počet základních policejních útvarů zůstal zachován, takže se nemůže stát, že by občan musel za policistou složitě dojíždět. Naopak tam, kde vzniknou nová krajská ředitelství, budou mít lidé k policii blíže a o to jde především.

4.2.5. Ekonomické změny¹⁵

4.2.5.1. Nový model ekonomického řízení

Od ledna 2009 začala policie fungovat podle nového modelu ekonomického řízení, který je naprosto odlišný od bývalého systému. Krajská ředitelství Policie ČR se nově stala organizačními složkami státu, které jsou samostatnými účetními jednotkami. V praxi to přináší klíčovou změnu spočívající v tom, že krajská ředitelství policie mají větší možnost disponovat finančními prostředky na vlastní odpovědnost tam, kde je to z jejich pohledu nejvíce potřeba.

V souvislosti s novým ekonomickým řízením policie je nutné zmínit i čerpání financí z EU, které policie hojně využívá. Za tímto účelem byla na Policejním prezidiu ČR zřízena Kancelář projektů a evropských fondů, která tyto záležitosti koordinuje a zároveň zajišťuje, a při každém plánovaném projektu zvažuje, zda a jak je možné využít dotaci z evropských fondů. Pokud policie projekt kvalitně a důsledně zpracuje, může získat až 85 % celkových nákladů zpět právě z EU. Z evropských peněz se předpokládá čerpání řádově stovek milionů korun, konkrétně například moderní ICT vybavení, hrazení projektu P1000

---

15. Ministerstvo vnitra ČR, *Reforma Policie ČR, služba v nových podmínkách, (komentovaná podoba – aktualizované vydání)*, vydalo Ministerstvo vnitra, Praha, leden 2009.

a jiné.

4.2.5.2. Projekt P1000¹⁶

Projekt P1000 funguje již od roku 2006 a je zaměřen zejména na modernizaci policejních služeb, zavádění nových technologií, především v oblasti ICT, vzdělávací programy apod. Nehostinné prostředí služeb, kde se ve stejných prostorách potkávají pachatelé i lidé přicházející se žádostí o pomoc, je naprosto nevyhovující. Hlavním cílem projektu P1000 je přetvořit a přebudovat služebny tak, aby se zde lidé cítili bezpečně a příjemně a nebyli zde ještě sekundárně viktimizováni, tj.=nemuseli zbytečně znovu prožívat nepříjemný prožitek, kvůli kterému na policii přišli. Zároveň ve všech rekonstruovaných budovách policie dochází k budování bezbariérových přístupů pro tělesně postižené. Na druhé straně má projekt za cíl zlepšit pracovní prostředí a podmínky i policistů pracujících na těchto služebnách. Příjemné pracovní prostředí pomůže policistům poskytovat služby občanům na profesionální úrovni, která odpovídá práci moderního policejního sboru 21. století.

Při rekonstrukcích byla hlavní pozornost věnována budování tzv. otevřených recepcí, neboť se vycházelo ze zkušenosti, že téměř každý druhý člověk, který navštíví policejní služebnu, nepožaduje pomoc ryze policejní, ale např. žádá o radu z jiné než policejní oblasti, např. řešení běžných životních situací. Proto na recepcích pracují civilní-občanskí zaměstnanci, aby vyřídili tyto „nepolicejní“ dotazy o pomoc, na jejichž kladném vyřízení také velice záleží. Beze změny ale nemůže zůstat ani pracovní zázemí policistů a také jejich samotné vybavení – počítače, nábytek, připojení na internet atd..

V rámci projektu P1000 jsou také modernizována a budována nová integrovaná operační střediska na všech krajských ředitelstvích policie. Celková investice do projektu dosahuje téměř 4. mld. Kč.

---

16. Tisková konference u příležitosti otevření nové policejní služebny v Karlíně dne 13. listopadu 2007, *Projekt P1000*, vydalo Policejní prezidium České republiky, Praha 2007.

4.2.5.3. Nový vozový park

Vozový park policie nebyl před rokem 2008 v dobrém stavu, což bylo patrné už při prvním pohledu na policejní vozidla jezdící na silnicích. Většina z nich již dosluhovala a bylo jasné, že bude třeba jejich modernizace. Díky tomu, že se obměna vozového parku policie stala prioritou ministerstva vnitra a policie, se jí dostalo potřebné finanční podpory, a tudíž mohlo dojít k největší jednorázové obměně policejních aut v celé její historii.

Rok	Rekonstrukce, budování nových objektů	Nákupy pojízdných služeben a center	Ostatní vybavení
2006	nejnutnější rekonstrukce 538 útvarů policie za 209,5 mil. Kč	pojízdné služebny-rychlé řešení dopravních nehod 30 kusů za 35,7 mil. Kč	nákup ICT za 280,7 mil. Kč a dalšího vybavení za 98mil. Kč
2007	Budování 56 otevřených recepcí včetně jejich vybavení za 211 mil. Kč, nutná oprava a údržba objektů za 285,6 mi. Kč	pojízdní služebny-rychlé řešení dopravních nehod 30 kusů za 31,6 mil. Kč	ICT a datové okruhy za 83mil. Kč, výstavba integrovaného operačního střediska Plzeň 57 mil. Kč, 101 ks ručních laserových radarů 38 mi.l Kč
2008	Budování 131 otevřených recepcí za 438 mi. Kč, včetně vybavení zázemí a dovybavení dalších útvarů za 752mil. Kč	pojízdné služebny-rychlé řešení dopravních nehod 80 kusů za 86 mil. Kč	ICT pro pojízdné služebny
2009-2010	Budování 130 otevřených recepcí za 438 mil. Kč	mobilní kontaktní a koordinační centra za 123 mil. Kč	moderní lokalizační a záznam. technika za 205 mil. Kč, výstavba nových integrovaných operač. středisek za 503 mil. Kč, výstavba E-GATE za 158 mil. Kč, INFOPOL za 80mil.Kč POLPOINT komunikační terminál policie za 180 mil. Kč

Přehledná tabulka plánovaných investičních akcí

Cílem bylo obnovit do roku 2011 zastaralý vozový park policie za investice dosahující výše 1,4 mld. Kč, za které bude pořízeno celkem 3.800 vozidel, z toho 3.500 osobních aut v celkové hodnotě 1,3 mld. Kč. V případě nákupu vozidel Škoda se navíc podařilo dosáhnout extrémně výhodných podmínek. Vůz Škoda Octavia za cenu Škody Fabie. Uzavřená smlouva je víceletá a je pozitivní, že česká policie jezdí českými auty.

V roce 2008 byl zrealizován nákup 1.400 nových vozidel Škoda, jednoho speciálního mobilního rentgenového pracoviště, 5ti tzv. schengenbusů což je speciální vozidlo pro cizineckou policii sloužící k ověřování cestovních dokladů a ke zpřístupnění potřebných databází v terénu, 70ti policejních motocyklů vybavených radary, 16ti dálničních speciálů Volkswagen PASSAT s radary, které budou sloužit výhradně na dálnicích, motocykly dle potřeby a dalších 290ti dopravních prostředků pro speciální útvary. V roce 2009 bylo nakoupeno dalších více než 700 osobních služebních dopravních prostředků a další 4 schengenbusy.

4.2.5.4. Moderní informační technologie - ICT

Jak bylo již nastíněno, do ICT byly a jsou investovány nemalé finanční prostředky v řádech stovek milionů Kč. Nakoupené moderní technologie budou využity především k elektronizaci trestního řízení, kde se jedná zejména o tolik potřebnou integraci cca 50ti informačních systémů do jedné platformy, kterou budou moci sdílet policisté navzájem i s ostatními orgány činnými v trestním řízení, jak je již uvedeno v úvodu. Elektronizace práce přinese rychlejší vyřizování písemností a konec „věčného papírování“. Lidé uvidí, že policista už počítač nevyužívá jen jako psací stroj a že čas na vyřízení jejich záležitosti je výrazně kratší, což je jedním z hlavních cílů policie.

Další významné uplatnění mají moderní technologie pro policisty pracující v terénu, neboť díky nim mají či brzy budou mít ve služebních vozidlech přístup do všech informačních systémů policie a hned na místě budou moci tisknout potřebné záznamy. Dále se tento projekt výrazně dotkne operačních středisek, která tvoří páteří systém policie a jsou velice důležitá pro komunikaci uvnitř policie, ale i s ostatními složkami IZS, nebo i se zahraničními partnery. Modernější technologie policii umožní propojovat vlastní systémy s těmi zahraničními a komunikovat tzv. on-line v reálném čase a bez zbytečných průtahů.

4.2.6. Ekonomické postavení policie před reformou¹⁷

4.2.6.1. Tehdejší stav a jeho nedostatky

Z ekonomického pohledu neměla policie do roku 2009 „právní“ subjektivitu, protože v majetkovoprávních vztazích vystupovali její funkcionáři na základě delegace pravomocí z centra, tj. z Ministerstva vnitra. Policie tak de facto i de jure neměla vlastního statutárního zástupce v ekonomické oblasti.

Tehdejší model policejní ekonomiky centralizoval ekonomické procesy. Policejní prezidium se snažilo řídit výkon ekonomických činností v celé organizaci, na místo toho, aby se soustředil pouze na rozhodování těch věcí, které musí být řízeny centrálně. To pak vedlo ke zvýšené byrokracii při zajišťování ekonomických činností, nepružnosti při zadávání veřejných zakázek a pořízování majetku, k pomalé reakci na potřeby praktického výkonu policejné práce, nedostatečnému zohledňování potřeb policejního výkonu ze strany úředníků od této praxe vzdálených. Tento systém demotivoval všechny policisty, což se odráželo na jejich vztahu k policii, k práci v ní a zprostředkovaně pak dopadala na kvalitu jejich práce pro veřejnost.

Pro policejní funkcionáře odpovědné za výkon policejních činností to znamená, že nesli odpovědnost za činnost jim podřízené součásti policie, nicméně nedisponovali dostatečnými ekonomickými nástroji k tomu, aby kvalitu výkonu policejní práce mohli dostatečně ovlivňovat. Tyto ekonomické nástroje byly z velké části v rukou ekonomických pracovníků na Policejním prezidiu, policistů, kteří naopak za kvalitu výkonu práce jednotlivých součástí policie neodpovídají. Toto rozdělení odpovědnosti a nástrojů k jejímu naplnění bylo základním problémem.

K takovému nedobrému stavu přispívala významně i oblast programového financování. Financování se programově vztahovalo nejen na investiční, ale i na neinvestiční projekty, což značně brzdilo možnost reagovat na potřeby praktického

17. Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky*, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

zajištění výkonu policejních činností. Takový systém neumožňoval operativní přesuny mezi položkami v průběhu roku.

4.2.6.2. Navrhovaná řešení

K navrhovaným řešením patří zavedení mechanismu převedení věcných i finančních prostředků, které v trestním řízení propadly pachatelům trestné činnosti, ve prospěch obětí trestné činnosti, a to jednak do fondu, ze kterého jsou odškodňovány oběti závažných trestných činů, jednak na financování projektů pomoci obětem trestných činů a na financování jiných bezpečnostních projektů.

Taktéž je potřeba provést externí audit a podrobné zmapování ekonomických procesů v policejní organizaci, Policejním prezidiem počínaje. Jeho součástí bylo určit efektivitu vynakládání finančních prostředků a určení cest k zefektivnění práce s těmito zdroji. Dále je nutné vyhledávat nové zdroje a zpoplatnit určité výkony policejních činností, např. Poskytování různých asistenčních služeb – zde byla možnost inspirovat se v § 97 zákona o požární ochraně.

Na základě výše řečeného byly vypracovány varianty možných řešení ekonomického postavení policie:

Varianta A : Nejjednodušší variantou bylo ustanovit Policii ČR jako organizační složku státu a účetní jednotku. Toto by právně vyjasnilo její postavení, které nebylo v zákoně 283/1992 Sb., o Policii ČR výslovně upraveno. Toto řešení by ale nepřineslo řešení dvou základních problémů, jako je přílišná centralizace ekonomického řízení na Policejním prezidiu a absence ekonomických nástrojů nezbytných k ovlivňování kvality činnosti policejních součástí v rukou jejich odpovědných vedoucích.

Varianta B: Ustanovit 14 krajských správ, jako organizační složky státu a samostatné účetní jednotky.

Zvolením této varianty by došlo k zavedení větší ekonomické nezávislosti jednotlivých útvarů policie. K volnější možnosti disponovat s přidělenými finančními

prostředky by sloužila i větší převoditelnost prostředků mezi jednotlivými položkami rozpočtu útvaru. Kraje by měly jednodušší systém ekonomického zabezpečení, neboť by bylo i méně zaměstnanců na menším teritoriu. Decentralizovaná jednotka se lépe dohodne s obcí nebo krajem, než když se předmětná událost řeší prostřednictvím Policejního prezidia.

Dále by došlo k vytvoření podmínek pro zjednodušení práce strategického managementu policie a respektování primárních rolí jednotlivých stupňů řízení policie, protože by se řídicí funkcionáři mohli zaměřit na určování priorit, cílů policie a stanovení prostředků k jejich dosažení.

Nové uspořádání by zefektivnilo činnost policie, protože by odpovídala ekonomickému postavení dalších složek Integrovaného záchranného systému, dále jen IZS. Mnohem lépe by se ekonomicky zajistilo zřízení a provoz 14-ti operačních středisek policie na úrovni krajů, než by tomu bylo v případě 80-ti operačních středisek na úrovni tehdejších okresních a obvodních ředitelství policie, a dále pak úspora finančních prostředků na nákup hardwarového a softwarového vybavení, jelikož by mohlo docházet ke společným nákupům pro systémy IZS a policie, které mají stejný základ.

Vybrána byla varianta B, jako nejlepší z možných. A na těchto základech byly krajské správy Policie ČR postupně reorganizovány.

4.2.7. Harmonogram vzniku nových Krajských ředitelství policie¹⁸

18. Č.j. PPR-5984-1/ČJ-2009-99KA – Podklady 14 KŘ – žádost o stanoviska, ze dne 10.3.2009, *Návrh na zřízení nových krajských ředitelství policie*, vydalo Policejní prezidium České republiky

Příloha č. 1 – PŘEHLED IAŘ, které je nutné v návaznosti na uvedené rozhodnutí změnit (Policejní prezidium ČR, Krajská ředitelství Policie ČR, Oblastní velitelství Policie ČR)

Příloha č. 2 – PŘEHLED DALŠÍCH OPATŘENÍ, které je nutné učit bez zbytečného odkladu realizovat (na úrovni ministerstev, zákonů, nařízení, atd.)

Příloha č. 3 – MOŽNÉ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ VZNIKU NOVÝCH KŘ Z HLEDISKA INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ (návrh na změnu ZPPP č. 191/2008)

Příloha č. 4 – STÁVAJÍCÍ KOORDINAČNÍ DOHODY UZAVŘENÉ PŘÍSLUŠNÝMI ÚTVARY A ORAGNIZAČNÍMI ČLÁNKY POLICIE A OBCEMI PO 1. LEDNU 2010

Příloha č. 5 – NÁVRH NA ZMĚNU ZÁKONŮ (zákona o Policii ČR, vyhláška o

Jak již bylo řečeno, pro hladký průběh reformy, zejména na úseku krajských správ, byl vypracován harmonogram změn, který jsem se snažil ve stručnosti zpracovat tak, aby bylo možno pozorovat obrovské penzum činností, které bylo třeba zabezpečit. Harmonogram byl vypracován již s ohledem na vítěznou variantu organizačního uspořádání krajských správ. Za účelem hladkého průběhu vzniku nových ředitelství, bylo u stávajících krajských ředitelství, které se měli dělit, rozhodnuto o tom, že na úrovni krajských náměstků vznikne nová, dočasná funkce, a to náměstek krajského ředitele odpovědný za vznik nových krajských ředitelství. Tento náměstek měl zejména koordinovat činnost všech složek podílejících se na reformě a zároveň připravovat vše potřebné, kromě movitého a nemovitého majetku a zajištění rozpočtu i zajištění personálního obsazení budoucích pozic, tak aby mohla nově vzniklá ředitelství od 1.1.2010, jak stanovil zákon, nejen vzniknout, ale i řádně, byť provizorně, fungovat. Za náměstků, odpovědnými za vznik nových KŘP, byly většinou vybráni policisté, kteří se později stali krajskými řediteli nových KŘP.

4.2.7.1. Harmonogram zpracováváný na úrovni Krajských ředitelství

K 30.6.2009 - vypracování návrhu rozpočtu Ministerstvem vnitra na rok 2010 s ohledem na stanovení příjmů a výdajů nutných na vznik nových krajských ředitelství policie dále jen KŘP.

K 30.7.2009 - provedení soupisu nemovitého majetku, který případně nově zřizovaným KŘP a soupisu majetku ponechaného u stávajících KŘP. V případě přecházení majetku v plném rozsahu zapsaného na jednotlivých LV - listu vlastnictví dle katastru nemovitostí postačí uvést čísla LV a k.ú.. V případě dělení majetku z LV mezi stávající a nové KŘP s

---

zřízení krajských ředitelství)

Příloha č. 6 – NÁVRH HARMONOGRAMU, který bude plněn na základě podkladů KŘ Jihomoravského kraje

- Příloha č. 6 - *Návrh - Harmonogram vzniku nových KŘP*, vydalo Policejní prezidium – KPP ALO, KPP OSK, verze ke dni 12.3.2009
- Příloha č. 6 - *Návrh - Harmonogram vzniku nových KŘP – úprava na základě zaslaných stanovisek*, vydalo Policejní prezidium – KPP ALO, KPP OSK, verze ke dni 22.6.2009

přesnou specifikou majetku připadajícího na příslušné KŘP.

K 30.9.2009 - nutnost zajištění dostatečného počtu PC soustav a jejich napojení na síť EKISNet (účetní a plánovací systém, který umožňuje vést přehledy pracovní docházky, pracovní morálky, odbornosti a v neposlední řadě též výpočty platů a daní) u nově vznikajících KŘP

K 30.7.2009 - vypracování soupisu nepotřebného majetku stávajících KŘP po rozdělení jejich majetku mezi ně a nové ředitelství, a to zejména v jakém rozsahu bude majetek ponechán u stávajícího KŘP.

K 31.8.2009 - založení nákladových středisek u nových KŘP, zatím však vedených u stávajících KŘP pro elektronický převod majetku.

K 30.9.2009 - provedení manuálního vyčlenění majetku z nákladových středisek předávajícího KŘP na založená nákladová střediska nových KŘP.

K 15.10.2009 - provedení aktualizace soupisů majetku a to v formě soupisu rozdílů mezi předanými podklady a stavem k 10.1.0.2009.

K 3.11.2009 - předání soupisů movitého majetku připadajícího nově zřizovaným KŘP a movitého majetku ponechávaného u stávajícího KŘP k datu 31.10.2009.

K 30.11.2009 – předložení požadavků na EKIS I, zejména založení kmenových záznamů účetních skladů, závodů a finančních míst, žádosti na školení uživatelů, žádosti o změny v oprávnění uživatelů a žádosti o zavedení nových uživatelů.

K listopadu 2009 – Krajská ředitelství, jejichž působnost částečně přechází na nové KŘP, převedou na nově zřízená KŘP prostředky účtu rezervního fondu, které spadají do působnosti těchto nových KŘP po 1.1.2010. Též převede případné prostředky na účtu cizích prostředků, které náleží novým KŘP. Dále převede finanční prostředky z účtu fondu kulturní a společenské potřeby dále jen FKSP na nová ředitelství ve výši odpovídající převedeným počtům zaměstnanců.

K prosinci 2009 Policejní prezidium ČR zabezpečí s ČNB zřízení bankovních účtů pro nová KŘP a na konci měsíce 2009 předá ČNB požadavek k nastavení rozpočtových limitů na příslušných účtech.

K lednu 2010 – nová KŘP vypočítají ve spolupráci s PP ČR a se stávajícími KŘP, z jehož působnosti částečně přechází na nové ředitelství, nároky z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2010 ve smyslu § 47 zák. č. 218/2000 Sb. jako nároky ze svých nespotřebovaných výdajů. Dále pak v návaznosti na přijetí zákona o státním rozpočtu na rok 2010 a následný rozpis závazných ukazatelů od Ministerstva financí provedl ekonomický odbor MV rozpis rozpočtu pro Policii ČR, a to zvláště pro PP ČR a KŘP.

K 1.3.2010 – provést zdokonalovací školení uživatelů SAP R/3 u KŘP a provést kontrolu správnosti stavu majetku u stávajících a nově vzniklých KŘP.

4.2.7.2. Harmonogram vzniku zpracovávaný na úrovni Policejního prezidia

K 30.4.2009 – vypracování Nařízením ministra vnitra o zřízení nových krajských ředitelství k 1.1.2010.

K 31.5.2009 – předání oznámení policejního prezidenta Ministerstvu financí o provedení převodu části agendy pokutových bloků se stavem k 31.12.2009 z dosavadních KŘP na nově vznikající organizační složky s účinností od 1.1.2010 o vyžádat umožnění protokolárního předání a převzetí agendy dle stanoviska Ministerstva financí Č.j. 48/98 a 306/2008-482. Dále pak vyžádat o výše uvedených opatřeních, vyrozumění dotčených místních finančních úřadů a ředitelství ze strany Ministerstva financí.

K 31.7.2009 – zpracovat ekonomickou rozvahu dopadu zřízení nových KŘP s vyčíslením požadavků na státní rozpočet. Dále pak zpracovat vzorovou systemizaci.

K 31.8.2009 – schválit a vydat vyhlášky o nových KŘP a vydání rozhodnutí MV o zřízení nových KŘ k 1.1.2010. Dále pak zajistit a předat plné moce pro budovatele nových KŘP, tedy náměstky krajských ředitelů určených pro vznik nových KŘP.

K 30.9.2009 – vymežit movitý, nemovitý, nehmotný a finanční majetek, závazky a pohledávky, včetně zásob, které budou převedeny na nová KŘP. Dále pak stanovit postup nedokončených investičních akcí převáděných na nová KŘP.

K 1.10.2009 – vyhlásit výběrová řízení na všechna volná služební místa a schválit systemizaci KŘP.

K 15.10.2009 – zpracovat seznam smluvních závazků vztahujících se k převáděnému majetku a dalším oblastem OSS a k zajištění služeb poskytovaných novému KŘ od roku 2010.

K 31.10.2009 – zajištění IČ pro nová KŘ na ČSÚ, oznámit FÚ, SSZ a zdravotním pojišťovnam vznik OSS. Oznámení smluvním partnerům o přechodu práv a závazků na nová KŘP, podle potřeby ukončit smlouvy, uhradit závazky a vyúčtovat zálohy. Doručit výpovědi z pracovního poměru a změnit pracovní smlouvy při změně místa nebo druhu práce. Provést fyzické inventury majetku a oznámit úřadům práce snižování počtu zaměstnanců. Vytvořit domovské stránky nově vzniklých KŘP v rámci internetové domény www.policie.cz, aktivovat šablony nových krajských domovských stránek, vložit je do struktury a rozcestníku webu, zavést nové uživatele do redakčního systému.

K 30.11.2009 – vyhotovení razítek nových KŘP. Vydát nové organizační řády dotčených celostátních útvarů policie včetně jejich ekonomických vazeb na PP respektivě KŘP.

K 15.12.2009 – vyhotovit dispoziční oprávnění k výkonu ekonomické činnosti KŘP podle zákona o finanční kontrole..

K 31.12.2009 – zrušit staré účty a zřídit nové a v souvislosti s tímto zajistit u ČNB, že po určitou dobu se budou přeposílat finanční prostředky z původních zrušených účtů na stanovený výdajový účet KŘP. Dokončit fyzické inventury a provést dokladové inventury majetku a zajistit v jejich rámci odečty stavů měřidel spotřeby energií, vody, PHM v tancích vlastních čerpacích stanic, odečty telekomunikačních zařízení apod. se stavem k 31.12.2009 tak, aby bylo možné provést vyúčtování těchto provozních výdajů ke konci roku. A tyto zjištěné stavy uvést do delimitačních protokolů. Určit vnitřní organizační jednotky OSS podle § 52 zák. č. 218/2000 Sb.. Zajistit převedení sociálních evidencí příslušníků, zejména záznamy o sociálním pojištění na příslušná pracoviště skupiny služebních příjmů, platů a sociálních evidencí nových KŘP. Dále pak zajistit přidělení variabilního symbolu pro plátce pojistného správou sociálního zabezpečení, které se uvádí na evidenčních listech důchodového pojištění. Stanovit služební útvar a služební orgán pro provádění nemocenského pojištění podle zák. č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění v návaznosti na NMV č. 72/2008 a Metodický návod Ř OSZ MV č. 1/2009. Přechod práv a povinností z pracovně právních vztahů u OP.

K 31.1.2010 – přeúčtovat movitý a nemovitý majetek nových KŘ a dokončit inventarizaci majetku, pohledávek a závazků. Vytvořit účetní uzávěrky KŘ za rok 2009.

4.2.7.3. Vznik organizační složek státu dále jen OSS

Krajské správy přechází na OSS a vznikají účetní jednotky. Jedna z určujících rolí konceptu systému vnitřního řízení a kontroly k zajištění řádné správy organizace CORPORATE GOVERNANCE a při plnění jejího poslání „služba ve veřejném zájmu“ je způsob návratnosti veřejných výdajů vložených do zajištění tohoto systému.

V tomto smyslu sehrávají základní roli odpovědi na otázky:

1. Jaké budou přínosy reorganizace systému vnitřního řízení a kontroly orgánu veřejné správy?
2. Jak reorganizaci systému vnitřního řízení a kontroly orgánu veřejné správy udělat z co nejnižšími veřejnými výdaji?
3. Jak tuto reorganizaci udělat co nejrychleji?

Relevantní informace o rozpočtech :

Správce rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra má roční výdaje cca kolem 50 miliard Kč. Policie ČR jako jedna s podkapitol MV má roční rozpočet cca 33,5 miliardy Kč. Z toho investiční výdaje jsou ve výši 1,5 miliardy Kč a neinvestiční výdaje cca 32 miliard Kč. Mezi ně patří mzdové prostředky a pojistné ve výši 26 miliard Kč. Původních 8 krajských správ Policie ČR jako osmi quasi osob veřejného práva, resp. nákladových středisek, má rozpočet 25 miliard. Po převodu na 14 krajských ředitelství policie by mělo hospodařit se stejnou částkou, což je nesplnitelný cíl.

Přehled vybraných kapitol harmonogramu pro zřízení 14 krajů

z IAŘ Č.j. PPR-5984-1/ČJ-2009-99KA ze dne 12.3.2009

Na základě porady náměstků krajských ředitelů pro zřízení nových krajských ředitelství policie bylo rozhodnuto o zřízení všech zbývajících KŘ ke dni 1. ledna 2010. Analyticko-legislativním odborem a oddělením strategického plánování a řízení kvality byl vypracován níže uvedený přehled nutných změn v interních aktech řízení dále jen IAŘ v návaznosti na vznik nových KŘP

1. přehled dalších opatření nutných změnit v návaznosti na vznik nových KŘP
2. návrh harmonogramu základních kroků potřebných pro vznik nových KŘP se stanovenými termíny

Výše uvedený jízdní řád nebyl samozřejmě úplný, jelikož nebylo v lidských silách okamžitě a s naprostou přesností určit kompletní rozsah všech činností a změn nutných ke vzniku nových KŘP, a proto byl harmonogram průběžně doplňován na základě získaných připomínek či aktuálně zjištěných situací. Pro urychlení zjištění nedostatků či návrhů na jejich odstranění, bylo rozhodnuto, že veškerá korespondence bude probíhat pouze elektronicky a to přes internetovou adresu kpp.alo.podatelna@pcr.cz.

Nebudu vypisovat všechny IAŘe úseku KPP a přímo řízené PP dotčené reformou policie a nutné k jejich změně. Jelikož tyto budou pro případný přehled uvedeny v přílohách diplomové práce, ale pro názornost uvedu, že jich bylo 47.

Dále si uvedeme přehled opatření, které bylo nutné připravovat pro vznik nových KŘP a tyto si rozdělíme podle pole působnosti.

Rozhodnutí ministra vnitra – nová KŘ mohl změnit a nově zřídit pouze ministr podle § 118 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb. a z toho důvodu bylo nutné připravit změny podle § 119 odst. 4, 5 téhož zákona tzn. sestavit přehled pracovních míst, majetku a prostředků na účtech nových i původních dotčených krajů.

Delimitační komise – přípravu podkladů pro rozhodnutí ministra ve věcech vzniku nových KŘP připravovali tyto komise, které zřídil policejní prezident:

ČSÚ – pro nové KŘP bylo nutnost získat identifikační čísla právnických osob, které byly vyžádány hromadnou žádostí.

Informační systémy – nutnost zajistit počítačové vybavení pro nově zřízená KŘP a zejména zajistit jejich propojení do intranetové a internetové sítě. Kromě toho zajistit distribuci a licence na používané softwarové vybavení.

ETŘ a spisová služba – připravit nové nařízení ohledně spisové a archivní služby v návaznosti změn místní působnosti

Obsazení služebních míst krajských ředitelů – připravení zmocnění ministrem vnitra pro nové krajské ředitele, kteří do konce roku 2009 působili jako náměstci krajských ředitelů pro vznik nových KŘP, a to zejména pro jednání s vnějšími subjekty v době kdy ještě nebyly nová KŘP zřízeny a zároveň zajistit jejich kontinuální převod na jmenované ředitele nových KŘP.

Obecně pracovní vztahy – ve věci občanských zaměstnanců tak, aby mohli být převedeni k novému zaměstnavateli, který vznikne oddělením od původního KŘP. K tomuto tématu bylo pak nutné zpracovat vzorovou systemizaci v návaznosti na tarifní a platové třídy, upravit zvláštní příplatky a příplatky za vedení, a určit vedoucí funkce. Dále vypracovat a vydat nový pracovní a organizační řád. Vytvořit fond kulturních a sociálních potřeb, upravit pravidla jejich používání. Provést informování dotčených SSZ, zdravotních pojišťoven a finančních úřadů o vzniku nových KŘP, zejména kvůli vzniku nových bankovních účtů. Zajistit převedení účetních evidencí zaměstnanců do nových účtáren, převedení osobních spisů na nová personální pracoviště, zajistit stravování a další jiné kroky.

Organizační řády – bylo nutno nově vymezit územní působnost organizačních článků, jehož působnost se nevztahuje na celé území republiky, a to organizačním řádem, zejména u nově vzniklých a rozdělených krajských ředitelství, protože původní členění vycházelo a odkazovalo se na zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Ostatní útvary s celostátní působností, expozitury a oblastní ředitelství mohou vymezit působnost jejich nižších organizačních článků dle potřeby a nemusí kopírovat územní působnost nových krajských ředitelství. Jedná se zejména o útvary pro Odhalování organizovaného zločinu SKPV, Útvaru zvláštních činností SKPV, oblastní ředitelství Služby cizinecké

policie atd..

Stavebně ubytovací – organizační zabezpečení ubytování nových útvarů, jejich připojení na intranet a sdělení nových adres všem útvarům policie. Např. nové Karlovarské krajské ředitelství Policie ČR nebude při svém vzniku mít místo svého trvalého působení a bude nutné ho celé nově vybudovat, respektivě nově postavit tzv. na zelené louce. Do té doby bude jeho agenda rozdělena tak, že část bude fungovat v budově bývalého okresního ředitelství Sokolov a velitelské funkce budou mít dočasně sídlo v pronajatých prostorách Hasičského záchranného sboru v Karlových Varech. Dalšími nutnými kroky je zřízení bankovních účtů nových krajských ředitelství, zajištění výroby nových razítek, cedulí, vizitek, propagačních materiálů atd..

4.2.6.4. OSS a spravedlivá základna OBV

Pokud se podíváme na modelový případ vzniku dvou nových krajských ředitelství policie Karlovarského a Plzeňského kraje, které vznikly rozdělením původní Západočeské správy krajského ředitelství policie ČR, tak můžeme konstatovat, že se jedná o typický případ, kdy jedno ředitelství mohlo začít fungovat ihned od jeho vzniku a druhé se muselo budovat od úplného základu. Plzeňské krajské ředitelství policie začalo a mohlo fungovat ihned od 1.1.2010, kdy vzniklo, a to v původních prostorách Zpč. správy Policie ČR za využití téměř všech jejích stávajících zaměstnanců a původních struktur, samozřejmě zmenšených s ohledem na snížení územní působnosti, a tím i množství policistů v jejich správě. Na druhé straně Karlovarské krajské ředitelství Policie ČR vznikalo a vzniká úplně nově v době, kdy neexistují kontinuální struktury, na které by mohli navázat, a též neexistují žádné prostory, ve kterých by mohli působit. Takto vznikající krajské ředitelství klade obrovské nároky na jeho management, který, ač úplně nový a z části i nezkušený v nových pozicích, musí pracovat od svého vzniku tak, jako by existoval roky a kontinuálně navázal bez větších prodlev na fungující strukturu zaniklé krajské správy. Zároveň musí tvořit své kompletní struktury úplně od počátku.

Již v průběhu příprav na vznik nových krajských ředitelství se hovořilo o způsobu rozdělení majetku, a to nemovitého a movitého, a finanční prostředků na účtech Západočeské správy Policie ČR tak, aby bylo dělení spravedlivé. O rozdělení nemovitého

majetku bylo rozhodnuto celkem jednoduše - nemovitost, která byla v územní působnosti nového kraje byla přidělena jemu. Tedy jak bylo výše uvedeno, Plzeňské krajské ředitelství nemuselo již nic nového budovat. U movitého majetku bylo složité rozhodnout jakým způsobem se bude dělit, zejména v jakém poměru. Jeden z prvních návrhů, jak uvedl plk. JUDr. Tyc, byl, že se dělení bude provádět v poměru 6 : 4, Plzeň vs. Karlovy Vary. Tento poměr byl však nesprávný, zejména s ohledem na počet policistů, územní rozlohu a nápad trestné činnosti. Proto byl nakonec poměr po dohodách stanoven na 2 : 1, ač ani toto rozdělení nebylo správné, jelikož by odpovídalo dělení 3 : 1, což ale nebylo schváleno. Zejména proto, že Plzeňské krajské ředitelství provádělo pro Karlovarské krajské ředitelství mnoho podpůrných činností, zejména na úseku zpracování a vyhodnocování zajištěných stop z místa činu na Oddělení kriminalistických a taktických expertiz dále jen OKTE, vyhodnocení zajištěných pachových stop, vypracování statistik nápadu trestné činnosti, dále pak na úseku účetnictví a mezd. Tyto úkony byly a jsou prováděny zejména proto, že nově vzniklé Karlovarské KŘP nemělo žádné takové struktury, útvary či oddělení vytvořeny. Co se týče budoucnosti, můžeme již v současné době uvést, že některé činnosti budou nadále vykonávány pouze v Plzni. Jedná se zejména o OKTE, jelikož jeho vytvoření by stálo neúměrné finanční náklady, které jsou odhadovány nejméně na půl miliardy Kč. Samotná výstavba nového sídla Karlovarského krajského ředitelství policie je odhadována na částku 310 milionů Kč, a to pouze za jeho stavbu. Pozemek na výstavbu byl bezplatně převeden na PČR z Krajského úřadu Karlovarského kraje, které mělo vždy zájem na vzniku nového Karlovarského krajského ředitelství policie ČR, a to proto, jak bylo výše uvedeno, aby získalo partnera na stejné úrovni jako je on sám, se kterým by mohl úzce spolupracovat na bezpečnosti politice v jejich územní působnosti.

Nyní si ukážeme, jak se stanovila relativně spravedlivá základna OBV pro rok 2010, a zároveň ji porovnáme s rokem 2009. Ale nejprve si vysvětleme pojem OBV – což znamená ON BALANCE VOLUME – tedy moment technického indikátoru, který se vztahuje k objemu cenových změn, kdy objem je příčina a cena je účinek. Změny OBV předcházejí cenovým změnám. Převedeno do lidské řeči - s ohledem na vznik nových krajských ředitelství, stanovení průměrné spotřeby na policistu v nákladech a stanovení

spravedlivé základny, tedy rozdělení finančních výdajů a zdrojů dle původních a nově vzniklých správ.

v tis. Kč									
Porovnání OBV v roce 2009	KŘ	PH	ST	JC	ZC	SV	VC	JM	SM
Upravený rozpočet R2 2009, v tom:	2 914 349	515 836	330 117	213 564	322 885	385 037	248 703	414 153	484 054
neporovnatelné výdaje	236 483	42 415	38 841	11 439	34 216	44 282	15 273	29 115	20 902
výdaje mandatorního charakteru	1 391 104	279 573	156 517	97 116	141 799	178 219	120 694	178 314	238 871
zbylé porovnatel. výdaje - k přerozdělení	1 286 762	193 848	134 759	105 009	146 870	162 536	112 736	206 724	224 281
ostatní na osobu v Kč za rok	31 206	27 140	33 817	36 920	33 895	29 903	30 618	29 752	32 675
ostatní na příslušníka v Kč za rok	36 487	32 048	39 460	44 724	40 635	35 017	35 793	34 011	37 562
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na osobu	0	29 040	-10 406	-16 252	-11 650	7 085	2 164	10 105	-10 086
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na příslušníka	0	26 850	-10 153	-19 340	-14 994	6 821	2 186	15 050	-6 421

Porovnání OBV v roce 2010	KŘ	PH	ST	JC	ZC	SV	VC	JM	SM
Schválený rozpočet R1 2010, v tom:	2 551 890	460 378	281 199	181 617	273 908	332 491	210 971	380 949	430 377
neporovnatelné výdaje	172 605	18 166	29 418	10 381	22 160	32 269	2 714	38 253	19 243
výdaje mandatorního charakteru	1 510 295	289 599	165 715	112 255	160 015	187 138	131 398	195 337	268 838
zbylé porovnatel. výdaje - k přerozdělení	868 990	152 613	86 066	58 981	91 733	113 084	76 859	147 359	142 296
ostatní na osobu v Kč za rok	21 079	20 955	20 928	21 087	21 159	21 096	21 296	21 167	21 029
ostatní na příslušníka v Kč za rok	24 674	24 699	24 409	25 655	25 404	24 712	24 898	24 349	24 163
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na osobu	0	904	621	-23	-346	-91	-785	-613	334
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na příslušníka	0	-153	934	-2 255	-2 635	-176	-690	1 968	3 009

Obr. Tabulka spravedlivé základny OBV Policie ČR v roce 2009 a 2010 při 8 krajích

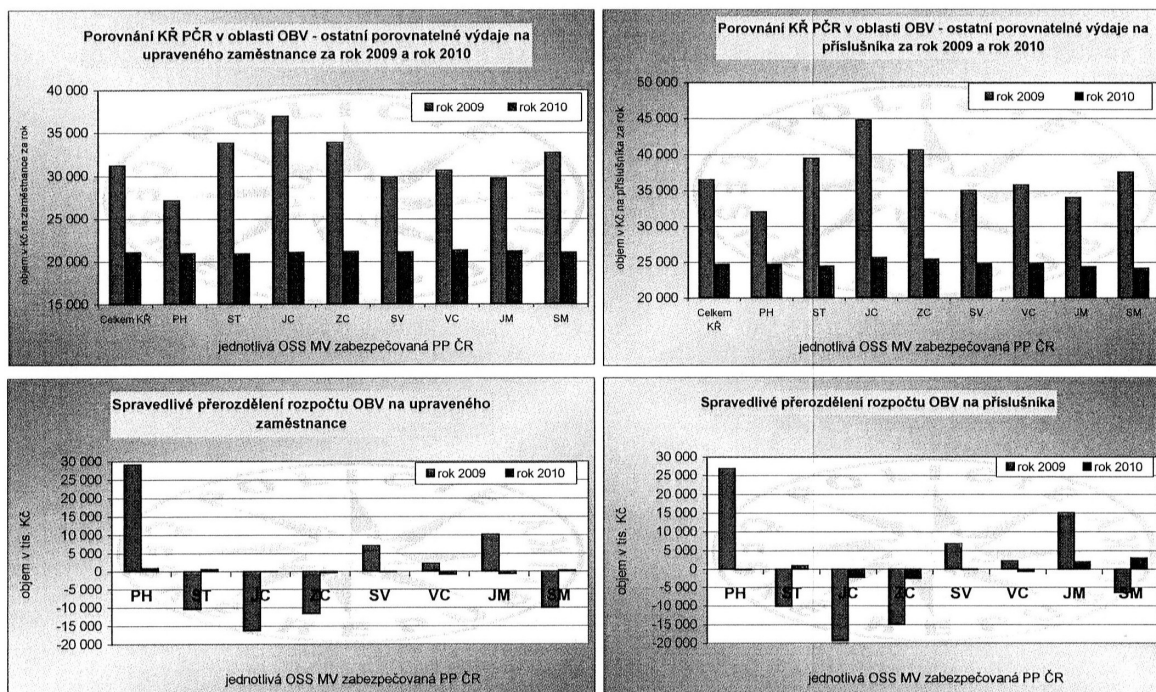
Plánované početní stavy policistů na rok 2010 jsou 3.611 u bývalé Západočeské krajské správy, stavy občanských zaměstnanců 966. Po rozdělení je na rok 2010 u Plzeňského ředitelství plánovaný stav policistů 2.268 a občanských zaměstnanců 687. U Karlovarského krajského ředitelství je to pak 1.142 policistů a 291 občanských zaměstnanců. Při porovnání počtu policistů a občanských zaměstnanců je zřejmé, že u policistů je poměr 2 : 1 zachován, ale u občanských zaměstnanců Karlovarského policejního ředitelství je stav lehce poddimenzován. Budoucnost napoví, jestli nebude třeba počty navýšit. Celkově lze ale konstatovat, že se plánovalo na rok 2010 snížit celkové počty policistů i občanských zaměstnanců u nově vzniklých krajských ředitelství policie oproti původní Západočeské policejní krajské správě, která ukončila činnost k poslednímu dni roku 2009, viz tabulka návrhu rozpočtu KŘ Kv. Kraje a Plz. Kraje na rok 2010, která je součástí příloh.

Při porovnání rozpočtů před a po rozdělení odpovídá poměr 2 : 1 pro Plzeňský kraj. Plzeň má rozpočet ve výši 182.872 tis.Kč a Karlovy Vary 91.036 tis.Kč. Z tabulek vyplývá, že pokud sečteme rozpočty obou výše zmíněných krajských ředitelství, odpovídá jejich rozpočet celkovému rozpočtu na bývalou Západočeskou správu, tedy 273.908 tis. Kč.

Tedy na jednoho policistu odpovídá rozpočet ve výši 3.611 tis. Kč a na občanského zaměstnance 966 tis. Kč.

Porovnání OBV v roce 2010	KR	PH	ST	JC	PZ	KV	US	LB	KH	PB	JM	VY	ZL	MS	OL
Schválený rozpočet R1 2010, v tom:	2 551 890	460 378	281 199	181 617	182 872	91 036	228 022	104 469	130 150	80 821	228 332	75 118	77 499	295 405	134 972
neporovnatelné výdaje	172 605	18 166	29 418	10 381	15 661	6 499	16 124	16 145	3 446	-732	17 752	9 764	10 737	13 470	5 773
výdaje mandatorního charakteru	1 510 295	289 599	165 715	112 255	109 753	50 262	130 157	56 981	81 379	50 019	124 065	34 986	36 286	183 952	84 886
zbylé porovnatelné výdaje - k přerozdělení	868 990	152 613	86 066	58 981	57 458	34 275	81 741	31 343	45 325	31 534	86 515	30 368	30 476	97 983	44 313
ostatní na osobu v Kč za rok	21 079	20 955	20 928	21 087	20 255	22 869	21 214	20 795	20 746	22 141	20 515	22 524	21 827	20 568	22 126
ostatní na příslušníka v Kč za rok	24 674	24 699	24 409	25 655	24 766	26 549	24 959	24 092	24 646	25 268	23 677	25 845	24 919	23 622	25 453
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na osobu	0	904	621	-23	2 337	-2 683	-519	428	727	-1 513	2 380	-1 948	-1 045	2 431	-2 097
Návrh na rozp. opatř.-dle OBV na příslušníka	0	-153	934	-2 255	-215	-2 421	-934	758	51	-741	3 643	-1 376	-300	4 364	-1 356

Obr. Tabulka spravedlivé základny Policie ČR v roce 2010 při 14 krajích

Obr. Sloupcové tabulky porovnání OBV u KŘP

4.3. Struktura Policie ČR po reformách v roce 2010

Nová tvář Policie ČR po Reformě. A jaká bude policie po Reformě? Rozhodně bude:

1. více efektivní - se sladěnou organizační strukturou a nižším počtem řídicích funkcí
2. účelně hospodařící - krajská ředitelství policie hospodaří dle vlastní potřeby a logisticky zabezpečují své územní odbory

3. akceschopná - s novým vybavením, vozidly i služebnami
4. moderně pracující - s propojenými informačními systémy
5. komunikativní a vstřícná - policie, která pomáhá a chrání lidi ve smyslu metod community policing, komunikující s občany všemi dostupnými kanály včetně internetu a nabízející např. návštěvní objednávací hodiny pro vyřizování záležitostí, které snesou odkladu.

Finanční zabezpečení reformy

Finančně zabezpečit reformu nelze bez investic do materiálního vybavení policie. Vybavení lze získat i ze strukturálních fondů EU a účelným využíváním komunitárních programů. Nicméně nejprve je třeba přesně popsat parametry zamýšlené reformy, jejíž součástí je ambice dosáhnout co nejefektivnějšího nakládání s veřejnými prostředky při zajišťování bezpečnosti občanů. Samu reformu a její jednotlivé kroky je také třeba realizovat s využitím co nejmenších nákladů při dosažení co největšího počátečního efektu.

4.3.1. Legislativní část Reformy Policie ČR

Aby mohla být nastartována připravovaná reforma Policie ČR, bylo nutné změnit stávající zákon o policii ČR č. 283/1991 Sb. a v návaznosti na něj několik dalších desítek zákonů v tzv. změnovém zákoně. Proto vznikl nový zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb., kde se v HLAVĚ II, která se týká „Řízení a organizace policie“, v § 8 odst. 1 uvádí, že „Krajská ředitelství jsou organizační složkou státu a účetní jednotkou, jehož příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je také vedoucím organizační složky státu. Útvary policie ...“ . V odstavci 2 téhož paragrafu se hovoří, že „V policii se zřizuje 14 krajských ředitelství, jejichž názvy a sídla jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu. Územní obvod krajského ředitelství je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku“. Dále byla vydána Příloha k zákonu č. 273/2008 Sb. s Názvy a sídly krajských ředitelství, kde je v bodě 4 uvedeno, že „Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje je se sídlem v Plzni“ a v

bodě 5, že „Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje je se sídlem v Karlových Varech“. Z toho vyplývá, že původní Západočeská krajská správa Policie České republiky se rozdělila na dva výše uvedené subjekty. Dále bylo změněno několik interních předpisů nižší právní síly nežli zákon, které umožnily fungování policie. Jednalo se zejména o Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii, dále pak Nařízení vlády č. 138/1998 Sb. a Nařízení vlády č. 455/2001 Sb. o ochraně ústavních činitelů České republiky, Nařízení vlády č. 13/2004 Sb., o povolání vojáků Armády České republiky k plnění úkolů Policie ČR při radiačních haváriích na jaderných elektrárnách, Vyhláška č. 290/1992 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, Vyhláška č. 25/2002 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 290/1992 Sb., kterou se provádí zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění vyhlášky č. 25/1998 Sb., a mnoho dalších předpisů. Jak je vidět návrh zákona o Policii ČR a související návrh změnového zákona není souborem náhodně vytvořených změn paragrafů, které pouze reagují na jednotlivé aktuální dílčí problémy v oblasti zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. Naopak, návrhy zákonů vytvářejí systém, který je komplexní, provázaný s řadou jiných souvisejících právních předpisů. Veškeré i dílčí změny byly připraveny tak, aby zapadly do jednotného strategického názoru, do jednotné představy o tom, jakou policii chceme mít, jakou policii do budoucna potřebujeme a jak si všichni představujeme, že má vypadat oblast zajišťování bezpečí pro všechny.

Návrh zákona o Policii ČR a návrh změnového zákona je integrální součástí reformy Policie ČR. Oba návrhy zákonů vycházejí z analyticko-koncepčního materiálu „Reforma Policie ČR“ zpracovaného ministerstvem vnitra.

Nedílnou součástí zmíněné reformy byly jak kroky legislativní, tak i opatření nelegislativní povahy. Bez změny právního stavu totiž nebylo možno reformu na požadované úrovni uskutečnit. Návrh zákona o Policii ČR a návrh změnového zákona byl předpokladem pro uskutečnění reformy komplexní a efektivní. Přispěl k vytvoření prostředí umožňujícího účinné plnění bezpečnostní funkce státu a úkolů policie. Požadavek uskutečnit komplexní a efektivní reformu odůvodňuje i rozsah změn obsažených ve změnovém zákoně. V jeho rámci se řešily i otázky, které na první pohled s návrhem zákona

o Policii ČR nesouvisely, ale z hlediska reformy byly zásadní.

Pokud si klademe otázku, proč musel vzniknout tzv. změnový zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR a který navázal na zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb., tak je to zejména proto, že policie není jediným a výhradním subjektem, který se podílí na zajišťování vnitřní bezpečnosti. Řadu úkolů zde plní i ústřední orgány státní správy, záchranné sbory a havarijní služby, zpravodajské služby, ozbrojené síly a v neposlední řadě také územní samosprávné celky jež jsou kraje a obce. Je proto třeba, aby byla odpovědnost sdílena se všemi těmito subjekty.

Obecně lze konstatovat, že změnový zákon vytvořil odpovídající právní rámec pro debyrokratizaci policejní činnosti, modernizaci organizační struktury policie, sdílení odpovědnosti za bezpečnost s jinými veřejnými i soukromými subjekty a efektivní činnost policie. Úprava zohledňuje základní principy policejní činnosti. Poukázat lze zejména na princip zákonnosti, proporcionality i subsidiarity.

Změnový zákon č. 274/2008 Sb. se člení na 60 částí, které mění několik zákonů v různých právních oblastech. Nebudu vypisovat všechny zákonné úpravy, jíž se změny týkají, ale vyjmenuji oblasti, kterých se to týká. Část první je věnována změně zákona o podpoře sportu, další pak změně zákona o přestupcích, obecní policii, majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zákona o silničním provozu, opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, dále pak změně občanského soudního řádu, exekučního řádu, změně zákona o zbraních, nakládání s bezpečnostním materiálem, živnostenského zákona, zákona o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, silniční dopravě, pobytu cizinců na území České republiky, azylu, dočasné ochrany cizinců, civilním letectví, právu shromažďovacím, výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, zákona o ozbrojených silách České republiky, zpravodajských službách České republiky, zákona o Bezpečnostní informační službě, Vojenském zpravodajství, péči o zdraví lidu, zákona o užívání státních symbolů České republiky, veřejném zdravotním pojištění, evidenci obyvatel, hornické činnosti, sociálních

službách, zákona o oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti a opatřeních s tím souvisejících, zákona o Policii ČR, obecní policii, služebním poměru příslušníků Policie ČR, devizového zákona, trestního zákona a trestního řádu, zákona o vyšších soudních úřednících a o výkonu trestu odnětí svobody, atomového zákona, zákona o cestovních dokladech, konkurzu a vyrovnání, ochraně veřejného zdraví, ochraně utajovaných skutečností, ochraně státních hranic, Vězeňské službě a justiční stráž, ochraně spotřebitele, utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, zákona o oblasti ochrany před domácím násilím, úrazovém pojištění zaměstnanců, zákonů související s oblastí evidence obyvatel, se vstupem České republiky do schengenského prostoru, insolvenčního zákona a zákona o svobodném přístupu k informacím. Z výše uvedeného vyplývá, že uvedený změnový zákon komplexně navázal na na nový zákon o policii tím, že jedním zákonem provedl změnu v celé oblasti vnitřní bezpečnosti tak, aby mohl samotný nový zákon o policii fungovat.

4.3.2. Náklady na vznik nových krajských ředitelství¹⁹

Krajské ředitelství Policie ČR Karlovarského kraje

Umístění nového KŘ PČR Karlovarského kraje je v lokalitě Dvory v původním objektu vojenských kasáren, kde v současné době sídlí Úřad karlovarského kraje, Krajská knihovna, Krajské ředitelství stavby silnic a dálnic, Krajské ředitelství HZS a Rychlé záchrané služby. Do budoucna je zde plánována výstavba Krajského soudu a státního zastupitelství. Objekt krajského ředitelství policie ČR je v současné době předmětem výstavby. Celkový objem finančních prostředků byl původně odhadován na 316.503 tis. Kč s předpokládaným termínem dokončení v září 2011. Současné náklady na stavbu nové budovy činí 173.833.776,-Kč s termínem dokončení 1.9.2011. Vlastní stavební práce na výstavbě nového objektu KŘP byly zahájeny 19.7.2010.

V současné době je umístění nového KŘP Karlovarského kraje provizorní a úřad sídlí v několika různých objektech. Vedení KŘ sídlí na základě výpůjčky v objektu HZS

19. Čj. PPR-101-10/ČJ-2010-0099EO – Informace pro Policejního prezidenta, o stavu přípravy a realizace budování Krajských ředitelství Policie ČR, vydalo Policejní prezidium ČR, Odbor správy majetku, Praha 2010.

Karlovy Vary, část KŘ je dislokována v objektech Policie ČR v Sokolově a část, v podřízenosti náměstka ředitele pro ekonomiku, je umístěna v obci Dolní Rychnov u Sokolova.

Krajské ředitelství Policie ČR Libereckého kraje - Náklady na výstavbu, respektive přestavbu, stávajících budov v majetku policie pro potřeby nového KŘP dle dodatečného vyjádření plk. Ing. Holuba činí 73.000.000,-Kč.

Krajské ředitelství Policie ČR Pardubického kraje - Náklady na vznik nového sídla Krajského ředitelství nebyly do října 2010 vyčísleny, jelikož je nutné nejdříve vystavět novou budovu pro Vyšší odbornou školu Ministerstva vnitra, která ve stávající budově sídlí, a poté tuto budovu zrekonstruovat pro potřeby KŘP.

Krajské ředitelství Policie ČR Vysočina - Skutečné náklady na rekonstrukci a přestavbu budovy v majetku policie jsou dle vyjádření plk. Ing. Miroslava Holuba ve výši 65.940.000,-Kč.

Krajské ředitelství Policie ČR Zlínský kraj - Celkové náklady na nákup nemovitostí a jejich rekonstrukci činí 162.028.000,-Kč

Krajské ředitelství Policie ČR Olomoucký kraj- Po získání budovy bývalého Okresního úřadu bezúplatným převodem jsou plánovány náklady na jeho přestavbu ve výši 58.851.000,-Kč.

Krajské ředitelství Policie ČR Středočeský kraj - Náklady na zprovoznění areálu v majetku policie ČR činí 222.500.000,-Kč.

Celkové náklady na vznik nových sídel krajských ředitelství Policie ČR v celé České republice, dle průběžného hlášení Policejnímu prezidentovi z října 2010, činí 756.152.776,-Kč, bez vyčíslených nákladů Pardubického kraje, což odpovídá přibližně 6-7 krát menším nákladům, nežli bylo předpokládáno.

4.3.3. Nápad trestné činnosti dle statistik

Západočeský kraj se skládal z 10 okresů: Domažlice, Cheb, Karlovy Vary, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany, Sokolov a Tachov, o celkové rozloze

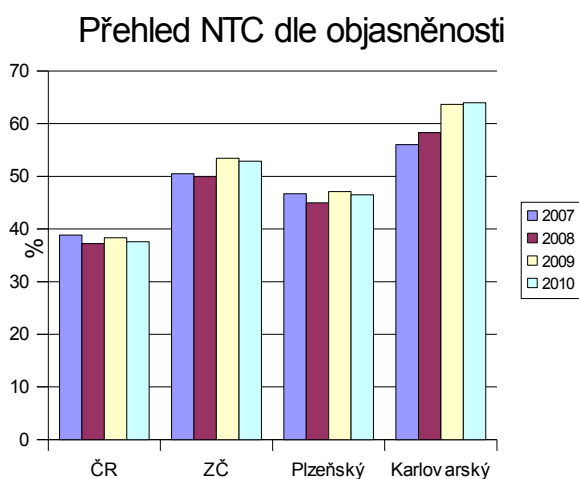
10.875 km². Počet obyvatel kraje byl 888.624 s hustotou 82 obyvatel na km².

Karlovarský kraj se skládá ze tří okresů: Cheb, Karlovy Vary a Sokolov, o celkové rozloze 3.314 km². K 31.prosinci 2007 měl Karlovarský kraj 307.449 obyvatel s hustotou 92 obyvatel na km².

	ČR	Plzeňský	Karlovarský
Celkem způsobená škoda v tisících			
2007 – celkem	22782459	649896	856689
- odcizeno	9993161	275400	241900
- zajištěno	161536	3535	4259
2008 – celkem	31625881	859381	337163
- odcizeno	9247630	187868	152521
- zajištěno	243734	4458	4139
2009 – celkem	26012522	1643999	398397
- odcizeno	7293912	165172	96976
- zajištěno	154462	1750	1279
2010 – celkem	24103861	549359	358508
- odcizeno	6598392	114702	140429
- zajištěno	100109	3654	13690

Tab. škod způsobených tr. činností

Plzeňský kraj se skládá z 10 okresů: Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov, o celkové rozloze 7.561 km². Ke 14.11.2008 měl kraj 581. 175 obyvatel s hustotou zalidnění 73 obyvatel na km².

tab. Nápadu tr. činnosti dle % objasněnosti

	ČR	PLZ	KV		ČR	PLZ	KV		ČR	PLZ	KV
Násilná kriminalita				Ost. Majet. Krim.				Vojenské tr. činy			
2007 - zjištěno	19551	809	776	2007 - zjištěno	19134	738	444	2007 - zjištěno	48	1	0
- objasněno	13047	509	608	- objasněno	5358	205	132	- objasněno	39	1	0
- tj. %	66,73	62,92	78,35	- tj. %	28	27,78	29,73	- tj. %	81,25	100	0
2008 - zjištěno	17875	735	591	2008 - zjištěno	18674	711	416	2008 - zjištěno	38	1	0
- objasněno	11239	432	464	- objasněno	4673	204	132	- objasněno	28	1	0
- tj. %	62,88	58,78	78,51	- tj. %	25,02	28,69	31,73	- tj. %	73,68	100	0
2009 - zjištěno	16887	713	609	2009 - zjištěno	18951	646	415	2009 - zjištěno	24	0	1
- objasněno	10951	419	513	- objasněno	4874	227	158	- objasněno	19	0	1
- tj. %	64,85	58,77	84,24	- tj. %	25,72	35,14	38,07	- tj. %	79,17	0	100
2010 - zjištěno	18073	721	703	2010 - zjištěno	18648	475	332	2010 - zjištěno	18	0	0
- objasněno	12170	466	603	- objasněno	4953	153	144	- objasněno	17	0	0
- tj. %	67,34	64,63	85,78	- tj. %	26,56	32,21	43,37	- tj. %	94,44	0	0
Mravnostní krim.				Ostatní krim.				Majetková krim.			
2007 - zjištěno	1689	94	70	2007 - zjištěno	18795	816	655	2007 - zjištěno	228266	9313	5756
- objasněno	1274	75	63	- objasněno	14223	627	551	- objasněno	40424	2302	1788
- tj. %	75,43	79,79	90	- tj. %	75,67	76,84	84,12	- tj. %	17,71	24,72	31,06
2008 - zjištěno	1680	69	57	2008 - zjištěno	18861	726	664	2008 - zjištěno	219347	9276	4675
- objasněno	1202	56	48	- objasněno	12835	558	552	- objasněno	37792	2178	1448
- tj. %	71,55	81,16	84,21	- tj. %	68,05	76,86	83,13	- tj. %	17,23	23,48	30,97
2009 - zjištěno	1730	78	55	2009 - zjištěno	19190	639	811	2009 - zjištěno	212168	8618	4261
- objasněno	1239	54	46	- objasněno	13908	496	717	- objasněno	38285	2185	1478
- tj. %	71,62	69,23	83,64	- tj. %	72,48	77,62	88,41	- tj. %	18,04	25,35	34,69
2010 - zjištěno	1811	96	61	2010 - zjištěno	20437	1188	1052	2010 - zjištěno	203717	8561	4047
- objasněno	1354	79	53	- objasněno	20440	1018	980	- objasněno	37665	2141	1613
- tj. %	74,77	82,29	86,89	- tj. %	80,36	85,69	93,16	- tj. %	18,49	25,01	39,86
Krádeže vloupáním				Zbývající krim.				Obecná krim.			
2007 - zjištěno	54925	2505	1659	2007 - zjištěno	51061	2658	2148	2007 - zjištěno	268301	11032	7257
- objasněno	10384	528	438	- objasněno	47452	2540	2067	- objasněno	68968	3513	3010
- tj. %	18,91	21,08	26,4	- tj. %	92,93	95,56	96,23	- tj. %	25,71	31,84	41,48
2008 - zjištěno	53381	2650	1501	2008 - zjištěno	53524	2988	2203	2008 - zjištěno	257763	10806	5987
- objasněno	9889	585	438	- objasněno	48889	2824	2134	- objasněno	63068	3224	2512
- tj. %	18,53	22,08	29,18	- tj. %	91,34	94,51	96,87	- tj. %	24,47	29,84	41,96
2009 - zjištěno	54848	2701	1318	2009 - zjištěno	53056	3001	2329	2009 - zjištěno	249975	10048	5736
- objasněno	10754	608	458	- objasněno	49889	2836	2287	- objasněno	64383	3154	2754
- tj. %	19,61	22,51	34,75	- tj. %	92,91	94,5	98,2	- tj. %	25,76	31,39	48,01
2010 - zjištěno	58758	2892	1492	2010 - zjištěno	35960	2097	1349	2010 - zjištěno	249038	10566	7939
- objasněno	11765	673	502	- objasněno	32657	2010	1300	- objasněno	71629	3704	5079
- tj. %	20,02	23,27	33,65	- tj. %	90,81	95,85	96,37	- tj. %	28,76	35,06	63,98
Krádeže prosté				Hospodářská krim.				Celková krim.			
2007 - zjištěno	154207	6070	3653	2007 - zjištěno	37981	1730	1177	2007 - zjištěno	357391	15421	10583
- objasněno	24682	1569	1218	- objasněno	22393	1145	851	- objasněno	138852	7199	5929
- tj. %	16,01	25,85	33,34	- tj. %	58,96	66,18	72,3	- tj. %	38,85	46,68	56,02
2008 - zjištěno	147292	5915	2758	2008 - zjištěno	32474	1358	840	2008 - zjištěno	343799	15153	9030
- objasněno	23230	1389	878	- objasněno	15921	763	619	- objasněno	127906	6812	5265
- tj. %	15,77	23,48	31,83	- tj. %	49,03	56,19	73,69	- tj. %	37,2	44,95	58,31
2009 - zjištěno	138369	5271	2528	2009 - zjištěno	29774	1247	768	2009 - zjištěno	332829	14296	8834
- objasněno	22657	1350	862	- objasněno	13906	744	580	- objasněno	127604	6734	5622
- tj. %	16,37	25,61	34,1	- tj. %	46,71	59,66	75,52	- tj. %	38,34	47,1	63,64
2010 - zjištěno	126311	5194	2223	2010 - zjištěno	28371	1180	727	2010 - zjištěno	313387	13842	7939
- objasněno	20947	1315	967	- objasněno	28371	722	530	- objasněno	117685	6436	5079
- tj. %	16,58	25,32	43,5	- tj. %	47,17	61,19	72,9	- tj. %	37,55	46,69	63,98

tab. Statistických výkazů nápadu tr. činnosti v ČR, Karlovarském a Plzeňském kraji

4.4. Dotazník k prováděným reformám

Pro získání relevantních informací o tom, zda je reforma Policie ČR na úrovni středních řídicích článků, tedy krajských ředitelství, hodnocena pozitivně a jako přínos, nebo je jen další neodůvodněnou ekonomickou, administrativní a výkonnou zátěží, byl vypracován dotazník. Dotazník byl určen řídicím funkcím policejních krajských ředitelství Karlovarského a Plzeňského kraje, tedy nástupnických organizací po bývalé Západočeské krajské správě Policie ČR. V úvodu jim byl vysvětlen důvod vypracování dotazníku a předány pokyny k jeho vyplnění. Následoval samotný dotazník jehož otázky i následné odpovědi jsou uvedeny v příloze této práce. V závěru bylo policistům vysvětleno, jakým způsobem bude sběr dotazníku proveden a zároveň jim byl ponechán kontakt na autora k případným dotazům. Vzhledem k tomu, že nebyl učiněn ani jediný dotaz, předpokládám, že byl dotazník i otázky v něm uvedené, plně srozumitelný.

Existoval předpoklad, že by mohlo být vyplněno a zpracováno kolem 16 dotazníků, což by odpovídalo devíti velitelům územních odborů, jež se shodují s teritoriem tehdejších okresů, tedy Cheb, Sokolov, Karlovy Vary, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany, Tachov, Klatovy, Domažlic, a jejich funkčnímu ekvivalentu, řediteli městského ředitelství Plzeň-město, dále pak čtyřem ustanoveným náměstkům krajských ředitelů, kdy v Karlovarském kraji je pouze jediný, a dvěma krajským ředitelům. Z Karlovarského kraje dotazník vyplnili a odevzdali všichni výše uvedení a z Plzeňského jen pět z jedenácti možných. Jestli to bylo nedostatkem času, měly na prostudování a zpracování dotazníku 2 měsíce, nebo zda nebyl zájem spolupracovat a to jak z důvodů pracovních, časových či osobních, nebudu rozebírat, jelikož by to byla čirá spekulace. Můj názor je, že na vyplnění či nevyplnění dotazníku měl největší vliv odchod části vedení Plzeňského krajského ředitelství Policie ČR, kdy z funkce odešel krajský ředitel a jeho ekonomický náměstek, který na diplomové práci se mnou po celý rok 2010 spolupracoval a nejvíce ovlivňoval množství a strukturu podkladů pro vypracování této práce.

Celkem bylo vyplněno 10 dotazníků z 16-ti předpokládaných, což je 62,5%, tedy počet, který má již dostatečnou vypovídající hodnotu o smysluplnosti reformy.

Samotným vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že některé odpovědi jsou ovlivněné funkční pozicí, kterou policista zastává. Další zajímavý fakt, který vyplynul z dotazníku při

vyhodnocování, je skutečnost, že většinu pozitivních odpovědí a z nich vyplývajícího nadšení pro věc, pochází od policistů z nově zřízeného a od základu budovaného Karlovarského krajského ředitelství, než z nového Plzeňského krajského ředitelství, které vzniklo pouze přejmenováním a rozdělením původní Západočeské správy Policie ČR při zachování původních struktur, které byly pouze zeštíhleny a částečně přestavěny.

Nejpalčivější otázka je nefunkčnost OSS a její zrušení či reálné převedení pravomocí tak, aby vznikla skutečná ekonomická samostatnost, ne jen zdánlivá. Policisté na určitém teritoriu nejlépe vědí, kde je tlačí pata, co je pro ně v daném okamžiku důležité, co je třeba podpořit a co lze utlumit. Co se týče reformy, panuje zde přesvědčení, že z větší části policii pomohla zejména tím, že umožnila vznik nových krajských ředitelství. Vzhledem k tomu, že nebyla ukončena a neodůvodněně se prodlužuje, velice zatěžuje tyto střední a nižší články, které navrhuji okamžité zastavení reformy. Tento fakt je podepřen zejména snížením finančních prostředků ze strany Ministerstva vnitra jako zřizovatele, který musel k takovému opatření přistoupit v reakci na rozpočtové opatření vlády ČR, která se tímto způsobem snaží reagovat na celosvětovou ekonomickou krizi.

5. Závěr

Jak vyplynulo z diplomové práce, hledání ideálního stavu organizačních struktur není výsadou poslední doby, ale prolínalo se jakýmkoliv obdobím složek VB jako součásti SNB, či jejího nástupce Policie ČR. Společným jmenovatelem naprosté většiny návrhů na organizační změny bylo vytváření podmínek pro účinnější řízení a „dokonalejší“ využití sil a prostředků. Není proto překvapením, že bylo v roce 2006 rozhodnuto o zahájení reformy policie, překvapením spíše je, že se s ní tak dlouho otálelo a nebyla spuštěna dříve tak, aby minimálně narovнала disproporci mezi její organizační strukturou a administrativním uspořádáním veřejné správy, jež změnila svoje uspořádání již v roce 2000 na základě zákona č. 129/2000 Sb. o krajích.

Vše výše řečené neodpovídá na základní a nejdůležitější otázku, na kterou měla odpovědět tato diplomová práce a to, zda nová organizace a vznik Krajských ředitelství Policie ČR odpovídají potřebám praxe a vzhledem k nedostatku finančních prostředků na chod státní správy jsou ekonomicky účelné.

Pokud tuto otázku posuzujeme z hlediska finančních nákladů nutných ke vzniku nových krajských ředitelství, tak lze jednoznačně konstatovat, že do současné doby jsou vynaložené náklady nepoměrně nižší, než byl předpoklad na vznik krajských správ v roce 2006 a to šestinásobně oproti původnímu předpokladu, který byl 5-7 mld.. V současné době se pohybují náklady na vznik 6 krajských ředitelství ve výši 898,319 mil. Kč bez započítání Krajského ředitelství Pardubického, o kterém zatím není rozhodnuto. Ale i tak nebude překročen rozpočet ve výši 1,2 mld. Kč, který je na vznik nových krajských ředitelství vyčleněn. Vždyť náklady na vybudování úplně nové budovy pro Karlovarské krajské ředitelství jsou ve výši 314,5 mil. Kč a tedy je předpoklad, že i stavba nové budovy pro Pardubický kraj nebude stát více. Navíc bude třeba z rozpočtu policie vyčlenit pouze 771 mil. Kč, jelikož dalších 421 mil. Kč bude a z části již bylo získáno prodejem nepotřebného a nevyužitého nemovitého majetku Policie ČR.

Co se týče nákladů na běžný provoz nově vzniklých 14 krajských ředitelství, tak zůstane stejný rozpočet jako by byl pro původních 8 policejních správ jen se rozdělí podle různých koeficientů, jako např. u původní Západočeské krajské správy byl původní rozpočet na rok 2009 ve výši 273,098 mil. Kč. Po rozhodnutí dělit majetek a finanční prostředky v poměru 1 : 2 ve prospěch Plzeňského kraje, bylo pro Karlovarský kraj

vyčleněno 91,036 mil. Kč a pro Plzeňský kraj 182,872 mil. Kč, tedy přesně dle koeficientu.

Jako další možný ukazatel smysluplnosti reforem může sloužit statistika nápadu trestné činnosti, která je k nahlédnutí na internetových stránkách Policie ČR. Je zde přehledným způsobem rozčleněna různá trestná činnost nejen dle množství činů, ale taky dle jejich objasnění v celkových číslech i procentech. Vše je rozděleno jak podle krajských ředitelství, tak i podle měsíců a let. Z uvedených a pro tuto práci později speciálně upravených tabulek je patrné, že nápad trestné činnosti se za poslední roky podle počtu objasněných případů pohybuje v ČR kolem 38%. Celkově bylo v roce 2010 zjištěno 313829 tr. činů a objasněno 117685. V Plzeňském kraji se objasněnost pohybuje od nejhorší za poslední 4 roky ve výši 44,95% v roce 2008 do nejlepší ve výši 47,1% v roce následujícím. V roce 2010 byla 46,69% při 13842 zjištěných tr. činů jichž bylo objasněno 6436. V Karlovarském kraji počet objasnění neustále stoupá, a to pravidelně od roku 2007 kdy byla nejnižší za sledované období ve výši 56,02% po 63,98% v roce 2010 při nápadu tr. činnosti 7939 tr. činů jichž bylo objasněno 5079. Tyto údaje pak Karlovarský kraj po několik let řadí na první místo v ČR v objasněnosti. Pokud nápad trestné činnosti posuzujeme z hlediska počtu trestné činnosti, je zde patrný pokles v celkové kriminalitě v celé ČR i krajských ředitelství Policie ČR a to o 44004 tr. činů z 357391 zjištěných v roce 2007 na 313387 v roce 2010. Můžeme tedy jednoznačně konstatovat, že vznikem nových krajských ředitelství Policie ČR lze lépe plánovat možnost nasazení bezpečnostních sil dle aktuální situace v teritoriu, a tím následně ovlivňovat nápad trestné činnosti, který je jedním z ukazatelů bezpečnosti, a tedy i spokojenosti občanů. Posouzení smysluplnosti reforem a následný vznik nových krajských ředitelství Policie ČR je z hlediska statistik naprosto jednoznačným krokem vpřed a potvrzuje jejich oprávněnost.

Dalším možným ukazatelem, který může přispět k zodpovězení výše uvedené otázky, jsou odpovědi středního managementu Policie ČR na dotazník, který se zabýval tématem reforem. Z odpovědí vyplynulo, že většina policistů zpočátku hodnotila reformu pozitivně, zejména do doby vzniku nových krajských ředitelství. Poté již nadšení s reformou upadalo, a to zejména proto, že již reforma nemůže střednímu článku řízení Policie ČR, tedy krajským ředitelstvím, nic nového a zásadního přinést a jen je zbytečně zatěžuje administrativou a jinou prací. Proto dotázaní jednoznačně navrhují s reformou okamžitě skončit a tím si uvolnit ruce pro současné manažerské úkoly; tedy převést policii těžkým

obdobím finančních škrťů a úspor, které vyvstaly se současnou ekonomickou krizí společnosti a zároveň prověřit jejich schopnost vysvětlit tyto změny zejména řadovým policistům, a tyto nově motivovat.

Shrneme-li všechny výše uvedené skutečnosti v jednu zásadní otázku a zároveň odpověď, jestli byla reforma Policie ČR a vznik jejích nových organizačních struktur, zejména vznik nových krajských ředitelství, potřebná a pozitivní, lze jednoznačně prohlásit, že ano, a to i vzhledem k množství vynaloženého úsilí, finančních prostředků a nebývalého zatížení všech osob, kteří se na reformě podíleli. Na druhé straně je nutné se pozastavit nad skutečností, že byl pro rok 2011 obrovským způsobem zkrácen rozpočet na provoz a to nejen o avizovaných 10% jak deklarovalo Ministerstvo vnitra a její ministr Radek John, ale o více jak 60 % jak uvedl jeden v dotazníku z policistů středního managementu příloha č. 8, kde uvedl, že má rozpočet na provoz obvodních oddělení jen do měsíce červenec a pak neví jak to dopadne, kdy je velký předpoklad uzavření některých z nich.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem má nyní policie všechny předpoklady k tomu, aby se stala respektovanou a moderní organizací. Za úspěšnou ji bude možné považovat teprve tehdy, pokud to pocítí nejen policisté, ale především občané České republiky.

6. Seznam literatury

Doc. PhDr. ČMEJREK, Jaroslav., Ing. KOPŘIVA, Radek, *Základy veřejné správy*, vydal. ČZU v Praze, 2008, ISBN 978-80-213-1626-3.

GERLOCH, Aleš, HŘEBEJK, Jiří, ZOUBEK, Vladimír, *Ústavní systém ČR – základy českého ústavního práva*, vydal.nakladatelství Prospketum, 2. vydání Praha 1996, ISBN 80-7175-041-7.

JANÁK, Jan, HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v Českých zemích od počátků státu po současnost*, vydal. Nakladatelství Lidové noviny, 2005, ISBN 80-7106-709-1.

KOVAŘÍK, Miroslav, *Organizace ústřední správy Československé socialistické republiky, Obecné metody koordinace a kvantifikační analýza vývoje orgánů státní správy za léta 1956-1969, Část 1*, Ekonomika, vydal. Praha: Ústav státní správy, 1971.

MAJEROVÁ, Věra, MAJER, Emerich, *Kvalitativní výzkum v sociologii venkova a zemědělství – část I.*, vydal. ČZU v Praze, PEF ve vydavatelství CREDIT Praha, ISBN 80-213-0507-X

MAJEROVÁ, Věra, MAJER, Emerich, *Emperický výzkum v sociologii venkova a zemědělství – část II.*, vydal. ČZU v Praze, PEF, ISBN 978-80-213-1698-X

POMAHAČ, Richard - VIDLÁKOVÁ, Olga, *Veřejná správa*, vydal. C.H.Beck, Praha 2002.

PŘENOSIL, Jan - VOLEK, Petr, *Veřejná správa*, skripta Mendelovy zem. a les. Univerzity, Brno 2005.

SCHELLE, Karel, a kolektiv, *Dějiny české veřejné správy*, vydal. Plzeň: Vydavatelství a

nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, ISBN 978-80-7380-203-5.

ŠRUBAŘ, I.a kolektiv, *Velký sociologický slovník, I. a II. díl*, vydal Karolinum, Praha 1996

VALEŠ, Lukáš a kol., *Politologické aspekty veřejné správy*, vydal. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2006.

Veřejná správa v České republice, Ministerstvo vnitra ČR, Praha 2005.

Zpráva Ministerstva vnitra ČR o postupu prací na reformě veřejné správy za 1. čtvrtletí 2003

Ministerstvo vnitra ČR, *Návrh zákonů o Policii České republiky a o Inspekci policie, a tzv. Změnového zákona o změnách zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky a o Inspekci policie, a podkladech k nelegislativní části reformy Policie České republiky, pro 17. zasedání dne 14. listopadu 2007 výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny, Parlamentu České republiky*, předložil ministr vnitra MUDr. Mgr. Ivan Langer, Praha 2007.

Tisková konference u příležitosti otevření nové policejní služebny v Karlíně dne 13. listopadu 2007, *Projekt P1000*, vydalo Policejní prezidium České republiky, Praha 2007.

Ministerstvo vnitra ČR, *Reforma Policie ČR, služba v nových podmínkách, (komentovaná podoba – aktualizované vydání)*, vydalo Ministerstvo vnitra, Praha, leden 2009.

KVAPILOVÁ, Iva, *Přehled organizačního vývoje SNB v letech 1945-1950*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra ČR, č. 1/2003

KVAPILOVÁ, Iva, *Organizační vývoj SNB v 60. letech se zaměřením na jeho veřejněbezpečnostní složku*, In. Sborník Archivu Ministerstva vnitra, č. 3/2005.

Zákony a jiné právní předpisy :

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o volbách do NS a SNR a o národních výborech

Ústavní zákon č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské federativní republiky ke dni 31.12.1992

Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o Československé federaci

Ústava roku 1960

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky - § 6, 118

Zákon č. 274/2008 Sb., změny některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR tzv. změnový zákon

Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla - § 52, 47 určit vnitřní organizační jednotky OSS

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví - § 14 sestavit účtový rozvrh

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (N MV č. 72/2008 a metodický návod Ř OSZ MV č. 1/2009)

Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a změně některých zákonů

Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Zákon č. 189/1998 Sb. o krajských úřadech,

Zákon č. 283/1991 Sb. o policii ČR,

Zákon č. 361/2003 Sb. o Policii ČR, v pozdějších změnách a doplňcích zejména z.č. 273/2008 Sb. a 274/2008 Sb.,

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR

Zákon č.100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti

Zákon.č. 40/1970 Sb., o sboru národní bezpečnosti

Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření VÚSC

Zákon č. 367/1990 Sb., o obecním zřízení

Zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech

Zákon č. 340/1997 Sb., o zřízení 13 krajů kromě hlavního města Prahy

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci

Vyhláška č. 443/2008 Sb., ze dne 11. prosince 2008, kterou se stanoví názvy, sídla a územní obvody krajských ředitelství Policie České republiky, vydáno ve Sbírka zákonů České republiky částka 144/2008 Sb.,

Vyhláška č. 407/2009 Sb., ze dne 12. listopadu 2009, kterou se stanoví názvy, sídla a územní obvody krajských ředitelství Policie České republiky, vydáno ve Sbírka zákonů České republiky částka 149/2009 Sb.,

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a změně některých zákonů ve znění zákona č. 309/2002 Sb- a zákona č. 123/2003 Sb.

Interní předpisy MV a Policie ČR:

ZPPP č. 211/2008 o zavedení community policing § 16

ZPPP č. 191/2008 organizační náležitosti PČR

SIAR PP ČR částka 158/2008 s RPP o zřízení pracovní skupiny „OSS 2“

Čj. PPR-101-10/ČJ-2010-0099EO – Informace pro Policejního prezidenta, o stavu přípravy a realizace budování Krajských ředitelství Policie ČR, vydalo Policejní prezidium ČR, Odbor správy majetku, Praha 2010.

Č.j. PPR-5984-1/ČJ-2009-99KA – Podklady 14 KŘ – žádost o stanoviska, ze dne 10.3.2009, Návrh na zřízení nových krajských ředitelství policie, vydalo Policejní prezidium České republiky

Příloha č. 1 – PŘEHLED IAŘ, které je nutné v návaznosti na uvedené rozhodnutí změnit (Policejní prezidium ČR, Krajská ředitelství Policie ČR, Oblastní velitelství Policie ČR)

Příloha č. 2 – PŘEHLED DALŠÍCH OPATŘENÍ, které je nutné učit bez zbytečného odkladu realizovat (na úrovni ministerstev, zákonů, nařízení, atd.)

Příloha č. 3 – MOŽNÉ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ VZNIKU NOVÝCH KŘ Z HLEDISKA

INTERNÍCH AKTŮ ŘÍZENÍ (návrh na změnu ZPPP č. 191/2008)

Příloha č. 4 – STÁVAJÍCÍ KOORDINAČNÍ DOHODY UZAVŘENÉ PŘÍSLUŠNÝMI ÚTVARY A ORAGNIZAČNÍMI ČLÁNKY POLICIE A OBCEMI PO 1. LEDNU 2010

Příloha č. 5 – NÁVRH NA ZMĚNU ZÁKONŮ (zákona o Policii ČR, vyhláška o zřízení krajských ředitelství)

Příloha č. 6 – NÁVRH HARMONOGRAMU, který bude plněn na základě podkladů KŘ Jihomoravského kraje

- Příloha č. 6 - Návrh - Harmonogram vzniku nových KŘP, vydalo Policejní prezidium – KPP ALO, KPP OSK, verze ke dni 12.3.2009
- Příloha č. 6 - Návrh - Harmonogram vzniku nových KŘP – úprava na základě zaslaných stanovisek, vydalo Policejní prezidium – KPP ALO, KPP OSK, verze ke dni 22.6.2009

Č.j. KRPP-18509-1/ČJ-2009-0300KR – stanoviska ke zřízení nových krajských ředitelství policie k 1.1.2010

Č.j. KRPK-11795-1/ČJ-2009-0300KR – stanoviska ke zřízení nových krajských ředitelství policie k 1.1.2010

Internetové zdroje :

<http://www.mvcr.cz/clanek/p1000.aspx>

<http://www.mvcr.cz/clanek/ochutnavka-reformy-policie-cr-761592.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/nova-krajska-reditelstvi-policie.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach-191470.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/jmenovani-krajskych-reditelu-policie.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/utvary-s-uzemne-vymezenu-pusobnosti.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-725362.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-327216.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-650295.aspx>

<http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

<http://www.nezradime.cz/www/index.php?page=uvod>

Seznam skratek

ČR – Česká republika

ČSR – Česká socialistická republika

ČSSR – Československá socialistická republika

ČSFR – Československá federativní republika

ČSN – Česká technická norma

EFQM – Evropská nadace pro řízení jakosti

ETR – Elektronické trestní řízení

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

FMV – Federální ministerstvo vnitra

FÚ – Finanční úřad

HDP – Hrubý domácí produkt

HW - Hardware

IAŘ – Interní akty řízení

ISO – Mezinárodní normy vydávané International Organization for Standardization (ISO).

Národním zástupcem ISO pro Českou republiku je Český normalizační institut.

IZS – Integrovaný záchraný systém

KŘ – Krajské ředitelství

KŘP – Krajské ředitelství policie

KÚ – krajský úřad

KS Zpč. PČR – Krajská správa Západočeské Policie České republiky

N MV – Nařízení ministra vnitra

N PP – Nařízení policejního prezidenta

NUTS II – Územní jednotky, na něž jsou děleny státy EU (Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques – NUTS). V ČR je celkem 8 jendotek NUTS II (včetně Prahy).

NV – Národní výbor

MV – Ministerstvo vnitra

OKTE – Oddělení kriminalisticko technických expertýz

OP – Operační program
OSS – Organizační složka státu
OÚ – Okresní úřad
P1000 – Jeden z projektů Reformy policie
PČR – Policie české republiky
PP ČR – Policejní prezidium České republiky
P PP – Pokyny policejního prezidenta
RPP – Rozkaz policejního prezidenta
SIAŘ – Sběrka interních aktů řízení
SNB – Sbor národní bezpečnosti
SSR – Slovenská socialistická republika
StB – Státní bezpečnost
SW - Software
VB – Veřejná bezpečnost
VŠ - Vysoká škola
VÚSC – Vyšší územně správní celky
ZPPP – Závazný pokyn policejního prezidenta

7. Přílohy

Příloha č. 1 Mapa ČR s vyměřením krajů

Příloha č. 2 Mapa bývalého Západočeského kraje

IAŘ úseku NPP SKPV dotčené reformou policie					
Zpracovatel	IAŘ	rok	Název	Důvod	Opatření
NPPSKPV	130	2007	ZPPP, kterým se upravuje postup Policie České republiky při plnění úkolů v trestním řízení	pokud se nepředpokládají výjimky z příslušnosti nových krajů, tak OK	NE
ÚSKPV	42	1998	ZPPP kterým se vydávají "Směrnice k zajištění provozu informačního systému Telefoto"	celkově neaktuální, z pohledu nových krajů OK	NE
ÚSKPV	189	2007	RPP kterým se zřizuje tým k zabezpečení inovace informačního systému "OČISTA"	členové týmu z jednotlivých správ	NE
ÚSKPV	196	2007	RPP kterým se zřizuje specializovaný realizační tým k vytvoření metodiky "Automatizovaný informační systém útvarů"	členové týmu z jednotlivých správ	NE
ÚSKPV	125	2008	RPP kterým se upravuje celoplošný zkušební provoz informačního systému ETR	člen týmu ze správy ZČ kraje	NE
ÚSKPV	135	2008	RPP kterým se zřizuje pracovní tým k dalšímu rozvoji informačního systému KSU	členové týmu z jednotlivých správ	NE
ÚSKPV	186	2008	ZPPP kterým se zřizuje realizační tým k vytvoření centrálního úložiště objektů	členové týmu z jednotlivých správ	NE
ÚSKPV	192	2008	ZPPP o informačním systému BLOKACE	př. 15 kód kraje (řídí se podle ESSK) - bude nutné přidělit i novým krajům	změna přílohy
ÚRN	132	2003	ZPPP o krizovém vyjednávání	čl. 2 odst. 3 na úrovni krajů se zřizuje tým vyjednávací záležitosti, zda budou mít tým i nové kraje nebo servisně stávající - bude nutné zohlednit	záměr na ALO

Příloha č. 3 ukázka přehledu interních aktů řízení Policie ČR a MV určených ke změnám

ALO	212	2008	ZPPP, o služebních stejnokrojích Policie České republiky (stejnokrojový předpis)	souvisí s vlajkami	novelizovat - vypustit znaky útvarů a doplnit do IAŘ o symbolice - viz ZPPP č. 185/2007 (není nezbytné nutné v souvislosti se vznikem nových KR - s tím IAŘ počítá již v současné podobě)
ALO	222	2008	ZPPP, kterým se stanoví pravidla vnitřní normotvorby (legislativní pravidla)	souvisí s úkolem zpracovat vzorový organizační řád KR, je třeba též odstranit některé	novelizovat tvorbu organizačních řádů, doplnit
ALO (MV)	43	2008	vyhláška kterou se stanoví názvy, sídla a územní obvody krajských ředitelství Policie České republiky		nutno iniciovat změnu
ŘŘLZ	47	2005	ZPPP výsledky služební přípravy	v čl. 5 je jmenován gestorem programu odbor Správy SmK	
ŘŘLZ	1	2009	o profesní etice	členové ze správ krajů	
ŘŘLZ	4	2009	o provádění služební přípravy	v čl. 8 je Správa JmK	

Příloha č.4 ukázka přehledu interních aktů řízení Policie ČR a MV určených ke změnám

IAŘ úseku NPP VS dotčené reformou policie					
Zpracovatel	IAŘ	rok	Název	Důvod	Opatření
ŘSPP	83	1999	ZPPP, kterým se podrobněji upravují podmínky pro výkon potápěčské činnosti v Policii České republiky	pouze názvy	NE
ŘSPP	31	2001	ZPPP, kterým se stanoví pravidla ozbrojeného doprovodu při přepravě nebezpečných věcí a zbraní příslušníky Policie České republiky a o změně rozkazu policejního prezidenta č. 21/1997, kterým se stanoví zásady jednotného používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení, ve znění rozkazu policejního prezidenta č. 177/2000	pouze názvy	NE
ŘSPP	193	2002	ZPPP, kterým se stanoví pravidla ozbrojeného doprovodu zajišťovaného Policií České republiky při přepravě peněz a jiných cenností		NE
ŘSPP	43	2003	ZPPP, kterým se stanoví postup Policie České republiky při zajišťování výcviku strážníků obecní (městské) policie k výkonu oprávnění a používání donucovacích prostředků	pouze názvy, např. čl. 1/3, 4 a 5, čl. 2, čl. 3/2 - správy krajů a správa hl.m. Prahy + Příloha č. 3 a 4.	NE
ŘSPP	125	2004	ZPPP, kterým se upravuje postup příslušníků Policie České republiky při plnění oznamovací povinnosti vůči zdravotním pojišťovnám		NE
ŘSPP	83	2006	ZPPP, kterým se upravuje postup orgánů Policie České republiky v souvislosti s řízením o přestupcích	pouze názvy, např. čl. 18/6 a 7 - správy krajů a správa hl.m. Prahy.	NE
ŘSPP	178	2006	ZPPP, kterým se upravuje postup při provozování informačního systému ZIS 2000	Např. čl. 1/1 c), čl. 5/1 b), 6/2 - správy krajů a správa hl.m. Prahy.	
ŘSPP	118	2007	ZPPP o policejních celách		NE
ŘSPP	181	2007	ZPPP o přeshraničním pronásledování	Pouze názvy, např. operační středisko správy kraje čl. 3/3 c), 3/4, 4/4, 5/1, 6/5 b).	NE
ŘSPP	93	2008	ZPPP o eskortách osob a jejich střežení	Např. čl. 3/1 h) - správy krajů a správa hl.m. Prahy.	OK, pouze názvy
ŘSPP	110	2008	ZPPP o plnění úkolů služby pořádkové policie a služby železniční policie	Např. čl. 1/1 b), čl. 28, čl. 29/1, čl. 30/5, čl. 33, čl. 35/2 a 3 - správy krajů a správa hl.m. Prahy.	OK, pouze názvy
ŘSPP	200	2008	ZPPP, o provádění vykazání	V SOULADU	NE

Příloha č.5 ukázka přehledu interních aktů řízení Policie ČR a MV určených ke změnám

ÚOÚČ	87	2005	RPP, kterým se vydává "Stupnice pro vyhodnocení ohrožení chráněných osob při návštěvách Evropské unie" a kterým se ukládají úkoly k zabezpečení jejího využívání	nebyl novelizován provedená změna PMV nevyvolala potřebu novelizovat stávající RPP, předpis ve formě ZPPP může být vydán dle potřeby	NE
ÚOÚČ	179	2008	ZPPP, kterým se vydávají zásady činnosti při zajišťování bezpečnosti chráněných osob	byl vydán nový k 1.1.2009	NE
OPER	136	2006	UDÁLOST	v příloze KŘ	novou přílohu
LS	155	2001	ZPPP, kterým se stanoví zásady při uplatňování požadavků na leteckou činnost pro potřeby Policie České republiky	čl. 3/2 - Letecká základna v Brně zabezpečuje provoz vrtulníku pro potřeby útvarů policie a útvarů Ministerstva vnitra na území Moravy a Slezska, a čl. 8/2	ANO
LS	8	2009	ZPPP, kterým se upravuje přeprava, nošení a používání zbraní, donucovacích prostředků a jiných nebezpečných věcí příslušníky Policie České republiky v letadlech	nic	NE

Příloha č.6 ukázka přehledu interních aktů řízení Policie ČR a MV určených ke změnám

Vážení kolegové a kolegyně,
nelekejte, se nikdo Vám nechce přidělat práci, jen prosím o 10 minut Vašeho času. Tento dotazník poslouží jako jeden z podkladů diplomové práce na téma „Právní a ekonomické aspekty vzniku Krajských ředitelství Policie ČR“. Vzhledem k tématu je třeba, aby na otázky odpovídali policisté, jichž se tato problematika týká a slouží déle jak 5 let. I když jsou v dotazníku uvedeny částečně osobní údaje jako je váš věk a doba služby u policie, jiné osobní údaje nebudou vyžadovány. Dotazník Vám bude doručen přes Vašeho nadřízeného nebo kolegu, se kterým na diplomové práci spolupracují, proto nebudu vědět konkrétní jména lidí u konkrétního dotazníku. Prosím, odpovězte, na všechny otázky, alespoň jednoduchou větou. U otázek s odpovědí udělejte křížek u správné odpovědi.

Kolik je Vám let?
20-25   30-35   40-45   50-55   60-65
25-30   35-40   45-50   55-60   65 a více

Jak dlouho sloužíte u policie?
do 10 let   do 15 let   do 20 let   do 25 let   do 30 let   nad 35 let

Na jaké jste v současné době pozici?
Krajský ředitel   Náměstek krajského ředitele
Velitel územního odboru   příp. jiná funkce

Co Vám říká pojem reforma Policie ČR? - 10 let, má, moderní policie, práce ne
policie není práce

Kdy dle Vás započala a proč byla zahájena? - 2004

Je reforma přínosem pro Policii ČR a proč? - je přínosem, moderní, výstup reorganizace PČR, má
přínos, pracovníci nemohou

Co přinesla probíhající reforma Vám? - Radě Čm, reorganizace, moderní, výstup reorganizace PČR, má
přínos, pracovníci nemohou

Můžete se díky reformě více věnovat policejní práci? - Ano, práci policejní práci PČR, děláte
práci, práci policejní práci PČR, děláte

Jak vnímáte pohled občanů jako zákazníků na Policii ČR po reformních krocích? -

Myslíte, že vznik nových Krajských ředitelství Policie ČR pomohl zlepšit bezpečnost ve Vašem regionu, případně proč? - Má, organizace PČR, moderní, výstup reorganizace PČR, má
přínos, pracovníci nemohou

Můžete ze své pozice a případně jak, ovlivňovat reformu policie zejména na úrovni Krajských ředitelství Policie ČR, kde jste zařazení? - Ano, práci policejní práci PČR, děláte
práci, práci policejní práci PČR, děláte

Umožnila Vám reforma, získat lepší zařazení či další profesní růst?

Jaký vliv mělo na Vaši finanční samořadatnost vznik OSS (organizačních složek státu) na krajských ředitelství PČR, kde jste zařazení? - Částečně samostatně - práci policejní práci PČR, děláte

Můžete si lépe plánovat a tím i rozdělovat finanční prostředky, které potřebujete ke svému výkonu služby, případně uveďte příklad? - Ano - práci policejní práci PČR, děláte

Mají na Váš současný rozpočet a případně další rozvoj, vliv současné vynucené rozpočtové úspory stanovené vládou ČR? - Ano

Pokud bude kladná odpověď na předchozí otázku, prosím uvést příklad např. v jakém rozsahu

úspory 20%, úspory 20%, úspory 20%, úspory 20%

Příloha č. 7 kopie dotazníků k reformě

Kolik je Vám let?

20-25	30-35	40-45	50-55	60-65
25-30	35-40	45-50	55-60	65 a více

Rozmezí věku bylo od 35 do 55, 2 x 35-40 let, 1 x 40-45 let, 3 x 45-50 let, 4 x 50-55 let,

Jak dlouho sloužíte u policie?

do 10 let	do 15 let	do 20 let	do 25 let	do 30 let	nad 35 let
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------

Rozmezí odsloužených let od 10 do více jak 35 let, 1 x do 15 let, 1 x do 20 let, 3 x do 25 let, 2 x do 30 let, 2 x do 35 let, 1 x nad 35 let služby u policie.

Na jaké jste v současné době pozici?

Krajský ředitel	Náměstek krajského ředitele
Velitel územního odboru	příp. jiná funkce

2 x krajský ředitel, 1 x náměstek, 5 x velitel územního odboru, 2 x jiná funkce

Co Vám říká pojem reforma Policie ČR?

Odpovědi : Reforma policie mi říká a znamená pro mě spoustu změn, některé k lepšímu, některé k horšímu. 10 pilířů, vznik nové moderní policie, zaměřená na potřeby veřejnosti. Změny fungování systému ve vztahu k veřejnosti. Začátek konce policie. Snížení řídicích funkcí. Samé změny. Snaha změnit policii. Je to změna v organizaci Policie ČR a její odběremenění od policejních činností.

Soubor legislativních i nelegislativních opatření k přeměně PČR. Efektivní práce PČR.

Kdy dle Vás započala a proč byla zahájena?

Odpovědi : V době ministra vnitra Ivana Langra a důvod? To už dnes pořádně asi nikdo neví. 2007.

V roce 2005 z důvodu potřeby zlepšení funkčnosti a ..(nelze přečíst).. občanů. Za ministra vnitra Langera a cílem bylo destabilizovat a rozvrátit Policii ČR. 1.1.2009, zefektivnění činnosti. Za Langera. Když byl MV Langer. 1.1.2009 Jednalo se o politické rozhodnutí. 1.1.2009 Modernizace a zefektivnění práce PČR. 2006

Je reforma přínosem pro Policii ČR a proč?

Odpovědi : Jak v čem. Je přínosem, moderní přístup ke struktuře PČR, nová filosofie, ekonomická samostatnost. Ano. Určitě není. Ano – snížení řídicích funkcí. Není. Není, je chaotická. Pouze částečně a to v odběremenění od nepolicejních činností. Částečně – přináší klady i zápory.

Co přinesla probíhající reforma Vám?

Odpovědi : Spoustu problémů a starostí. Rozdělení kraje, samostatnost v oblasti hospodaření s finančními prostředky, nová auta, technika, P-1000, IOS. Možnost seberealizace. Hodnost plukovníka. Prakticky nic. Spoustu práce. Změnu funkce. Starosti. 2 x Nic.

Můžete se díky reformě více věnovat policejní práci?

Odpovědi : Spíše jsme zavaleni prací související s reformami a policejní práci nemůžeme věnovat takovou pozornost jakou by si zasloužila. Ano, např. elektronizace práce PČR, ..

(nelze přečíst).. schránky, sjednocený informační systém. Ano. Určitě ne, protože 98% práce policie se dělá na okresích, které byly zrušeny ve prospěch zbytečných krajů a polic. prezidia. Je to stejné. Spíše méně. Více se řeší reforma a na policejní práci není moc čas. 2 x Ne. Stále stejně.

Jak vnímáte pohled občanů jako zákazníků na Policii ČR po reformních krocích?

Odpovědi : Pohled občanů na policii se řídí mnoha aspekty včetně právního systému ČR. Pohled na policii se v očích veřejnosti zlepšil. Pozitivně. Jako posměšný. Občan to nevnímá. Žádná velká změna. Domnívám se, že je to běh na dlouhou trať, aby to změnilo. Stejně jako před reformou. Nezměněn. Žádné zlepšení.

Myslíte, že vznik nových Krajských ředitelství Policie ČR pomohl zlepšit bezpečnost ve Vašem regionu, případně proč?

Odpovědi : 2 x Ano. 3 x Ne. Nová organizace PČR neovlivňuje bezpečnost na daném teritoriu. Ano – blíž k občanům. Určitě ano, nejsme odkázáni na velení 130 km daleko. Ano, je to vidět v objasněnosti. Myslím, že změny v organizaci policie neovlivňují bezpečnost v regionu. Ne, počet policistů se snižuje.

Můžete ze své pozice a případně jak, ovlivňovat reformu policie zejména na úrovni Krajských ředitelství Policie ČR, kde jste zařazeni?

Odpovědi : Má pozice předpokládá implementaci reformy policie na Krajské ředitelství Policie ČR.

Ano, účinným vyhledáváním rezerv v oblasti hospodaření a adresné přerozdělení finančních prostředků. Výchova, řízení a kontrola. Snažím se nepustit ji na výkonné policisty. Ano. Zřídka. Spíše se podřizujeme. Částečně ano, důsledným prosazováním dodržování zákona č. 273/2008 Sb., o PČR. 2 x Ne.

Umožnila Vám reforma, získat lepší zařazení či další profesní růst?

Odpovědi : 3 x Ano. 4 x Ne. Mně osobně ano. Ano, záleží na jak dlouho.

Jaký vliv mělo na Vaši finanční samostatnost vznik OSS (organizačních složek státu) na krajských ředitelství PČR, kde jste zařazeni?

Odpovědi : Vůbec žádný. Částečná samostatnost – ovlivňována ze strany PP (policejní prezidium). 3 x Žádný. Máme méně peněz, než dříve. Neměla vliv. Myslím si ze žádný. Vznik OSS na KŘ nemělo vliv na finanční samostatnost, na místo kde jsem zařazen dle zrušení OŘ (okresních ředitelství) ano. Lepší komunikace ohledně fin. a mat. vybavení.

Můžete si lépe plánovat a tím i rozdělovat finanční prostředky, které potřebujete ke svému výkonu služby, případně uveďte příklad?

Odpovědi : Ano. 4 x Ne. Ano – např. nákup speciální ...(nelze přečíst) .... Určitě ano, např. odměny či PHM. Nemůžu, je to stejné, prostředky jsou velmi omezené. Spíše musíme řešit jak s prostředky vyjít. Když dostanete méně prostředků tak není moc z čeho rozdělovat a plánovat.

Mají na Váš současný rozpočet a případně další rozvoj, vliv současné vynucené rozpočtové úspory stanovené vládou ČR?

Odpovědi : Tak to je snad úplně samozřejmé. 5 x Ano. Obrovský, v pololetí uzavřeme útvary. Mají. Veliký vliv. To mají snad na všechny.

Pokud bude kladná odpověď na předchozí otázku, prosím uvést příklad např. v jakém rozsahu vyjádřeno ve finančních částkách nebo procentulně k určitému stavu a případně co přímo tím bylo nebo je a bude ovlivněno?

Odpovědi : Takhle jednoduše se odpovědět nedá, to je otázka pro mé ekonomy. Ovlivněno tím je naprosto vše. ..(nelze přechít)... pošle OC o 20%, mzdových prostředků o 10%, prostředků na nákupy o 36%, snížení mandatorních o 20%. Zatím máme slíbeno 40% peněz tzn. nezajistíme provoz do konce roku. Přímý výkon služby, zejména v okrajových částech sl. obvodu. Ovlivněno je zcela vše. Ovlivněno je úplně všechno. Snížení o 20% u investic, 20% provozních výdajů. Výrazné snížení limitů na PHM do sl. vozidel 100%. Styl práce.

Jak by reforma podle Vás měla pokračovat?

Odpovědi : Dle mého názoru mnoho dobrého nepřinesla, tak by měla skončit. Především stabilizace početních stavů policistů, stabilita v ekonomické oblasti. Skončit. Zítra by měla skončit. Dokončit tak, aby nebyl snížen nebo upraven početní stav u výkoných složek, u nevýkoných snížit počty řídicích článků. Měla by konečně skončit. Nejsem její zastáncem. Zrušením OSS na úrovni KŘ a návratem k organizačnímu modelu blízkému původnímu OŘ. Nepokračovat. Zvýšit prestiž policie.

Kdyby jste mohli uvést jedinou věc, kterou by jste chtěli pro zlepšení práce policie zlepšit, co by to mělo být?

Odpovědi : Úplná samostatnost krajských ředitelství. Přechod na 1 OSS – PP ČR. Skutečná samostatnost. Získat skutečně ekonomickou samostatnost, nyní není. Více peněz na provoz. Samostatnost. Chybí nám ekonomická samostatnost – hospodaření. Zlepšit systém základní odborné přípravy. Navýšit výrazně finance na provozní náklady PČR.

Příloha č. 8 - Seznam otázek a odpovědí z dotazníku k reformám

Příloha č.9 na následující straně – návrh rozpočtu Kv a Plz kraje pro rok 2010

